

ZALAI KÖZLÖNY

előbb: „ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY.”

Előfizetési ár:
 az évi ... 8 frt.
 fél évi ... 4 „
 negyed évi ... 2 „
Egy szám 10 kr.

Hirdetések
 6 hasábos petütsorban
 7. másodszor 6 s minden
 további sorért 5 kr

NYILTÉRBEN
 soronként 10 kr-ért vá-
 szemek fel.
 Kincstári illeték minden
 egyes hirdetésért külön
 30 kr. fizetendő.

A lap szerkesztését
 illető közlemények a
 szerkesztőnek, Takar-
 ékpénztári épület föld-
 szint, — anyagi részét
 illető közlemények pe-
 dig a kiadóhoz bér-
 mentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wasslochszáz.
 Bérmentetlen levelek
 csak ismert munkatár-
 saktól fogadhatók el.

Késiratok vissza nem
 küldetnek.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönb a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank“, a „nagy-kanizsai takarékpénztár“ a „zalameyei általános tanító-
 testület“, a „Zala-Somogy“ gőzhajzási részvénytársulat s több megyei és városi egyesület hivatalos értesítője.

Hetenként kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

Zalamegye közgyűléséből.

— Május 1-én 1876. —

Csutor Imre, Zalamegye köztisztel-
 ten álló alispánja, mint ez időszert arván ha-
 gyott megyénk főispáni törvényes helyettese
 az eleve kellő időben kihirdetett megyei köz-
 gyűlést megnyitván, a gyűlésen megjelent
 bizottsági tagokat, kik fájdalom, számra
 nézve nagyon is kevesen voltak, üdvözölvén,
 a gyűlést megnyitottnak jelentette, a szólni
 kívánókat Botfy Lajos aljegyző jegyezte.

Mint mindenkor, ugy ezuttal is a gond-
 dal szerkesztett megyei évnegyedes jelentés
 olvastatván fel, mely a megye állapotát tük-
 rözte elő, a jelentésben érintett két főtárgy
 a gyakori öngyilkosság és az adó tetemes
 hátraléka vonta magára a figyelmet és No-
 vák Ferencz bizottsági tag ur, ki első volt,
 hogy a jelentéshez hozzá szóljon, beszéde fo-
 lyamán e két tárgy közt váitakozott, elmondta
 ugyan, hogy az első, vagyis az öngyilkosság
 meggátlása körüli eljárást a megye bizott-
 sága se megakadályozni, se azokat elodáztatni
 nem tudja, de a tetemes adóhátralék tár-
 gyában még sem lehet közönyös, mert azok
 a mult évi hátralékkal egyetemben már is
 az I-ső negyeddél 800,000 forint körül mu-
 tatkoztak, mint mindenkor, ugy ezuttal is
 csak a szolgabírák vádolása állott be, hogy
 a nagy hátraléknak a szbírák mulasztása az
 oka és a bizottság figyelmét oda hivta fel,
 hogy a szbírák utasítandók lesznek minél
 nagyobb buzgalmat kifejteni az adófizetők
 buzditása körül, hogy mily kellemetlenség-
 nek tették ki magukat az adófizetés késlel-
 tetése tárgyában; — ezt követte Skublics
 László bizottsági tag felszólalása, ki ipar-
 kodott beszédében hangsúlyozni, hogy nem
 annyira a szbírák könnyelműségének, mint

inkább az adófizetők tehetetlenségének tu-
 lajdonitandó az adóhátraléknak a jelen mérv-
 beni állapota, mert ugymond: a folytonos
 adóexecutió minden lehető meg tesz, hogy
 a hol csak behajtani való van, az behajtas-
 sák, de, ha már a gazdák igavonó marháira
 került a sor, mi lesz jövőben, ha a földet,
 melyet munkálni kell, hogy a jövőben adót
 fizethessen, adóba veszik el, igaz, hogy az
 állam gépezetét vezetni pénz nélkül nem le-
 het, de ha fizetni a nép nem tud, azon sem
 lehet segíteni a szbíráknak.

Erre Besseney Ernő bizottsági tag
 ur szólalt fel, Skublics László bizottsági
 tagot figyelmeztette, hogy mindazok, kik a
 népnek azt tanácsolják, hogy ne fizessenek,
 azok annak a legveszedelmesebb ellenségei,
 mert akkor csak annak tartozását szaporítani
 iparkodnak, így mind a tőke, ugy a kama-
 tok, valamint a végrehajtási költségek csak
 súlyosbitják a helyzetét és veszélyessé teszik
 állapotát, pártolta Novák bizottsági tag
 indítványát, erre igen természetes, hogy
 Skublics ur ismét felszólalt, hogy ő nem
 mondta, hogy ne fizessen senki, ő csak azt
 mondta, hogy a nép ugy is meg tesz min-
 dent, amit csak megtehet, végre Glavina
 bizottsági tag ur a szokott tapintatos érvei-
 vel szolt a tárgyhöz és megmondta, hogy
 biz a nép könnyelműségében, a községi elől-
 járóság akaratoságában is igen sok fekszik,
 nagyon is helyén van, hogy a szbíró urakat
 a megye utasítsa, mikép a könnyelmű köz-
 ségi előjárók ellen, kik kötelmek betöltésé-
 nél mulasztást visznek végbe, hogy azok
 szoros kérdőre vonattassanak, igen termé-
 szetes, hogy az eddigi vitából ezen indítvány
 mint conclus fogadtatván el, ez értelemben
 mondatott ki a végzés.

A gyűlés ezen tárgyatól eltérőleg Pály
 János bizottsági tag ur a bizottság figyel-
 mért felhivta a már jóval előbb hozott azon
 határozatának végrehajtására, melyszerint
 a szekeres koldusok és a futó cigányok az
 örökös barangolástól betiltassanak, mivel ép
 esetlegesen e napon országos vásár volt
 Z.-Egerszegen, a bizottság figyelmét fel-
 hivta a temérdek koldusra, kik e napon
 a vásárra menő labókat zaklatják, erre
 azonban a felszólalás többször helyesléssel
 találkozott, de, hogy más intézkedés történt
 volna, nem teljesült, mert a tárgytól el-
 térőleg hozatott fel, ekkor Ujlaky József bi-
 zottsági tag szólalt fel, ismét a jelentéstől
 eltérőleg a muraközi átcsatolást hozta fel,
 mintegy kérdezte, hogy most már minő sta-
 diumban van, — mire Svastics Béné me-
 gyei főjegyző a mult évnegyedes gyűlésben
 történt eljárás körül történeteket igazolásul
 felolvasta, miből a bizottság meggyőződhe-
 tett, hogy király ő felsége a közoktatás és
 vallásügyi ministeriummal a kellő átcsato-
 lási módokat mikénti alapjául intézkedett.
 — Ezen indítványt:el tárgyában Osertán
 Károly bizottsági tag ur szólalt fel, figyel-
 meztette Svastics Béné főjegyzőt, hogy nincs
 helyén indítványokat a gyűlésbe elfogadni
 és arra válaszolni utasítandó volna az illető
 indítványozó, hogy a fentálló alapon indít-
 ványát a gyűlés előtt adja be, annyival in-
 kább, mert ez tisztán önálló tárgy, sem az
 évnegyedes jelentéshez, sem a tárgysorozat-
 hoz nem tartozik, ebből áttérve, mint a tárgy-
 hoz tartozó dolog szolt, mivel az alispáni
 jelentésben a mértékHITELESÍTŐ hivatalokról
 szó tétetett, ugy hiszi, hogy helyén van, ha
 a tisztelt bizottságot a közérdek tárgyában
 figyelmezteti, mikép tudtával eddig a hite-

lesítő hivatalok működése után a törvényben
 megjelelt felügyeletet nem tapasztalja, azok
 után ki sem néz, nehogy még csak a gyanu-
 nak oka is legyen a hitelesség ellen, hogy a
 bizottság határozzon, mikép a vizsgálat
 megejtése tárgyában intézkedjék, — erre
 ismét Svastics Béné főjegyző szolalt föl,
 előadván, hogy a tárgysorozat 5-ik száma
 alatt a számadásokról említés tétetik, itt
 lenne helyén ezen felszólalást egyideűleg
 tárgyalni, mi is elfogadtatott.

Ezek után Novák Ferencz bizottsági
 tag ur báró Sina Simon, mint megyénk egyik
 nagy birtokosa elhunytá miatt szólalt fel,
 felhozván a temérdek adakozását, javasolta,
 hogy a bizottsági közgyűlés jegyzőkönyvileg
 adjon kifejezést elhunytá miatt, mi is elfo-
 gadtatott azon hozzáadással, hogy a gyá-
 szoló özvegy és családhoz részvénytárlatko-
 zat kísérete mellett a jegyzőkönyv ide vo-
 natkozó része szinte megküldessék, — erre
 a lendvai járásban üresedésben volt járás-
 orvosi állás betöltése kerülvén elő, kérvé-
 nyileg két pályázó jelentkezvén, Király Mór
 egyhangulag lett megválasztva, mivel pedig
 ép vásár napja volt, ha netán egyes bizott-
 ságok ott is érdeklődnének, a gyűlés 12 órak-
 kor befejeztetett és másnap 10 órára a gyű-
 lés kihirdetett, ez előtt azonban a pót-
 tárgysorozat olvastatott fel.

Végül helyén látjuk megemlíteni, hogy
 az árvizkárosultak felségélyezésére befolyt
 adakozások eredménye is az évnegyedes je-
 lentésbe felvétetvén, miből kitűnt, hogy me-
 gyénk közvetítésével 4810 frt adakozás
 gyűlt be, melyből 2810 a járásokból, 2000
 frt pedig Kanizsavárosból.

TÁRCZA.

Elmultak...

Elmultak a gyermek-kor évei;
 Bölcső-álomom elég régen vala;
 Nem ringatnak többé már engemet;
 Nem állat el a jó dajka dala...
 Oh, mily boldog, mily szép volt az a kor.
 Kie falumban éltem én még akkor
 S a minék csak a gyermek szív örül;
 Minden megvolt ősi tanyám körül.

A szülőnek enyhádó ölében
 Olyan égi boldogságot leltem:
 Mint fészkén a gondatlan kis madár,
 Oly elégtűlt, oly nyugodt volt lelkem,
 Csendes volt szűm, csendes, miként tanyám,
 A hol laktunk: én, apám és anyám:
 Szívem akkor szendén nyugodhatott,
 Benne csak az öröm maga lakott.

Haj, de egyszer a nyugtalan fu,
 Az ifjúkor, hozzám is benyitott;
 Ábránd-nyelvén titkosakat beszélt,
 S csábítóan integetett — hivatott.
 Nyugalomból lelkem sokat vesztett,
 A vágy tolla rajta nőni kezdett,
 Nőt — és engem elrepülni késte,
 Mint a madárt, ha kicsi már fészke.

Kie társaim hasztalanul kértek;
 Nem játszottam, nem islett a játék.
 Mit azelött ugy szerettem, mostan
 Élvezetet benne nem találék.
 Jobb' szerettem a magányos helyet,
 Hol a lélek szabadon merenghet:
 Egy új, egy szebb — egy dicsőbb világ volt,
 A mit akkor vágyó lelkem látott.

Columbusi vágy szállott meg egyszer
 S én e vágyank ellen nem állhatván,
 Ultra keltem a bár szorongó szívvel:
 Odahagytam kisedd falum s tanyám'

És azóta folyton járok-kelek,
 Remélve, hogy majdan reálelek; —
 Reálelek talán valahára
 A képzelt s ábránd valójára.

A dicsőség országában én a
 Boldogságot legszebbnek képzelém:
 Ezért vágytam, ezért indultam el;
 Ez hivatott, ez integetett felém.
 Oly könnyűnek hittem én az utat
 A melyen az ember oda juthat
 S csak most látom, mennyire tévedek,
 Midőn többé vissza nem térhetek.

Oh! jobb helyem volna nekem ottan,
 Hol először mosolygott rám a nap:
 Ott, hol anyám lágy emlőit szírtam,
 A hol atyám s testvéreim vannak, ...
 Mert a legszebb boldogság ott fakad
 Az egyszerű szalma-fedél alatt:
 Nincsen ottan vágya a kebelnek,
 Elégülten nyugosznak és kennek.

KELEFY GY.

Május tizenhatodika.

— Történelmi regény. —

Írta: **Hirschfeld Hermán**
 Fordította: **Pápai**
 (Folytatás.)

Gregorovits hadnagy arca erősen kipi-
 rult, vízkék szemei villogtak s kis termete az
 ittasságtól és haragtól ingadozott. Remegő kéz
 zel rántá ki kardját hüvelyéből.
 — Szentelen ficzkó, kiáltá, már rég vár-
 tam rád; állj meg, vagy keresztül szurlok s po-
 kolra küldelek!
 A kardok összeszörrentek. Lafontnak min-
 den ügyességét és hidegvérűségét igénybe kel-
 lett vennie, hogy magát Gregorovits ellen vé-
 delmezhesse, ki mint dühös bika rohant reá.

Nagy zavar keletkezett; a két hadakozó
 barátjai elválasztani iparkodtak őket, a vendég-
 lős rendőr után kiáltozott s a ház előtt a kíván-
 csiak egész tömege gyűlt össze.

Alexis vérzett; ellenének kardja megsérté
 karját.
 — Helyet a császárnő nevében! hangzék
 hirtelen a nagy zajban; a császárnő nevében le-
 a kardokkal!

Egy középnagyságu, szép, de büszke ar-
 czu férfi hatolt keresztül a sokaságon; kezé-
 nek egy intése elválasztá a hadakozókat.

— Subow herceg! utotgák tisztelettel-
 jesen mindenfelől.

Valóban, a csárnő után Oroszországnak
 második parancsnoka lépett a vendéglő szobá-
 jába. Mindazon tisztelet, mindazon méltóság,
 mely Európa hatalmas uralkodónójét megillette,
 est is körösé. Egyszerű nemesből tábornagygyá
 és herceggé emelkedve, rangjával büszkesége
 is nőtt, melynek növelésére az emberek is nagy-
 ban befolytak. Öszült fejek hajoltak meg rab-
 szolgai alázattal az udvar ujonnan föltűnt csil-
 laga előtt; ministerek és tábornokok várakos-
 tak előszobájában; tudták, hogy csak egy sza-
 vába kerül és Katalin bezárja előttök kegyeinek
 forrását.

Mély csend váltá föl az előbbi zajt; csak
 az elválasztott harcosok erős lélekzsését leheté
 hallani.

— A császárnő ő felsége sétakocsijában
 e ház előtt elhaladva, meghallá, hogy két tiszt
 hadakozik. Ő küldött engem, hogy az urak ne-
 veit s a küzdelem okát megtudva, igazságot
 szolgáltatassak a törvény és a császári akarat
 szerint. Feodor hadnagy, önt becsteltes ember-
 nek ismerem, beszélje el, mi történt?

A hadnagy nyugodtan elbeszélte a történ-
 teket. A herceg tekintetét a szemtelen föl-
 ségsértőre szegte, mintha átakarná döfni.

— Igaz-e Feodor hadnagy tudósítása?
 kérdé hangosan és körültekintett.

Senksem válaszolt, csak a kijózanodott
 Gregorovits hebegett néhány mentegető szót.

— Tudja meg, hogy Katalinnak Oroszors-
 zágban még van annyi hatalma, hogy egy
 szemtelen fölségsértőt megbüntethet s örökre
 ártalmatlanná tehet, mondá a herceg. Ah —
 itt a rendőrség; épen jókor jó. Katonai fogságba
 e nyomorulttal!

— Én a nagyherceg tisztje vagyok!
 kiáltá Gregorovits, csak a csárevics ítélhet föl-
 löttöm.

A herceg egy intésére a rendőrség elve-
 szette őt.

Ezután a herceg büszke hangját mérsé-
 kelve, Alexishez fordult:

— Az igazságos Katalin valamint bü-
 tetni, ugy jutalmazni is tud. Az ön érdemeit
 nem fogja elfeledni.

Megfordult és elment. A néptömeg, mint
 jöttekor, ugy most is tiszteletteljesen nyílt meg
 előtte; egy pillanattal később a császári fogat
 robogása lön hallható.

Midőn Lafont Alexis ezen esemény után
 egy órámulva szerény szobájába lépett, egy
 udvari pecséttel ellátott iratot talált ott, melyet
 egy császári egyenruhába öltözött inas hozott
 neki. Remegve töré föl az iratot, mely azon pa-
 rancsot tartalmazá, hogy másnap 12 óraker
 a csárnő magán lakába menjen a csárnő udvar-
 lására.

A drága csipkével díszített sötétvörös

A Cziglenicze szabályozása.

(Válaszul Hencz A. három közleményére.)

— Második közlemény —

Az tehát bizonyos, hogy záporok alkalmával 5-6 hüvelykes vascsövek lerakása mellett sem képes Hencz A. ur a Cziglenicze szomszédait az ürgeöntéstől megmenteni.

De még több engedményeket is hajlandó vagyok tenni.

Megengedem, hogy bármily átmérőjű csövek rakassanak le, vagy a 4 hüvelykes csövek legyenek képesek a rohamos vizet ép oly gyorsan levezetni, mert azt is megengedem, hogy első cikkemben felsorolt vízvezetési, víznövekvési állítások tévesek; hamissak, de akkor is a tévedés az ő közleményeiben van, mert ez véteget alapul, mégis ily nagy engedmények után is eredménytelen lenne az alagsóvezetés és pedig az iszaplerakódás miatt.

Hencz A. ur a Cziglenicze iszap vizével felette könnyen bánik, az persze csak ép oly kevés iszap, mint a pesti vízvezeték — ne mondja!

Persze, a budapesti vízmű, gépek, gőzszűrők stb. retortáin keresztül ment Duna vize, mely magában is tisztább a Czigleniczeben levő víznél, csakis Cziglenicze víz — akkor bizony jó lesz a Cziglenicze ivóvizül is felhasználni, ha csak olyan, mint a budapesti vízvezeték vize?

A Czigleniczebe folyó záporvíz mindenemű salakkal telt, az minden bizonynyal a csöbe jut, hol lassu lefolyása levén, főképp az ürüléki részek tapadó természeténél fogva az oldalfalakra ragadnak, nem mondom, hogy azonnal dugulást okoznak, de lassu léptekkel rakják le rétegeiket és ha egy év alatt nem, hát 5-8 év alatt a beiszapolás megtörtént, ezen beiszapolás pedig nem egy pontra, hanem az egész csővonalra kiterjedvén, az egészben hasznavehetetlen lesz, lennének tehát ott a hol vagyunk.

Ezen általános iszapolási okokon felül még mások is vannak, melyek véletlen torlódást eszközölhetnek.

Tudni való, hogy a csővezés igen kis és mellett történhetik, önként nem is esik egy vonal esésnél több és már ekkor is a csővezésnek 150 ölnyi hosszúságban kell történnie, ily csekély esés mellett tehát bedugulások minduntalan történnek.

Hencz A. ur az ily bedugulásokkal igen könnyen bánik.

Bliktri! gondolja magában: veszek egy szál drótot és mint a pipaszárt kitisztogatom a csövet, vagy összeszegezlek husz szál 10 kros léczet és bának a csövel, mint a hurkatóttóval, kitolom az iszapot, vagy ha ez nem használ, előveszem a klistért, allövetet adok és minden rendén van!

Három dolgot azonban elfeledett Hencz A. ur.

Először elfeledte, hogy csöveiben víznyomás nincs, bedugulás alkalmával drótoikat elfogja szaggatni, a víz még sem tör magának utat, ha 150 ölnyi hosszú táviradórt nem összeállított iszapban rángat, bíz ott is elszakad, a szakadás pedig nem ott történik, hol az eldugulás van, hanem az eldugulási pont és a húzó erő közep távolainál, vagy ott, hol a drót gyengébb, rozsdásabb, a behelyezett drót pedig fél év alatt különböző helyeken különbözőleg gyengül, szakadás esete tehát legtöbb esetben egészen másutt áll be, mint a hol bedugulva van.

Léczeinél elfeledte, hogy az csakis egyenes vonalban volna megkísérlelhető; a 2 alagsóvezetés, ha csak a templom, vagy házak alatt nem vezettedik el, törött vonalú leend; mit csinál a hajlásnál Hencz A. ur léczzeivel?

De ha egyenes lesz is a vonal, mit ér vele?

Ha az iszap egy láb hosszú torlódást támaszt, a 80-ik ölnél tud-e akkora erőt adni a lécznek, vagy akkora szilárdságot az összetartó szegnek, hogy azt még 70 ölnye nyomhassa, bizony még léczje is benn marad.

HYDROPHOR.

Sümegeh, 1876. apríli hónapban.

Változókéony időjárás, változó-gondolatok! Mily egyhangu minden e hó elején, komoly áhitattal tart penitentiát az igaz hívő, tiszta kebelrel várván a husvétet; végre eljön — itt van az örvendetes nap, mely piros tojás és egyéb kedveskedik kiadéinknak. El a gyászszal, le a búval, ránduljunk Emmausba!

Tán minden helyen van egy bizonyos terület, mely husvéthétfőn meglátogatattik, élvezendő az úde tavaszi lég élesztő hatását — apraja, örege Sümegehben is a szabad rétre szokott e napon seregelní, zeneszó, séta, azivélyes társalgás fűszerzésével áldozik le a nap. Alig mulnak el az ünnepek, már ismét mással foglalkozunk, mi készülődések történnek? Hát nem is tudja, hisz már rég szétküldötték a meghívók — közeleg a vizkárosultak javára rendezendő ball! Na, szépen vagyunk, más városban kell olvasnunk, mit lakunkban kellene fellelünk! Mit, ön nem kapott meghívót?! ez lehetetlen — sokkal figyelmesebbné tartom a rendezőséget, hogysem barátom kimaradt volna a névjegyzékből, tessék a levelhordót interpellálni!

Isten önnel, sietnem kell. Láttunk egy más társaságot, hova a véletlen hozott bennünket. Talán ön is bárendező? Szabad kérnem e kérdés okát tudni? Na, tudja, azt beszélük, a rendezők is károsultak lesznek t. i. a bál után, mert itt lesz ám még csak deficit! nem halotta a legközelben tartott egerszegi táncvígalmot eredményét — ott volt ám ráfizetés! Legyen nyugodt tisztelt ur, a vég koronáz mindent. Ily hason a több felélek között érkezett meg apríl 23 ka, siettünk a terebbe, hol már hullámszik fel s alá a kedélyes társaság; itt van fonva a diszkoszoru a vidék és helybeli hülgyekből. Nézd, ugy-e nem tudod, ég, avagy földön leled-e magad? na, na, térj magadhoz fiatal barátom, inkább teleg meg féríu kötelmednek, tánczdj, igyekezd bebizonyítani a régi mondat valóságát „a sümeghi bálban jól lehet mulatni!“ Kedvesem ne bízzas, ugy is tudod, én — ki különben is tánczkedvelő vagyok — miként tudnék ma ellenállni, látva egyöngyöket? Nem is várt ő feleletet, mint villám lejt a sikamlós talajon.

Mi folytassuk szemlélődésünket — de nem lehet csak ugy magánosan, mert ismét jóbarát érkezik: ugyan kérlek, mutasd be az itt levő szép nemet? Mind? — Sajnálom, annyira nem vagyok szerencsés — mindazáltal kedvedért tegyünk kísérletet. Meg fogsz bocsájtani, én az asszonyokon kezdem. Mit, e tánczosnók közt asszonyok is vannak? hiszen ezek mindegyike oly bájos, mint a tavasz virága. E koszoruban látod: Forsterné Szii Cornelia urnót Diszelyből, Dr. Ploz Pálné (Szüts Magda) Budapest, Ruttkay Jánosné (huszár főhadnagy) Székelyné (Vörös Carina) és Szmodis Károlynét, a kisasszonyok közül: Babos nővérek Duka, Csesznay K. Keszthely, Forster Mariaka Csányi, kerületi képviselőnk Háczky Kálmán urnak, ki szintén jelen van, kellemős leányai Aranka és Ilka kisasszonyokat Rendek, Nagy Ilona Ostfi Asszonyfa, Pataki Mariaka Keszthely, Takács nővérek Duka, — a sümeghi kisasszonyok közül: Takács Vilma, Takács Laura, Sladovits Róza, Pintér Lujza és Jobban Irma urhölgyeket, mind oly virágok edesem, hogy a bálkirálynői cím joggal mindegyiket megilleti, miért

40 éves lehet. A természet ezen féríu iránt igen mostoha volt a töle a külső szépséget, mely önkénytelenül lebilincsel és meghódít, megtagadta. Termete kicsi, arczbőre barna, haja ritka, szemei aprók, orra alig látható s így kirívó ellentétet képez a méltósággal és fonséggal, mely Katalin egész magatartásában nyilvánul. S ő mégis egykor koronát hordoz fején, mert a császárnő fia és trónutódja ő, Pál csárévis.

— Már mondtam, hogy nem, ismétlé a császárnő hevesen s a kezében levő arany tollal az íróasztal koláppjára ütött; nincs kegyelem a nyomorult számára! Még ma haditörvényéseket hívok egybe, a melyen neked, a formalitás okáért, elnökölöd kell; azonban meg ne ki sértsd; hogy azt az ítéletmondásban akadályozd. Hogy fiamnak/kérelmét örömmel teljesítem, azt tapasztalhattad Gregorovits hadnagy első vétkenél, de most akaratom tántoríthatatlan.

— Folség, ismeri engedelmességemet, viszonza Pál, de én mégis merészek Gregorovits mellett szót emelni. Vétke nagy, de ő ifju és igazott állapotában követte azt el, továbbá ő legjobb tisztjeim egyike.

— Oh, eszerencsétlen katona-szenvedély! kiáltá Katalin. Sértheti valaki a védtelen hülgyeket, gyaláshatja a császárnőt, az anyát: — mit aggasztja ez a nagyherczeg trónörökös, ha az a valaki jó katona! Oh, Pál, Pál, mi lesz Oroszországból, melyet nagygyá és hatalmassá tettem, melynek lassu vérkeringését meggyorsítottam? Katonai állam lesz, melyben a bot és

a megnevezésbe bocsájtkozni valóban lehetetlen volna.

Tán még folytattuk volna, de im beáll a szünóra, engedjünk helyet, hogy elmulta után annál vigabban folytatódjék, — folyt is ugy kivilágos kivirradtig, magyar szokás szerint csárdással végződven e valódi szép mulatság, hol nem egy rég nem látott barátunkkal találkoztunk, a többek között „Vasprém“ lap szerkesztője Prém József is megjelent, szives volt szaporítani a jövedelmet, mely, amint halljuk, 140 frtot enged a károsultak részére juttatni. Bár minden városban így csáfoltatnék meg a jótékony czélokra rendezni szokott vigalmak előitélete, mint csáfoltatott nálunk Sümegehben, a hol deicitjósálat mellett ily nem megvetendő összegecske eredményeztetett. X.

A zala-egerszegi

kir. törvényszék általános ügyforgalmi kimutatása az 1875. évről.

I.

Ügyforgalom.

A polgári, telekkönyvi, büntető és fegyelmi ügyek iktató-könyveibe vezetett beadványok száma: mult évi hátralék 1063, a folyó évben érkezett 12314, lett összesen 13377, a folyó évben elintéztetett 10557, a folyó évről hátralékban maradt 2820.

Polgári ügy: mult évi hátralék 79, a folyó évben érkezett 4417, lett összesen 4496, a folyó évben elintéztetett 4247, a folyó évről hátralékban maradt 249.

Telekkönyvi ügy: mult évi hátralék 893, a folyó évben érkezett 6164, lett összesen 7057, a folyó évben elintéztetett 4510, a folyó évről hátralékban maradt 2547.

Büntető-ügy: mult évi hátralék 31, a folyó évben érkezett 1720, lett összesen 1751, a folyó évben elintéztetett 1682, a folyó évről hátralékban maradt 69.

Fegyelmi ügy: mult évi hátralék — a folyó évben érkezett 13, lett összesen 13, a folyó évben elintéztetett 13, a folyó évről hátralékban maradt —.

Elnökségi ügy: mult évi hátralék — a folyó évben érkezett 714, lett összesen 714, a folyó évben elintéztetett 712, a folyó évről hátralékban maradt 2.

II.

A zala-egerszegi kir. törvényszék telekkönyvi osztályának

értékforgalmi kimutatása 1875-ik évről.

I. Változások a birtokban. 1. Élők között.

a) Szerződések által 799,526 frt 27 kr és 5 drb arany, b) végrehajtás által 7912 frt 90 kr, c) haláleset következtében 198,574 frt 36 kr. Összesen 1,006,013 frt 53 kr és 5 darab arany.

II. Változások a terheknél. 1. Új terhek keletkezése következtében.

a) Szerződések bekebelezése által 623234 frt 83 kr és 733 drb arany, b) igazolt előjegyzés által 18623 frt 9 kr, c) végrehajtás utján bekebelezés által 96267 frt 51 kr, d) hagyatéki átszolgáltatás által 1697 frt. Összesen: 739,822 frt 43 kr és 733 drb arany.

2. Terhektől felszabadítás következtében.

a) dologi jogok megszüntetése által 246,454 frt 51 kr. Egyszerű előjegyzések 197,478 frt 53 kr. A végrehajtási jognak már fenálló követelésekneli bekebelezése 1,078 frt 44 kr. Már betáblázott összegek átruházása 23,533 frt 76 kr.

HORVÁTH,

elnök.

a kancsuka uralkodik, melyben a törvényt a kard képviseli, melyben —

— Bocsánat folség, szakítá félbe a nagyherczeg szeliden; minden embernek van valami kedvenc eszméje s egészen annak él, ha más örömeiket nélkülöznie kell. S tudja Isten, az én életem örömeiben nem igen gazdag! A legcsekélyebb udvaronc is a nagy csárno kegyének fényében ragyog, fia pedig, mint száműzött, egyedül jár Gatsinában.

A császárnő arcvonásai fájdalmat tükröztek vissza.

— Te igazságtalan vagy Pál, mondá; nem magad tetted-e magadat remetévé? Nem hivatalak-e az udvarba? De te mogorva, szeszélyes és különös természetű vagy s ezért kerülöd a vidám köröket; felhó, vagy verőfényes napon.

— Az ön udvara untat engem! veté közbe Pál.

— Engedtelek részt venni az államügyekben, folytatá a császárnő, de te az országos ügyeket toll helyett karddal kezeled s a külpolitikát összezavarod a belsővel. Utasni küldtelek, de a külföld nem vonzott téged. Mindenütt megtalálva hitted magadat; szolgálai félelemhez szokva, mit én gyűlölök, azt akartad, hogy minden lépten-nyomon assal találkozzál s midőn várakozásodban csalatkoztál, nem hostál egyebet hasa, mint gonosz emlékeket és titkos bosszúságot.

— S valóban, arra okom volt! kiáltá Pál; de nem, nem akarok igazságtalan lenni: egy

Helyi hírek.

— A szent-Ferenczlek helybeli templomtoronyának javítására szerkesztőségi irodánkban következő adományok folytak be: Lendvay József urtól 5 frt, Maninger József urtól 2 frt, Buday János urtól 1 frt és Zedánszky Iván urtól 1 frt, összesen 9 frt, mely összeg a főtisztelendő zárdatónok urnak kézbesítve lett.

— Dr. Scherz jelesebb orvosaink egyike, hi hat hónapig a bécsi kórházakban az orvossebési tudományoknak újabb elveit tanulmányozta, ismét körünkbe tért és elkezdte orvosi működését. Lakása az Axenti-tele házban van.

— Beküldetett. Van a tizenhárom városnak mindene — csak a mi az adózó polgárokat boldogítaná — az asjnós — nincsen. Van egy kut is ottan, melyet a városi tanács nagy költséggel ásott — szárazan és születésétől fogva elroncsolt állapotban van; most csak azt kérdezzük, vajjon meddig áll ezen kut ilyen primitív helyzetben? Több adózó polgár.

— Knauz Boldizsár ur a kisdénevelő egyesület tevékeny pénztárnoka érdekes ajándékkal gyarapította a főgymn. muzeumot, t. i. a „Nagy-kanisai védegyelet“ eredeti pecsétét adta át. E védegyelet elnöke a dicső emlékeztető Csányi László volt, kinek életrajzát az „Adatok Zalamegye történetéhez“ című kiadvány II dik kötetének II-ik füzeté fogja hozni.

— Lapunk kiadója a mai nyomasztó viszonyok mellett is azon törekszik, hogy nyomdáját a kor kívánalma szerint berendezze s a t. közönség műigényének pontosan megfeleljön; ujabban egy második gyorsaját állított fel, s ezzel a nyomdában kilencz különféle gép működik, mi által azon kellemes helyzetben van, hogy a nyomtatványok csinosabban s felette gyorsabban állíthatók elő. Felhívjuk a t. közönség figyelmét e körülményre, különösen a közlő iskolaév vége felé összetornyosulni szokott iskolai érdemsorozat és jelentésekféle nyomtatványok gyors előállíthatásának eszközésére.

— A Ftalatságt Társas Kör által rendezett második felolvasás is igen sikerült; Hoffmann Mór ur a „sthetikai tanulmánya Göthe, Byron és Madách nagy művei fölött mély érzelmet, s ritka figyelőtehetséget árukt el, eredménye meglepő s teljes elismerést érdemel. Válogatott és szépzámú közönség volt jelen s a felolvasót zajosn megtapsolta. Ugy tudjuk, hogy Lipp Vilmos pr. tanár s a vas megyei régészeti egylet nagyérdemű titkára is tart felolvasást a zalamegyei leletek feletti szemlérlől, melynek nagy érdeket kölcsönöz a helyi viszony is. Óhajtott volna, hogy az még ez iskolai évben történnék.

— Három fegyveres csavargó tartózkodik az izsai erdőben; a szent-Péterföldi hártárban Toplok József gutorföldi lakost ki is fosztották; május 2-án a főcsendbiztos nagy hajást rendezett.

— Gyűjtés. Hruska Nándor ur Szécsi-Szigeten a hazai árvizkárosultak részére 23 frt 33 krt gyűjtött.

— Zala-Egerszeg apr. 22 én az „Ujváros“ utcában tűz ütött ki s csakhamar 4 zsuppos ház leégett, a gyorsan ott termelt derék tüzoltók akadályozták meg az elem nagyobb pusztítását.

— Fájó kebellet veszszük azon hirt, hogy Weber Eduárd, a b.-füredi szeretetház igazgatója s igen tisztelt barátunk a nevezett intézet vezetésétől visszalepend. Benne nemcsak azon intézet, melyet vezetett, szorgalmas, ernyedten atyját, hanem az egész ügy — minek a b.-füredi „szeretetház“ csiráját képezi — magasztos czélja kivitelére hazánk legnélkülöz-

emlék él lelkemben, mint kedves kép s gyakran, ha az emberek özzésére és kislelkűségére gondolok, ez ismét kibékít azokkal s megszelidít.

— Én Pál fiam minden gyengédebb érzelmének örülök, mondá a császárnő szivélyesen; ugy-e elmondod, hogy mi történt veled?

— Körülbelül tizenhat éve, hogy Párisban voltam, kezdé a nagyherczeg. Kiváncsi voltam ezen új Babilon népeletét megismerni s e kíváncsiságtól ályetve, egy reggel egyszerű öltönyben és kíséret nélkül elhagytam a szállodát s a néptömeg közé vegyültem. Körülbelül fél óráig kóboroltam, midőn egy csapat munkás egy kocsamából énekelve jött felém. Fölismerhették bennem az idegent s elhatározták, hogy belőlem csufot üznek; körülvettek, személyemet bántalmatták s „Oroszország trónörökösével illetlen tréfát üttek.

Katalin nem titkolhatta el mosolyát.

— Hisz a népeletet akartad megismerni Pál.

— Vérem föllázadt, folytató Pál; ha kardom lett volna, vért ontok; de botomon kívül nem volt egyéb fegyverem s valóban, nem is rosszul használtam.

— Tehát egészen népszerű verekedés minden udvariaság nélkül, jegyzé meg Katalin.
— De az első ütés, melyet egy durva fickóra mértem, személyem általános megtámadására adott jelt; a többség természetesen előnyben volt. Védtem magamat; a mennyire tudtam,

hetlenebb napszámot fogja elveszíteni. — Neki, mint a szegénynevelés uttorójának hazánkban, tudjuk sok akadályt kelle küzdenie, — s így, ha az alatt lankadtságát kénytelen éreztetni, vegye fájdalmait közepette vigasztal azon tudatunkat, hogy az élet színterén minden kezdő, uttoró hozzá hasonlóan a teher s méltánytalanság alatt megtörtött — mondjuk megis töredék mindíg. S kívánjuk: továbbra is mellőzve hazáját s hazánkát üdvére értékesítve erejét, sokkal kevesebb tövissel annál több hálával, elismeréssel fogadtassék és működhesék, mint a szegénynevelés terén a b. fűredi „szeretetház“-ban. (Hozzászólunk még. Szerk.)

Rövid hírek. A „Figyelő“ szerkesztését jul. 1-én Abafi-Aigner Lajos veszi át. — Kaboldon 22 ház égett el. — Budapest egyik kórházában egy napszámotól ápolnak, neve: báró Drak Francziska. — A III-dik egyetemes tanácsülés 1877-ben Erdélyben lesz. — A katonai térképek s hadi tervek elkészítője báró Ertel 10 évi börtönrre ítéltetett. — A soproni kir. közjegyző Geisler József német nyelven küld szét idézéseket magyarokhoz. Le vele! — Bosniában a cholera halottakat nem temetik. — Hanem szabadon rothadni hagyják vagy a vízbe dobják. — Feltűnő, hogy magyar községekben számtalan tüzeset pusztít, alattomos gyújtogatás biz ez! — Szigligeti új szindarabot írt „Perényiné“ czímmel. — Antonelli bibornok haldoklik. — Az akademia nagygyűlése jun. 6—11-én lesz. — A „Vasárnapi Újság“ Perger János püspök arczképét hozta. — Peruban a futóhomok alatt egy régi várost fedeztek fel. — A horvát országgyűlés aug. hóban hivatik össze. — A császár május 11-én Berlinben lesz. — A hercegrímás 31 ezer frtot adományozott a győrszigeti apácáknak. — A pannonhalmi ósmonositor templomának restaurációja közel áll a befejezéshez, felszentelésén ő felsége is jelen lesz. — Matkovich Zsigmond hali pusztáján 78 éves korában meghalt. — Veszprémmegyé alispánja Bezeredy Gyula lett. — Moukthár pász a felkelőket megverte és Niksics várába ért. — Gróf Teleky Domokos jeles államférfi Kolozsvárról meghalt. — Mari Antoinette diademe gr. Zichy Náándorné birtokában van. — Tóth József síremlékének leplezése a kerepai temetőben szombaton lesz. — Jelenleg 43 enge délyezett magyar szingazgató van.

Vegyes hírek.

Dr. Popp J. G. „Anatherin szájvize.“
Azon szerek között, melyek a fogak jó karban tartására czélszerűnek bizonyultak, dr. Popp J. G. bécsi udvari fogorvos „Anatherin szájvize“ elsőrangú helyet foglal el. Oppolzer tanár a bécsi klinika rektorának ítélete szerint ezen „Anatherin szájvize“ e czélra a legalkalmasabb szer s mind általa, mind számos más orvos által fog-és szájbetegségek ellen gyakran rendeltetett használatra. Nagyon ajánlható dr. Popp J. G. urnak vegytani fogpra is, mely naponkinti használat mellett kitűnő eredménnyel alkalmaztatik. Anatherin fogpépe, mely az egészségnek ártalmassá válható anyagokat nem tartalmaz. egyike a legjobb s e mellett legkényelmesebb fogtisztító szereknek. Lyukas fogak kitöltésére előnyösen használható a fogplombe, mi által a fog meglazulása és a fogak darabos kihullása megakadályoztatik. Legmelegebben ajánlhatjuk tehát dr. Popp J. G. cs. k. udv. fogorvos ur Anatherin készítményeit a közönségnek és felhívjuk reá az érdeklődők szíves figyelmét. — E szerekből raktárt tart a megyében minden jó hiteli gyógyszer-tár-, fűszer- és diszmuikerkedésben.
— **Megható eset.** Czegléden a mult héten Hauser vasuti gépész ebédnél ült családjával és

több barátjával. A társaság igen vig hangulatban volt, különösen Hauser, kit azon körülmény, hogy ujabban kedvesebb anyagi helyzetbe jutott, kissé kicsapongóbb kedvébe hozott. A bor is éretteze igató hatását s midőn Hauser eselédjét újból borért akarta küldeni, szelid lelkületű, gyengéd, figyelmes neje, kivel négy évi házasságuk óta mindig a legnagyobb egyetértésben és meglegedettségben élt, leakarta felhevült férjét beszélni a további borivásról, e szavakat mondván: „Hadd el fiam, ugyis eleget ittatok már, ne hozas több bort.“ A férj erre felugrott és szó nélkül bement a mellékszobába, honnét revolverrel tért vissza, azt e szóval: „Agyanlőlek“ egyenest neje mellének helyezte. A társaság rémulve ugrott fel, arczukon a meglepetés és iszonyat kifejezése ült. E pillanatban a revolver elsült és a szegény nő mellén találva tompa hörgéssel a pamlegra hanyatlott. Utolsó szava ez volt: „Oh kedves férjem, mit tettél?“ A férj örülten kacagott fel, s később szivszagató zokogással borult neje hidegűlő tetemére, de már késő volt. Hauser elfogatott, és a vizsgálat ellene megindított.

Eredeti megtérítés. Kolmárban közlebről egy ügyvéd meghalván, végrendeletében az ottani örültek házának 100,000 frankot hagyományozott. „E pénz“ — mondja végrendeletében, — olyanoktól nyertem, kik egész életüket pereléssel töltötték, hagyományom tehát nem más, mint igazságos megtérítés.

Sziklarobbantás. Az egyesült államok függetlensége kinyilatkoztatásának 100-ik évnapján, f. évi július 5-én New-York közlőben a kikötő keleti oldalán a bejárást gátló sziklasort egyszerre fogják szétrobbantani. E sziklák csausai kiemelkednek a tengerből, a víz alatt azonban folytonos összeköttetésben vannak egymással s kiterjedésük oly nagy, hogy sértetlenül a száraz földre helyezve jókora sziklahegységet képeznének. Szétrobbantásukra a terv már 10 éve elkészült, s az előmunkálatok már 1869. óta dolgoznak a víz alatt. E munkálatok eddig mintegy háromnegyed millióba kerültek. Huszonnyolcz akna van a sziklatömegekbe furva, melyeknek mindenike 200 láb hosszú. Az aknákból 30,000 kisebb forrás ágazik szét minden irányban, összesen majdnem fél mérföldnyi hosszúságban. Ez aknákat és lyukakat robbantó szerrel töltik meg és villám-szikrák által fogják felrobbantani; e czélra a vezeték és a telepek már készen állanak. A felrobbantáshoz 40,000 (?) font dynamit (nitroglicerint) szükséges; azonban még nincs elhatározva, hogy dynamitot, vagy pedig még hatásosabb robbantószert a közlebről feltalált „kredock“-ot alkalmazzák-e. A roppant lökésről, mit a felrobbantás okozni fog, természetesen eddigelé senkinek még csak fogalma sem lehet; úgy arról sem, minő hatást fog a meggyulladás következtében a légkörbe toluó roppant gázmennyiség előidézni.

Koronaherceg a törvényssék előtt. Egy hajzálos mult, hogy Humbert olasz trónörökös a vadászat tilalmának áthágása miatt a napokban el nem ítélték. Ő fensége ugyanis a monzai királyi parkban két féczánt lött, — ámbár a törvény szerint azokra már nem lett volna szabad vadászni, — s azokat Biarsona plebánosának küldte ajándékba. Milanó kapujánál azonban a „fináncz“ lefoglalta s az ottani irtalmas barátok kórházának ajándékozta a féczánokat. A rendőrség pedig a herceg ellen a vadásztorvény illető §-ának áthágásáért keresetet indított, és védőjének dr. Basaggio ügyvédnek csak nehezen sikerült bebizonyítania, hogy az idézett §- nem alkalmazható parkra t. i. zárt vadászterületre; s a trónörökös ezuttal a pusztai ijedségtől menekült.

de meg kellett volna adnom magamat, ha váratlanul segély nem jő.
— Nemde, a rendőrség? kérdé Katalin.
— Nem fölség; egy bájos, körülbelül hat éves fiu, ki félelem nélkül toladott a vad ficzkók közé s mintegy védőleg terjeszté ki karjait. „Ne bántsátok, jó emberek — mondá tiszta, kérő hangon — házamból láttam, hogy ti kezdétek a veszekedést; ennyien egy ellen — szegyeljétek magatokat!“ Oly meglepő volt a gyermek közbelépése, oly kedves volt arca és hangja, hogy magok az ittas segédek is engedtek varázsának. Ott hagytak s én akadálytalanul folytattam utamat. De a düh és szegény elvakítottak, hogy ifju védőhöz nem tudtam szólni; elsiettem azon helyről — senkinek sem volt szabad még csak sejtetni sem, hogy Pál oroszországi nagyherceg a francia kézművessegédek durva ökleinek majdnem áldozatává lett. Azon gyermeknek most már férfiuvá kellett nőnie, de a gyermek kedves képe még mindig él lelkemben s némely jótettet, némely kegyelmet az ő nevében gyakorlok.
— Hálát adnék Istennek, ha ehhez hasonló gyakrabban előfordulna s jellemzőnek keménységét s merevségét meglágyítaná, mondá Katalin sóhajtva; — akkor tieid kevésbé szenvednének és nekem nem kellene remegnem Oroszország jövője miatt.
— Fölség — az elfojtott harag eltorzítá Pál arcza: — enyéimről beszélt? Hát gyerme-

keim nem élnek e önnél, öreg anyojknál, a helyett, hogy szülőiknél Gatsinában lennének?
— Tehát a szelleműs Sándort Gatsinában katonai idomítás alá bocsássam? kérdé Katalin hevesen; tanuja legyen-e annak, hogy a pedánság mint korlátozza unokám ifju örömeit és hajlamait?
— Fölség, én jó atya vagyok.
— Tudom; te azt hiszed, hogy legjobban tévesz, ha gyermekeidet katonai nevelésben részesíted, de nekem más nézeteim vannak és — hála Istennek, hogy még élek s azokat kivehetem és hogy Oroszország uralkodónője vagyok Gregorovits hadnagyd kívánata ellenére, a kinek számára fiam kegyelmet kérni merészel.
— Fölség.
— A császnó fölemlkedett; közép nagyságu termete kiegyenesedett.
— Szót se, Pál csárevics, ha nem akarod bevenni azon gondolatot kelteni, hogy fiam egy nyomorult büzös óhajait jónak tartja s tán elősegíti.
— A kandalló fölött levő malachit óra csengő hangon ütött tizenkettőt; az eső ütésnél a szolgálattevő komornok fölemlé a fejedelmi szoba aranynyal himsett bársony kárpitját.
— Lafont Alexis jelenté magát ő fölség által legkegyelmesebben engedélyezett udvarlásra.
— Szászádnak egy nője sem tudott úgy uralkodni arckifejezésén, mint II. Katalin, Orosz-

A nagy-kanizsai takarékpénztár részvénytársaság

1876. évi april havi forgalma.

BEVÉTELEK.		Arany	Frank	ft.	kr
Pénztár maradvány 1876. márcz 31-én		497	690	17,652	93
Pénztár számla					
15. Hitelesítések				41,862	—
Betét számlának				59,382	23
Váltó				2,634	—
Kötelezvény				325	—
Előlegezési				5	35
Bélyegilleték				6,869	76
Kötvény és váltó kamat st				4	05
Beirattási díj				107	29
Késedelmi kamat				165	13
Költség				—	—
Százalék				787	—
Hátrévedelem				1778	88
Kintlevő kamat				—	—
Házbér hátralék				61	93
Betét kamat 3% illeték				—	—
Arany és franc				—	—
Lejegyzési díj				—	—
Vegyés				—	—
Betét arany		36	—	—	—
Betét frank		—	—	—	—
Arany kölcsön kamat		12	—	—	—
Kintlevő arany kölcsön kamat		—	—	—	—
		545	690	113,983	62

KIADÁSOK:

15 Adós Pénztár számla.

Betét számla				63,345	31
Váltó				43,304	07
Kötelezvény				810	—
Betét kamat				2,017	50
Költség				128	01
Kötvény és váltó kamat st				898	21
Adományozási				—	—
Hátrévedelem számla				119	25
Tisztii fizetés				365	—
Előlegezési				1000	—
Butor				—	—
Betét kamat 3% illeték				31	96
Arany betét		70	—	—	—
Arany betét kamat		—	—	—	72
Arany kölcsön		200	—	—	—
Százalék		—	—	18	75
Osztalék		—	—	960	—
Franc betét		—	—	—	—
Arany és franc		—	—	—	—
		275	—	113,035	30

Pénzkészlet 1876 april 30-án

	275	690	18,601	25
Összes forgalom.	1090	1380	263,273	10

Papírszeletek.

— A keleti kérdés megoldva. — Seikul-Iszlama, a papok legfőbbje, a Mekkába összegyűlt bucsuak előtt egy szép jóslatot tett. A jóslat szerint a török szultán 10 év múlva egész Európának ura lesz. Székelye Róma leand, a gyaurok (hitelenek, keresztények) kipusztulnak mind. Eggysszóval a világon nem lesz más nemzet, mint a török s más vallás, mint a moslim.
— Iszonyu szerencsétlenség ért egy 66 éves németasszonyt tegnap előtt a vasutara vezetű uton. Burnótszellenczje vezetű el. A becsületes megtalálónak két édes csók lesz a jutalma.
— Ez is tudja a tizparancsot.
X. ur gyónt. Türedelmességében a tizparancs ötödike elleni vétkesnek mondá magát; s midőn kérdték, kit üt meg? elképpelve felelé: senkit, azt gondoltam — hogy az mást dítál.
— Mari anyagnak arcképre volt szüksége. Elment a fényképrőhöz, s ekképen szolt: „Fényképez ur, kérem, vegyen le engem ülőhelyzetben, amint egy regényt olvasok; hanem, kérem, a regény imádságos könyv legyen ám, mert az anyám, nem tűri, hogy regényt olvassak!“

ország császárnője. Mintegy varázsütésre eltűntek a felhők homlokáról; a haragosan villogó szemek szelidek lőnek s ajkain kegyteljes mosoly játszadozott.
— Lafont hadnagj jöhet.
Mély bókok közt vonult vissza a trónörökös; a küszöbön találkozott Alexissel. Ez bódolattaljesen tisztelgett jövendő császára előtt, de Pál bosszusan tekintett rá; azon rost hangulat visszatükrözése volt ez, mely az előbb leirt jelenet után bensejét eltölté.
— Az ifju hadnagj mögött legördült a kárpit; Lafont Alexis egyedül volt szászádnak legünnepeltebb, leghatalmasabb asszonyával.
Szelid és jószágos volt irányában Katalin, mint fia iránt s az ifju föltárta előtte szívet csalárdság és titkolódzás nélkül. Miután a császárnő még egyszer elmondta vele a tegnapi vita folyamát, el kellett beszélnie ifju éveit. Katalin megtudta ugyanast, mit Orlovits hercegnek elbeszél, s érzelmeitől elragadtatva, oly merés volt, hogy elmondá az egyeduralkodónő előtt a jövőre vonatkozó reményeit; fölfödöste benső hajlamát, melylyel a gasdags hatalmas férfiu leánya iránt viseltetik s Katalin mosolyogva hallgatá.
Subow hercegnek bejelentése az ifju ember beszélgetésének véget vetett; nem csakély volt ijedelme, midőn észrevette, hogy a korlátokat, melyek őt, mint legkisebb alattva-

N. István n. vü lakának behívója kézbesítettett. A kézbesítő kérdé: tud-e írni? nem felelek, de apám nevét oda tudom írni — ki szintén István.

— A: Miért nincs házassálet a menyországbam?
— B: Azért, mert a házassáletben sincs menyország.

Bizonyos ur megrétálni akará az őt vivű fiatal fuvarost, ki lusta lovát keményen ostorozá s így szót hozzá: ugy-e L. ez a ló lehet annyi idős, mint maga? De olyan is van, mint teens ur, felelé ez egykedűven.

Két jó ismerős egy hegyre mentek fel s az ott levő kőkeresztűt megállva olvasák a föliratot. Egy vidéki pórnó arra monve megáll, s csudálkozva mondá: ejnye, nem hiába nézik az urak, hiszen: dorék egy omeletisek.

Szerkesztői üzenet.

1978. „Sötét felleg...“ nem közölhető.
1979. S. Vár-Palota. Az intézkedés a kiadó-bivatal teendője levén, a levelet átadtam.
1980. T. Budapest. Magánlevelet írtam.
1981. I. Balaton-Füred. Köszönettel vettem.
1982. M. S. Bécs. Igen.
1983. X. Nevetséges volna ezt a komolyságot feltálatni.
1984. P. „Szerelmes rózsámhoz“ vesesse az ol-tárhoz s ne verseljen hozzá.
1985. „Haragszom“ mi is önre. Vészfelleg... ju, félünk a tőbbítől, ha már ez is vészszel toli.
1986. K. Csáktornya. Önök az árviztől, mi hasonló vízenyősségtől félünk.
1987. V. Pattogatott Kukoricza* ültessen ön előbb.
1988. „Várni, várni...“ jó lesz várni.

Érték- és váltófolyam május 2.

5%, metaliques 65.40; 5% nemz. kölcsön 70. — 1860-ki álladalmi kölcsön 109.75; bank-rezsv. 8.74 —; hitelintézeti részvények 142.10; London 119.35; magyar földtehermentési kötvény 76. —; temesvári földtehermentési kötvény 75. —; erdélyi földtehermentési kötvény 75. —; horvát-slavon földtehermentési kötvény 83. —; esüst 102.40; cs. kir. arany 5.50 —; Napoleond'or 94.00 —.

Vasuti menetrend.

Érvényes december 1-től 1875.

A kanizsai időtmutató óra szerint, indul Kanizsáról

(Kanizsai vaspályán az órák pontosan a helyi időt mutatják.)

Vonat szám	hova:	Ora	Perc.	Idő
205	Eszék, Mohács, Dombóvár s Fiuméba	4	30	reggel
215	"	2	22	délut.
212	Buda-Pestre	4	50	reggel
202	"	1	58	délut.
204	"	11	22	estve
313	Bécsbe (Szombathely, Bécs-Ujhely felé) 5	—	—	reggel
301	"	11	40	estve
315	Sopronyba	3	30	délut.
203	Triesztbe és Pragerhofon keresztül Grác és Bécsbe	4	42	reggel
201	Triesztbe és Pragerhofon keresztül Grác és Bécsbe	2	39	délut.

Érkezik Kanizsára

honnét:

216	Eszék, Mohács, Dombóvár s Fiuméből 1	33	délut.	
206	"	11	3	estve
203	Buda-Pestről	4	12	reggel
201	"	1	57	délut.
211	"	9	36	estve
314	Bécsből (Szombath. Bécs-Ujhely felé) 10	19	estve	
302	"	3	57	reggel
316	Sopronyból	11	45	délut.
214	Bécsből Grác, Marburg, Pragerhof felé	4	4	reggel
202	Trieszt- és Bécsből Marburg, Pragerhof felé	1	13	délut.
204	Trieszt- és Villachból Pragerhof felé 10	52	estve	

Marburgba csatlakozás Villach és Francesfestbe. Francesfestből.

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

lót, az uralkodónőt elválasztják, átlépte, de a szivélyes bucsuvétel ismét megnyugtató.
Az ajtóban megjelent Subow herceg.
— Épen most hagyta el Pál nagyherceg császári ő fölsége Pétervárt és Gatsinába tért vissza, jelenté; — a csárevicsnek nem méltóztatott a haditörvényssék elnökségét elfogadni, mely Gregorovits hadnagj fölött lesz ítéletet mondandó.
— Pál bosszankodik, jegyzé meg a császnó fájdalmasan; pedig azt hiszem, hogy nekem, anyjának, fejedelmőjének több okom volna arra. — De félre s fájdalmas gondolatokkal, tevé hozzá kezét homlokán végig huzva; adjunk helyet kellemesebb érzelmeknek herceg. Ifju lovagunkat meg kell jutalmazni. Ma este a magán lakban ünnepély lesz; meghívjuk rá Lafont Alexis hadnagyt; hadd lássa az egész udvar, hogy II. Katalin a császári méltóság védőjét mennyire méltítja és jutalmazza. Ma este, hadnagj! Almodorsék addig titkos reményének megvalósításáról.
Alexis a császárnő lábaihoz borult s megcsókolá kezét, azután gyorsan távozott, félve, hogy ily sok boldogság ily rövid idő alatt föltulmulná erejét.
(Folytatása köv.)

Előfizetési ár:
 egész évre 3 frt
 fél évre 1 50
 negyed évre 1
 Egy szám 10 kr.
 Hirdetéseknél
 6 hasábos petitaorban
 7. másodszor 6 s minden
 további sorért 5 kr.
 NYILTTÉREKKN
 soronként 10 kr-ot va-
 zontoz fel.
 Kinestári illeték minden
 egyes hirdetésért külön
 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY

A lap szellemi részét
 illető közlemények a
 szerkesztőhez, Taka-
 rékpénztári épület föld-
 szint. — anyagi részét
 illető közlemények pe-
 dig a kiadóhoz bér-
 mentve intézendők:
 NAGY-KANIZSA
 Wlassicház.
 Bérmentetlen levelek
 csak ismert munkatár-
 saktól fogadhatók el.
 Kéziratok vissza nem
 küldetnek.

előbb: „ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY.”

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank“, a „nagy-kanizsai takarékpénztár“ a „zalamegyei általános tanító-testület“, a „Zala-Somogy“ gőzhajózási részvénytársulat s több megyei és városi egyesület hivatalos értesítője.

Hetenként kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

Vasmege községe által Berzsenyi Dániel születés napjának százados évfordulóján megtartatni rendelt ünnepély részleteinek sorozata:

I.

1876. május 6-án d. e. 10 órakor Szombathelyen, mint a megye székhelyén, a megyeház nagy termében:

- 1) Elnöki megnyitó beszéd, Szabó Imre megyés püspöktől.
- 2) Hymnus. Énekli a szombathelyi dalkar.
- 3) „Berzsenyi Dániel emlékezete.“ Alkalmi költemény. Irta és előadja Fihen Gyula.
- 4) Emlékbeszéd Berzsenyi Dániel föltött Fábry Pál főgymn. tanártól.
- 5) „A magyarokhoz“ Berzsenyitől. Szavalja Balogh Gyula.
- 6) Szózat. Énekli a szombathelyi dalkar.
- 7) Elnöki zárszó.

II.

Május 7-én d. e. 11 órakor folytatólag E.-Hetyén, mint a költő születés helyén:

- 1) Megnyitó beszéd a költő születés házába illesztett emléktábla leleplezésével. Königmayer Károly kanonoktól.
- 2) Hymnus.
- 3) Az emléktábla és a költő arcképeinek kemesalljai hölgyek által eszköz- lendő megkoszoruzásával. Alkalmi beszéd Berzsenyi Dániel felett Nagy Károly evang. lelkész által.
- 4) „Bucuzás Kemeses-Alljától“ Berzsenyitől. Szavalja Hrabovszky István.
- 5) Szózat.

A szomszéd Vasmege május 6 és 7-én kegyeletes emlékünnepet tart, melyben nemcsak a szomszéd megyék, de az egész ország egész büszkeséggel osztozik.

Berzsenyi Dániel, a lánglelkű költő születésnapjának 100 éves fordulóját Szombathelyen május 6-án és Egyházas-Hetyén május 7-én ünneplik.

Ha valaha, most van ily lelkesítő, kegyeletes ténykedésre szükségünk, hogy a honfi aggodalmát, csüggedő reményét, nagy férfaink magasztos pályájokon elmerengve, önzertetes megnyugvást, büszkeséget találva, enyhíteni igyekezhessünk.

Amely nép annyira elfásult, hogy nem tud lelkesülni a szép és magasztosért, melynek kebléből kihalt a nagyjai iránt való kegyelet szent érzelme, annak nincsen joga a jövőhöz, azt a jövő századok nemzetének sorából már előre kitorölték.

De a hol az érdem, hol a honfi-erény elismerésre, követőkre talál, hol a hazaszeretet vesztalángja a nagyok példája által élesztve magánosan fellobog, az a nemzet életerős tölgy, mely hivatva van, hogy hosszú századokon át éljen és virágozzék.

962. szám. Nagy-Kanizsaváros polgármesterétől.

Pályázati hirdetés.

Nagy-Kanizsa városa által fentartott főgymnasiumban a rajztanári állomás üresedésbe jövén, ezen állomásnak betöltésére pályázat nyitattik.

A rajztanári állomással évi 800 frt fizetés és 200 frt lakbér átalány élvezete van összekötve.

Pályázni kívánók tartoznak életkorukat, a magyar tannyelvbeni tökéletes jártasságukat és rajztanári képesítésüket kimutatni.

A szabályszerűen felszerelt kérvények alólírottához legkésőbbben folyó év június hava elsejéig nyújtandók be, megjegyeztetvén, hogy a megválasztott rajztanár a főgymnasiumi rajztanításon kívül a városi felső leányiskola két osztályában is köteles leendő a rajztanítást végezni és a jövő tanévben egy évig ideiglenes minőségben működni, mert végleges megerősítése csak egy évi sikeres működéstől tétetik függővé.

Nagy-Kanizsán, 1876. évi ápril 29-én.

REIUS JÓZSEF,
 polgármester.

Szőlészeti és borászati előadások a n.-kanizsai m. kir. állam fegyházban.

Előadó: Tersánczy József tiszti megyei járárorvos ur.

Második előadás.

A) A szőlőművelésről.

2. A földnek megmunkálása módjáról. Mondva lett a múltkor előadás alkalmával, hogy a földnek forgatása minő jó hatással van a tőkék életrevalósága, termő képessége biztosítására, mondanom szükséges folytatva, mennyire szükséges a földnek táptehetségét foly-

tonosan megtartani és a tőkék élete, termő képességéhez helyesen arányosítani, tehát olyan- kép művelni, hogy a földben a táperő sem ke- ves, sem pedig felesleges ne legyen.

Az embernek nem elegendő a jól vetett ágy, ahoz, hogy test és lélek összhangzó mű- ködéskben tartathassanak, helyes táplálkozás is szükséges, kell ehhez jó is, elegendő is, mert a kevés és rossz tápanyag épen oly hátrányos ha- tással van az életre, mint a túlságosan jó és fe- lesleges, egyedül a helyesen arányosított táplál- kozás az, mely illetékesnek mondható az élet biztosítására. Így vagyunk a szőlőtőkékkel is, nem elegendő azok élete, termő képességek biz- tosítására egyedül a földet megforgatni, kapál- gatni, hanem tápszerekkel is kell ahoz járulni, hogy azon tápanyagok pótolva legyenek, melyeket a tőkék évekről évekre felemésztenek, mert mikép hogy az étel a legmélyebb tából is kifogy elvégre, ha folytatva kanaliztatik, azonkép a föld is elveszti tápláló képességét, ha az folytonosan igénybe vétetik és miként az ember, ha neki után nem tálnak, hogy foly- tatva ehessék, elsoványul, elvész, azonkép a tő- kék is eisatnyulnak, elvesznek, ha utótápot nem kapnak.

Az ember eledelék által táplálkozik, a szőlőtőkéknek trágyára van szüksége. Trágya, tápképes tárgy mindazon állati-, növény- és á- vány alkatrészt, mely vizet; szén-, salitrom-, porhadék- és kénsavat; porhadék kivonatot; szén-, salitrom-, porhadék- és kénsavas sókat; kénezett-, szénezett-, villanyozott viztárgyat tartalmaz. Ezek arányos egysege, vegyülete az, mi életrevalóságot, jó termő képességet képes adni a szőlőnövénynek. Ily álladékokkal bír a vér; az ember ürülék; az istálló trágya; a nö-vény korhadék; a márga; az oltatlan méz és a vegyföld (compost) stb.

A ki ily tárgyakkal nem rendelkezik, ana- nak iparkodnia kell azok beszerzésére, mert, ha ilyekkel nem látja el földjét, érzékenyen fogja tapasztalni a szőlőművelés körüli vesztességét. Tapasztalás tanított arra, hogy a földet éveken át időközönként trágyázni kell és pedig minél tömörebb, hidegebb, annál gyakrabban és bő- vebben. A megerőltetett termés mód, minő a

TÁRCZA.

Pásztortűz mellett.

Az új királynője csendesen leszállott
 S egész csillagtábor jött az égre legott;
 A tájk már árva, zajtalan és néma,
 Nincs, ki vig danával neki éltet adna.

A távol homályban, a rétek közepén
 Pislog csak egy kis tűz lankadva és gyengén,
 Föld-föl kap a légbe, majd ismét alá jő
 S csillagként világol a barna tájon ő.

A tűz mellett pásztor üldögl hallgatva,
 Búsán néz előre, majd pedig a holdba,
 Kis macra pipáját a tűzbe meríti
 S gondolat-menetét tovább-tovább fűzi.

A tova röpült nap, majd szép kis kedvese
 Bájos mosolyával tűnik fel előtte;
 Majd a távolból jövő bús harangszóra
 Figyelmez szótlanul, figyelmez hallgatva.

Bús merengéséből néha ébreszti fel
 Egy-egy mély kolompzó, mely a szép tájon kel;
 Körülnéz s ha látja, hogy minden rendben van,
 Újra csak a tűzbe néz nagy szomorúan.

Előveszi végre kicsi turulyáját.
 Hangja siralmasan lejt a szép rónán át;
 Szívét, lelkét ebbe, sípjába helyezi el,
 Nagy bánatát belé fújja keservivel.

HOSSZUVÖLGYI.

Május tizenhatodika.

— Történelmi regény. —

Irta: **Hirschfeld Hermann**

Fordította: **Pápai**

(Folytatás.)

V.

A nagy zenekarzatról a legvigabb dara-

bok hallatsának le a terembe, a mely ragyogó, csillogó emberekkel volt telve. Itt a nagy tük- rök visszatükrözék a hölgyek drága uszályait, a ragyogó gyémántokat; ott a legyezők suho- gása hallatszott; amott a gyertya fényében az arannyal himzett egyenruhák ragyogtak. Ez egy udvari estély volt a magán lakban, a fénylő palotában, a czárnó kedvencz tartózkodási he- lyén. Minden fény, minden császári pompa azt jelz, hogy e hely inkább társas örömekre van alkotva, mint a szigoru császári méltóság gy- akorlására, a minőt a téli palota hatalmas csar- nokai és termei tüntetnek föl. Itt a legtrikább külföldi növények illatoznak; itt a szökőkutak- ból illatos viz csörgedez s magok az emberek is vidámbabaknak és szívélyesebbeknek látsza- nak itt, mint a téli palota márvány termeiben.

Lafont Alexis az új, sohasem sejtett be- nyomásoktól elvakítottva, egy fülkében állt s engedé a tarka tömeget maga előtt elvonulni. Senkiesem gondolt vele. Legtöbben bámulva néztek az egyszerű hadnagyra az ország nagy- jai közt. Csak Orlovits herczeg intézett hozzá néhány barátságos szót. — Feodora a császár- nónél időzött.

Vállát gyengéd kéz érinté.

— Nemde, ön Lafont hadnagy? kérdé egy csengő hang.

Alexis fölocsudott merengéséből. Előtte magas, valóban eszményi szépségű fiatal ember állt. Szívjósággal párosult férfias öntudatsugár- zott ki ábrándos szeméből s ninom, nemes arc- vonásaiból. Sándor nagyherczeg, Pál fia és Ka- talin unokája volt.

— Igen, császári főlseg.

— Hallottam kalandját Gregorovitscsal, mondá a nagyherczeg nyájasan; de különben

a jó eredményről is értesültem. Ön kötelességű katoná és élete gáncs nélküli. A mai est önt gyors léptekkel fogja előre vinni szerencsje- nek pályáján; főlsegés öreg anyám önnek ja- vát akarja. Ha jó barátira lesz valamikor szük- sége, emlékezzék Sándor nagyherczegre. Örülök, sőt megiszteltetésnek tartom, ha jó tiszteknek szolgálhatok.

— Köszönöm, császári főlseg, viszonzá Alexis mélyen meghajtvá; s ha szabad kegye- lemért esedeznem, engedje meg, hogy megmutat- hassam Oroszország elleneinek, mint vágyom határtalan tiszteletemet és kimondhatatlan há- lámat az orosz császári ház iránt leróni.

— Ki tudja? nemsokára megtörténhetik ez, mondá Sándor mosolyogva, miközben meg- fordult s a földterem ajtajához ment, a melyen dobokkal és trombitával előre jelentve, a csá- szárnó jött kíséretével. Földig boruló udvaron- czok előtt haladt el Katalin. Subow, a legki- tüntetettebb, rendjelekkel és gyémántokkal dí- szítve, az uralkodónó mellett jött. Katalin vi- dám és ifju színben volt; fehér, arannyal him- zett bársony ruhája a földet sörpé, kék selyem udvari köpenyét pedig, melyet környezetéhez alkalmazkodva, mindig le szokott vetni, az apr- ód vitte. Mindenkit üdvözölt s itt ott egy egy kegyteljes szót mondott; de Lafont, habár tet- széssel nézte az uralkodónót, semmi kitüntetés- ben sem részesült. Nem is óhajta ezt, mert Ka- talin kíséretében észrevette Orlovits Feodorát s az ifju leányka szeméi a boldogság egész vilá- gát sugárzák feleje.

Óra óra után mult s vele senkiesem törö- dött; a császárnó egy szóval sem hivatá a kis terembe, melyben megbizottjai voltak. Ezek pedig: Branicka és Potocky grófnök, Na-

riskin Leo gróf, ki az udvarnál a bohóc sze- repével volt fölrüházva s mint egy vándorló százaló kalmár, különféle apróságokkal telt tá- skával bírt; mely apróságokat a császárnónek nagy áron eladott. Ott volt továbbá Cobenzl gróf, az osztrák követ is. Ezen utóbbi különösen oly szerencsétlen volt, hogy majdnem minden nagyobb fényes ünnepély után, melyeket pala- tájában rendezett, az osztrákoknak a Buona- parte vezérlete alatt hadakozó francziáktól való leverettetésüket hallá, mit a császárnó fölhasz- nálva, őt azzal élcelte ki, hogy legszebb ünne- pélyeit mindig azon napon tartja a követ, mely a franczia csapatok Bécsbe bevonulnak.

Enni hivattak. A mi inycsiklandozó csak előállitható, azt Katalin császárnó éttermében föllehetett találni. Ő maga kis választott társa- sággal egy emelvényen étkezett, honnan az egész termet beláthatta.

A czárnó szokatlanul vidámnak látszott, különösen pedig Feodora herczegnóvel tréfált, kinek arcza az uralkodónó szavainál boldogság- tól sugárzott.

Most fölemelkedett a czárnó. Egyenesen állt a főlsegés alak s gyémántok fényétől ra- gyogott. A teremben mély csend uralkodott.

— Hogy hadseregem tisztjei az országhoz és császárnójókhöz hívek, kezdé, ezt nem egy- szer tapasztaltam; s mégis örömmre szolgál, ha alkalom nyílik annak lovagias tettét megju- talmazni, a ki a császárnó egyenruháját viselve, az uralkodónó becsületéért ezen véret ontani s nevét e gyalázattól megóvni. Lafont Alexis hadnagy, ki érdemei által épugy kitüntette magát, mint nemes érzelmei által, lépjen elő.

Az ifju tiszt vonakodva kelt föl. Tudta, hogy minden szem reá van függesztve, de ő nem

szárvesszős, évenkénti trágyázást kíván, átlagosan legtanácsosabb minden negyedik évben trágyázni. Hogy mennyi trágyát kíván egy-egy tőke élete, termő képessége folytonos fenntartására, azt a trágyanemek természete határozza, mivel pedig azok egymástól igen eltérő természetű tulajdonságokkal bírnak, előadó ur jónak, szükségességnek látta azok némelyikét tüzetesen jelezni és hallgatónak figyelmébe ajánlani. Ugymond; „A vér, mely minden vágószéken könnyen megszereshető, éven át nagy összegben összegyűjthető, rendkívüli táperővel bír, de csak úgy, ha 200 annyi mennyiségű földdel, vagy vízzel elvegyítve hetek után alkalmazzatik. Ily vegyületekből 156 kilogramm (300 font) egy holdra teljesen elegendő, melyből egy-egy tőkére körülbelül egy mázsa való csak. Nyers minőségben mérge a növényre.”

„Az ember ürülék épen oly nagy hatással van, minővel a vér, azért is, hogy jó sikerrel lehessen alkalmazni, 200 annyi mennyiségű földdel kell elvegyíteni, éven át porrá korhasztani. Ebből egy holdra 1680—2240 kilogramm (30—40 mázsa) szükséges. Nyers minőségben mérge a növényre. Ily trágyát gyűjthetni minden háznál, elegendő annak összegyűjtésére petroleumbordákat kéznél tartani. Egyik fenekekén négyszögletes ajtó lyukat kell véteni, illetékes helyére tenni és egy, a lyukba vezető nagyobb szűrő fa, vas, vagy bádóg tölcserrel ellátni, megjelölve, ajtaját be kell zárni, elvinni, helyébe másikat tenni, kiüríteni, kimosatni és vissza vinni. A ki az emberürüléket ilyenképp összegyűjti, elkészíti, azt a trágya szükség soha sem fogja zavarba hozni. Meglehető jó hatásáról mindenkit biztosíthatok. Gráciban az emberürülékekkel üzletet csinálnak, úgy kezelik az ürülék által, mint a kéménysóprés. A haszon ott kétfős, mert azon kívül, hogy nagy bért fizetnek a városnak, a közönség bőven rendelkezik trágyával. Válog és por minőségben árultatik, zsákokban messze földre is hordják.”

„Az istálló trágya még át nem esett az erjedésen, többet árt a tőkének, mint használ, elmájásodva, porrá korhasztva nagyon jó hatású bír, legyen az ló, marha, vagy birka trágya, az különbséget nem tesz, legzeledebb ezek közül a szarvasmarha trágya, a másik kettő nagyon kevés, azért is hideg fekvésű helyben, hideg talajban hasznos a ló, a juh trágya, meleg, hevesben pedig a szarvasmarháé. Ezek bár melyikéből is egy holdra 120 mázsa szükséges.”

„A növény korhadék növényfélékből előállítható, mely célra mindent, mi növény név alatt kéz alá kerül, alacsony gödörben halomra kell hordani és föld hozzákeverésével korhadásba hozni. Ide lehet számítani a hegyi, ordoi, kerti és mezei növény hulladékokat, nyesedékeket, sarabolványokat, legkivált a szőlővénnyigét és a burgundirépat. A szőlőben több helyen gyalog tuskókat kell felállítani, hogy ezeken a szőlővesszőket apró darabokra lehessen szekerézni és szűret után a szőlősorrendek közt elszórni, vagy mérsékelt vastag kévékbe kell kötni és a sorrendek közt ásvó gödrökbe beletemetni. Utolsó trágyázás mód által csökkenik ugyan első évben a termés mennyisége a gyökerek megszaggatása folytán, ezental azonban 10 évre is kiterjed jó hatása. Elégetve hamuja is nagyon jó trágya és épen azért, mert a hamu nagyon előnyös a trágyázásra, gondolni kell annak mindenképeni gyűjtögetésére. Égetni kell a galyjakat, párolás után, hamuházakban, oly galyrakban, melyekben fával dolgoznak, nagyon

sok hamut lehet összegyűjteni. A fahamu nagyon pusztítja a földi férgeket, (mint a kőszénhamu), porhanyuvá, kövérré teszi a földet, különösen hat a gyümölcsstermesre és kérdés, nem volna-e célszerű az annyira aggodalmat szerző szőlőtétű (Phylloxera) irtására is előnyös fahamuval trágyázni? A burgundirépa szintén nagyon meglepő trágyaképes növény, életet, fejlődést, termő képességet, a fűrtnek ezt képes adni, mely a szőlő zúghelyein is termelhető. Egy burgundirépa egy tőkének elegendő, melyet egyszerűen a kikapált tőke mellé szokás vetni, hogy azt ne érintse.”

„A márga tömöríti a nagyon porhanyu, homok földet, feloldozza a földben létező állati trágyákat, mert mézstartalmu, de táplál is. Egy holdra 20—50 szekér elegendő és ennyi 10—14 évig folytatva jó hatással van.”

„Az oltatlan méz felbontja az életműves testeket, előteremt a hasznos vegyületeket. Hatalmas szer a földnek meszesítésére, azért is, hol edesebb, szeszesebb borra kívánunk szert tenni, hasznos a földet mézporral meghinteni, legkivált ezzel készíteni a vegytrágyát. Mézárusoknál olcsón vásárolhatni a mézszuladékokat.”

„A vegyföld, vagyis a compost trágya olyan keverék, mely állati, növény és ásvány trágyaképes tárgyak összekorhasztásából készül. Egy gödörben halomra rakunk venyigét, sarabolványt, gyomot, gypsint, tóiszapot, utca, udvar söpredékét, hamut, vért, istálló, árnyékszék trágyát, oltatlan meszet, vízzel megöntöztetjük, éven át legalább egyszer keresztül forgatjuk a midőn porrá korhad, a szőlőföldre hordjuk. Ilyenből 2240—3920 kilogramm (40—70 mázsa) elegendő egy holdra, mely 120 mázsa istálló trágyával azonos.”

„Trágyázni legjobban szűret után, vagy koratavaszkor; két tőke közt kik: páljuk a földet gyökereken felül és a gödörbe vetjük a trágyát. Felszint trágyázni gyorsabban lehet ugyan, de azért nem célszerű, mert inkább szaporítja a gyomot, mint táplálja a tőkéket, más részről azért, minthogy a tőke mely trágyázást szeret és követel.”

„Átlagosan két tőkének hat öszmaroknyi istálló-, vagy egy medence por, compost trágya adandó. A trágya elszórásával arra kell legkivált vigyázni, hogy a trágya soha ne érintkezzen közvetlen a gyökerekkel.”

„A trágya, legkivált, ha még nem ment át erjedésen, igen hamar megtámadja a gyökereket, telemszti azok hajszálait és elveszi a tőke életét, penészt, fenét, rothadást éleszt, azon kívül az éretlen trágyát a férgek is szorgalmatosan felkeresik, melyek előbb-utóbb megtámadják a tőkéket.”

JUHÁSZ PÉTER,
fegyhazi tanító.

A Cziglienicze szabályozása.

(Válaszul Hencz A. három közleményére.)

— Harmadik s utolsó közlemény —

A hydrophorral kifecskendezi.

Hogy iszaplerakódás lesz, azt Hencz A. ur is beismeri, fel kell tehát tennie, hogy amint torlódás áll be, a torlódás előtt és utána is lesz iszap.

Ha víznyomást idéz elő a csőben és ez elég erős, a torlódás előtti lerakodmányt is feloldván, vízi odább és a torlódást szilárdabbá teszi; tegyük fel, hogy a torlódás a 70-ik ölnél 1—2 láb hosszú, a hydrophor vize azt a 70 öl

— a császárnő megjelenését. Értesültek, hogy jobban van, de nyugalomra van szüksége s legbensőbb szobáiba vonult vissza. Ez jel volt az eloszlásra. Rövid idő alatt a fényes termék kiüröszkedtek. Eltűnt minden fény, kialudtak a gyertyák, kialudt a gyémántok fénye, elnémult a nevetés és fecsegés, mely kevéssel előbb a termet betöltte — ime, ez a földi dolgok mulandóságának képe, a halál csendje.

A halálé! — Itt repül ő, a komor, az ábrándozó angyal, az éj szárnyain, ki előtt még a császári palotának sincs biztonsága; leszáll a földre, le a márványból és aranyból készült épületekre; elvonul a páncélos őrkök előtt; mit használ az ő villogó fegyverök e láthatatlan kényszer ellen? Atlebeg a termeken, melyek mindazzal meg vannak töltve, mit az emberi ész kigondolhat; át az alvó apródokon, át az álmos komornák előtt, be minden terembe, a vassajtókra és a bársony kárpitokra keresztül hatva, tovább, mindig tovább lebeg; és most fölemeli a vörös bársony függönyt, mely egy menyeszertes ágyat körül foly. Egy női alak selyemben és csipkékben atlasz vankosokon nyugszik. Egy csókot nyom homlokára — s szárnyai lassan szobognak — lassan — mert a császárnő alszik. . . .

Fölviradt; 1796. november 4-ike van.

Midőn Katalin császárnő fekhelyét elhagyta, nem panaszkodott rossullétéül; Subow herceget reggeli látogatására hívatta, de őt már néhány perc után elhagyta, hogy zavartalanul dolgozzék. Tizenegy óra felé a császárnő komornokja, Konstantinovița Zakariás, minden parancs nélkül azokta behozni csokoládéját. Ma is teljesíteni akarta kötelmét, de Katalin nem volt szobájában. Sokáig várakozott. Végre, mi-

alatt 1/2 lábat erősitte, a torlódás azonban minél tovább tolatik, annál többet nyer ellenállási képessége, lehet mondani, számtani arányban növekedni fog, mert az iszap tömött, ruganyos, 3—10 öl távolság után nem talál akkora géperőt hydrophorban, mely a szolgálatot megtehesse.

Ily tehetetlenségek mellett is azonban a Cziglienicze vize öntözésre fog használtatni.

Mikor eső van, akkor öntözni nem kell, ha eső nincs, akkor a Cziglienicze vizsaine is apad és nincs mit leeregetni, szárazságban szökőkutra türelmes Cziglieniczenk nem alkalmas, vize normalis niveau n felül nem levén, ha kifurja is a vároast, sem tűzoltásra, sem öntözésre nagyreményű csapjait megoyithatni nem fogja.

A Cziglienicze oly átfurás általi levezetése, mely embererőre, azaz 3—4 láb átmérőjű nyílással — nem tisztítható, sikerre nem vezet, oly átfurás pedig többbe kerül, mint az egész Cziglienicze környéke ér, ily kiadást pedig senki nem tehet, legfőképp pedig minden vízműtani elvvel ellenkező experimentációkra.

Hogy a kutepítést Hencz A. ur a szabályozással szemben elítéli, azt igen természetesen találom, de nem is az volt a kérdés, hogy a szabályozás helyett kut építtessék-e?

A szabályozás javasolt módja, mint rosz vetetett el, és a kutepítés, mint függőben maradt kérdés rendeltetett el, nem azon okból, hogy a Cziglienicze vize helyett más víz nyeresék, mert hisz a Cziglienicze vize megmarad, sőt miután le nem csapoltatik, nagyobb mennyiségben álland tűzvédelemre, mintha lecsapoltatnék, vagy tán Hencz A. ur azt hiszi, hogy ha a Cziglieniczeből öntözési czélokra 3—400 köbláb vizet naponkint elvesz, több vize marad tűzoltásra, mintha a vizet meghagyja?

A Cziglienicze szomszédain tehát csakis olyképp lehet segíteni, ha a feles víznek odafolyása gátoltatik meg, miután a rohamos víz növekvés ellen sikeres eszközt nyujtani nem lehet, az elvezetés pedig oly módon lehetséges, ha a „Sas”-tól árok buzatik a temető hidig és így a felső mező vizeinek a Cziglieniczebe ömlése elháríttatik, ezen csatorna által zápor esetén 2 lábbal kisebb víz lesz és nem fog kiönteni a szomszédos telkek és udvarokba, mégis lesz elég víz tűzoltási czélokra és nem lesz szükséges hasznavehetlen átfurásokra több ezer forintot iszapba dobálni, magasra szökellő ugrókutat képzelní, hová a víz a mely Cziglieniczeből fogna a templom melletti partra szökelleni, csak ugy magamagától, az ily vizerő törvények szerint mőhő a Cziglienicze vize még az Eotvostéri tervezett sétányra fog özőnlenni, mert ott szék kilátása nyílik erre, lesz iszapos Cziglieniczenkből valami világhírű „Geiser” forrás!

HYDROPHOR.

Helyi hírek.

— Deák Ferencz siremlékének tervrajzára a magyar országgyűlés által kiküldött országos bizottság az általános pályázatot kihirdette, költsége 100,000 frtnál több nem lehet, a pályaműnek f. évi szept. 1-ig beajutandók. Első jutalom 2500, II-ik 1500, III-ik 1000 franc aranyban.

— Hymen. Vidékünk egyik bájos hölgyét, Godina Angyalka kisasszonyt Nagy-Sághi Sáhgy Béla ur nőül vette. Kollay Ida kisasz-

dőn legkisebb zajt sem hallott, egy oldalajtót félig kinyitott, de ijedten sikoltva visszatáncrodott.

Halványan és mereven feküdt a czárno hálószobájából a ruhatárba vezető folyosón.

Kiáltására a közelben levő szolgák és udvaroncok oda siettek; fölemelték a császárnőt, orvosot küldtek, mert Katalin szíve még dobogott. Az esetet, a mennyire lehetett eltitkolták, de a legnagyobb csendben futárt küldöttek Gatsinába, hogy a trónörökösöt anyja halála veszedelméről értesítsék. De a szó megérinté nyelvöket s a hirt megusgták a szélnek, mely a házak és utcák fölött elvívte s a hol kettő találkozott, ott a császárnő haláláról folyt a beszéd s a jövőre gondolván, homlokuk elsötétült.

Az élet azonban még nem aludt ki Katalinból; az odasietett nagyherceg még elve találta, habár már nem volt öntudatnál. Az egész császári család ágyánál állt, de ő senkit sem ismert meg. Egy hang sem repült ki görcsösen bezárult ajkain, míg tíz óraker egy heves kiáltás tört ki azokon, kiáltás, mely az egész palotában hallható volt. Nagy Katalin halálkiáltása hiát, a czárevicsot Oroszország egyeduralkodójává tette.

Neje, gyermekei voltak az elsők, kik az új uralkodónak térdre hullva hódoltak. Fölemel, átkarolta és bistoitá őket császári és atyai kegyérről. A palotában jelenlevő hivatalnokok, ministerek és tisztek követték a császári család példáját; a tanács hűséget esküdött a czárnak.

A hatalmas Pétervárbán nem tört ki a forradalom. Az új uralkodó épen nem látszott veszélyesnek; és mégis Pál nem nyugodott addig, míg a hozzátartozó csapatok Gatsinából be-

szonyt pedig Kottoriban Bally N. ministeri fogalmazó május 17-én vezeti oltárhoz.

— A kiegyezés megtörtént a magyar és osztrák kormány közt. A bank érczalapjának quóta szerinti megfelelő része Budapestre szállittatik.

— A főgymn. ifjuság hangversenye mult szerdán fényesen sikerült, az eső idő dacára is nagyszámu közönség jelent meg. Elismerés illeti Berecz Imre ének- és zenetanár urat kitünő szorgalma- és jóindulatú igyekezteért; az élvezetes estre büszke lehet a főgymnasium, hogy ifjai ily nemesen buzognak a szépművészetért, mely a komoly tudomány mellett is megfér. A VII-ik osztály értékes karmesteri útenybottal lepte meg buzgó tanárukat, mely mahagoni fából van, két végén ezüstözött; felül egy ezüst lant, melyen ez olvasható: Emlékezzél meg rólu nek, alatta: Emlék ül hőn szeretett tanáru nek Berecz Imrének. Fogójánál pedig: Május 3. 1876. VII. oszt. A tiszta jövedelem 185 frt.

— Török Gáspár, a bécsi állatorvosi intézetnél végzett állatorvos Nagy-Kanizsán letelepedvén, gyakorlatát megkezdte. Lakása Rátz Antal orvos ur Batthyány-utczai házában van. A jeles és szakavatott tudományú állatorvos urat ajánljuk az illetők figyelmébe; örvendünk, hogy intelligenciák egy kitünő képzettségű taggal gyarapodott.

— A főgymnasiumi ifjuság által május 3-dikán rendezett hangverseny összes jövedelme 310 frt, kiadás 125 frt, tiszta jövedelem a főgymnasiumi zenekar javára 185 frt. — Fölfizettek: Smetke tisztartó ur Kis-Komárból 4 frt, Lovak Ede ur 3 frt, Vágner Károly ur 1 frt, Berzay Elek ur 4 frt, Wajdits József ur 1 frt, N. N. 1 frt, Löwinger Ignác ur 2 frt, Kovács János szbiró ur 2 frt, Simon Gábor ur 1 frt, Eisinger Henrik ur 2 frt, Eben-spanger ur 2 frt, Ollop Imre ur 1 frt. A tisztelt felülfizetőknek, nevezetesen pedig t. Kovács János szolgabíró urnak, ki a hangversenyre saját zongoráját volt szives használatu átengedni, ezennel legmelyebb köszönetét nyilvánítja a főgymn. igazgatóság.

— Meteorológiai észleletek a nagykanizsai főgymnasiumnál, 1876. évi april hónap. Közép légnymomás: 745-16 millimeter; legnagyobb légnymomás: 752-8 mm. 5-én reggel 7 óraker; legkisebb légnymomás: 739-6 mm. 12-én délután 2 óraker. — Közép hőmérséklet: 12-62°C; legmagasabb hőmérséklet: 26-4°C 22-én délután 2 óraker; legalacsonyabb hőmérséklet: 1°C 14-én reggel 7 óraker. — Közép párányomás: 7-68 mm. — A levegő közép nedvessége százalékokban: 71-1/2; legcsekélyebb nedvesség: 32-1/2 10-én este 9 óraker. — Közép felhőzet (0-tól 10-ig számítva): 5-4. Egészen derült ég (0 val jelölt) észleltetett 10-szer, teljesen borult (10-zel jelölt) 23-szor. — Közép szélereőség (0-tól 10-ig számítva): 2-6. — 90 észlelet közül jegyeztetett összesen 82 szél és pedig: északi 14, északkeleti 15, keleti 5, délkeleti 8, déli 20, délnyugati 12, nyugati 8, északnyugati 0; szélszél pedig 8-szor. — A légköri csapadék (eső, hó, dara, köd) havi öszszege: 108-1 mm. — Eső esett 13 napon, havai 1 napon, dara esett 1 napon, köd volt 1 napon. Villámias és dörgés volt 4 napon, villogás 1 napon. 9-én reggelre erős dér volt. A hónap 1-én délután két ízben volt égháboru; ugyanaz nap reggel 7-1/2 óraker szép szivárvány, este későn nagy holdudvar. 13-án egész nap erős és hideg

nem jöttek s a szolgálatot a palotában és személye körül át nem vették.

A czárno halálözáni napjának délutánján egy ifju tiszt szomoruan lecsüggesztett fövel halad az utcákon keresztül. Lafont Alexis ez. Kimondhatatlan keserűség fogá el lelkét. Hara gudott az emberekre, a sorsra, mely őt a legvérmesebb remények magaslatáról a legkese-rőbb csalódások ösvényébe sodorta.

— Ily busan, hadnagy? hangzék háta mögött; de valóban, önnök van oka, mindnyájan oka vagyunk.

(Folytatása köv.)

Röppentyük.

I.

Mult és jelen.

Ne bigyiték, hogy más volt hajdanau, Hogy akkor jobbak lettek volna tán; Hísz ott állt jószáguk virága: — Csak tessék emlékezni rája — Az akasztófa, — elég szegény! — Minden, de minden fala végen. . . Akasztófa most nincsenek; De kérдем is: ma már minék, Mikor nagy részben ugys oly Akasztófa az emberek?! —

II.

Lanted, ha van.

Lanted, ha volna is, Tedd félre szépen: Nem hallgat rá ma már Még a veréb sem, — Lejárt a költészet kora; Vátsrt nyitott szív, lélek, ósz, S az új világ nagyága késs. . . Igy dal helyett, mi volna más Divat, mint szélsőség zaja: Éles kacaj, vagy jajgatás! . . .

HAJGATÓ SÁNDOR.

északkeleti szél dühöngött, a rá következő reggelre mindent hó borított a havazás 14-én dél-
előtt is hosszabb ideig tartott, később esőre for-
dult. 24-én este 5 percczel 9 óra után hirtelen
vihár támadt délről, mely erős dörgés- és vi-
lámlással a rövid záporral északnyugatnak hu-
zódva, felőráig tartott. — E hónap lefolyása
általában elég rendez. tavaszias volt, gyakori
esők- és szelekkel; 20-tól 24-ig bezárólag
rendkívül melegidő járt; legmelegebb nap volt
22-ike, leghidegebb 14-ike. A növényzet gyor-
san és dusan fejlődött. F.

Gyászír. Özvegy Laky Józsefné
született Hettyey Ludovika saját és gyermekei
özvegy Darás Albertné született Laky Julia,
dr. Laky Kristóf királyi ügyész, Laky Károly
m. kir. honvédszázados, Laky János hites ügy-
véd, Laky Amália férjhezett Csesznák Sándorné;
— Továbbá Hettyey Károly földbirtokos és
neje született Oszterhueber Klára saját és gyer-
mekeik Hettyey Endre ügyvédjelet és Hettyey
Lajos nevében mélyen szomorodott szívvél je-
lentik forrás szerett atyjuk, illetőleg nagy-
atyjuk és ipának; tekintetes makkoshettyei
Hettyey János urnak f. 1876. évi május 2-án
esti 8 órakor, 91 éves korában, végelgyengülés
következtében beállott gyászos elhunytát. A
boldogult hült tetemei f. 1876. évi május 4-én
d. u. 4 órakor tetették az ukki sírkertben örök-
nyugalomra. Az engesztelő szent-miséldozat
pedig f. 1876. évi május 5-én reggeli 10 órakor
mutattatott be a Mindenhatónak az ukki szent-
egyházban. Ukkon, május 2-án 1876. Áldás és
béke lebegett hamvai fölött!

Sümeghen f. évi ápril hó 23-án az
országos vízkárosultak javára tartott táncz-
vigalom tiszta jövedelme 168 frt. A 2 frt be-
lépti díjon telülizettek: t. Chernel Olivér 18 frt,
Takács Elek 6 frt, Hátky Kálmán (képviselő)
5 frt, Szilly Dező 5 frt, Skublits Mihály 3 frt,
Takács Zsigmond 3 frt, Székely Emil 3 frt,
Bellaagh Aladár 2 frt, Babos Károly 1 frt,
Bogyai János 1 frt, N. N. 1 frt, Nunkovits
Sándor 1 frt. — Adakozás által hozzá járultak:
t. Barcza Cristóf 20 frt, Hettyey Károly 10 frt,
Oszterhuber Lajos 5 frt, Bessenyei Ernő 5 frt,
Bessenyei György 5 frt, Chernel család 4 frt,
Dörner Kajetan 4 frt, Gyömörei Vince 2 frt,
Eitner József 2 frt, Bayer András 2 frt, Csigo
Mari 2 frt, Kovács Sándor 2 frt, Mayer Ferencz
2 frt. — Mojzer József vendéglős a tánczter-
met díjnékül engedte át. — Midőn szerencsénk
van kijelenthetni, hogy a fönti összeg a „Pesti
Napló“ t. szerkesztőségéhez a nméltgu magy.
kir. belügyi ministeriumhoz leendő áttétel vé-
gett beküldetett: fogadják egyszersmind e
nemes czélt támogató felülizetők és adakozók
ezen nyilvános nyugtázás mellett a rendezőség
mely köszönetét. Sümegh, 1876. május hó 2-án.
A rendezőség nevében: Brucker Alajos, bálbi-
zottsági pénztárnok.

Dr. Falk Miksa a keszthelyi ke-
rület orsz. képviselője, mint a főváros pénzügyi
és gazd. bizottság tagja, e minőségében lemond-
ott állásáról.

**A szeptedi országos ipar-, termény-
és állatkiallítás** f. évi aug. hóban megtartatik;
bejelentések jun. 30-ig fogadtatnak el, a tár-
gyak beküldése pedig aug. 10-ig eszközlendők.
— **A muraközi tanító-kör** közgyűlé-

sét f. é. május 9-én Perlakon tartandja, melyre
a t. tag urak és a t. tanúgybarátok ezennel tisz-
telettel meghívattak. Csáktornyan, 1876. május
1. Jeney Gusztáv, elnök.

Zalabérből veszszük a tudósítást,
hogy E. örmeister M. kisasszonyt, kivel szerelmi
viszonyban volt, megmérgezni akarta, azonban
a hölgy szülei észrevehén, a férfi ijedségében
maga magát mérgezte meg, de a gyors segély
visszaadta az életnek. Mi mindenre nem képes
az a szerelem!

A magyarországi árvizkárosultak
javára rendezendő műipari és történelmi em-
lékkiállítás előreláthatólag f. é. május hó 8-ka
közül fogván megnyitni, a kiállításra szánt tár-
gyak még folyton beküldhetők. Igen hosszúra
nyúlta sora a máris beérkezett rendkívül szép
és érdekes régiségeknek, ha azokat egyenként
akarnók elszámlálni; itt csak röviden legyen
megemlítve, hogy a Rákóczy és Apaffy-féle tör-
ténelmi emlékek olyan mennyiségben vannak
együtt, mint még eddig tán soha sem voltak;
ezenkívül már beküldetett a híres Lehel kürtje
is, egyháznagyaink közül a már korábban em-
lítettéken kívül a beszercebányai és a szepesi
püspökök egész tárházát hozták a szebbnél-
szebb régi egyházi készleteknek. Köszönettel
emlékszik meg végre a bizottság Klassohn pesti
vésnök azon szép tetteről is, hogy a bizottság
pecsétjét a jótékony célra való tekintettel fele-
áron készítette.

Öngyilkosság. Cséplő János eszte-
regyei lakos, mintegy 68 éves földmives, ki
már több év óta tudómell görcsben szenvedett,
folyó évi ápril hó 28-án d. u. 1 óra tájban saját
lakásán levő élées kamarában öngyilkosságból
maga-magát agyonlőtte, a helyszínen teljesített
vizsgálat kiderítette, hogy ezen öngyilkosságot
egy duplasövű vadászfegyverrel vitte végre
és mivel a fegyver balcsöve meg sem volt töltve
és a lőszer a jobbsövből követtetett el, még pedig
golyóra töltötten, kétséget sem szenved, hogy
a szerencsétlen önmaga töltötte meg és lötte
magát agyon.

Rövid hírek. A fővárosi nemzeti
színházban jun. 19-től aug. 17-ig szünet lesz.
— A kaposvári hangverseny 425 frt 6 krt jö-
vedelmezett. — Az andocsi záradfőnök szobáját
kirabolták. — Kacsokovics Sándor orsz. képviselő
neje meghalt. — Tóth József jeles színész síremlé-
kén saját akarata folytán ez áll: „Nézetek ide,
az álmodt játszó!” — A török államtitviselők
nagy része 15 hó óta nem kapják fizetésüket. —
Mexicóban lázadás tört ki. — A prágai indó-
háznál két mágnás pofozkodott. — Maria Hen-
riette belga királyné Alcsuthon van. — Roder
Alajos apátkanonokot szélhűdés érte. — Popo-
vics hírlapíró Zágrábban elfogatott és Horvát-
országból kiutasított. — Kolozsmonostoron
9 ház égett el. — Temesvár határában másod-
ízben jelentek meg a golubácsi legyek. — A
lugosi gyógyszerész meggyuladt gyógyszer kö-
vetkeztében meghalt. — Zágrábba 45,946
egyen menekült a felkelés kitérőse óta. — Ba-
lásovich Mór fővárosi alügyész agyonlőtte
magát. — Moltke és Bazaine véletlenül Rómá-
ból Nápolyig egy wagonban ültek, nem szóltak
egymáshoz. (Kibeszélték magukat Metznél.)
— Az „Ellenőr“ a védegyetek felállítását
ajánlja az osztrák zsarolók ellen. — A „Hargita“

erdélyi őserdők ápril közepe óta égnek. —
Fábray honvédezedes meghalt. — A belügy-
minister szerdán délután ad kihallgatást. —
Egy pancsovai tanár zsidóhítre tért — szép
özvegyasszony kedvéért. — A delegatio május
15-re Bpestre hivatik össze. — Az aradvidéki
tanító egyesület „Szeretethaza“ alapít. — Bod-
zában egy tündöklő meteor hullott le. — A
kelentföldi Erzsébet királyné-sósfüdt megnyit-
tatott. — Simonyi és Perczel miniszterek lemond-
ását hírlik. — Balás Sándor „Kétszáz év
mulva“ című bohózatot írt.

Irodalom.

**„Adatok Zalamegye Történeté-
hez“** című folyóirat I. kötetének. IV-ik füzeté
megjelent. Tartalma: Fejér György, életrajz.
szül. Keszthelyen. — Zalavármegye kis tükre,
Roboz Istvántól. — Zala-Somogy megyék or-
szággyűlési követei, fő- és alispánai a legrégibb
időktől a XVIII. század végéig Tubuly Victor-
tól. — Az alsó-lendvai Bánffy-nemzetiség napló-
jegyzetei. — Az alsó-lendvai vár mellékerődei
a török hódítás korában, Kóváry Bélától. —
A „Századok“ áprilisi füzeteiből. Szerkeszti s
kiadja Bátorfi Lajos. Ára 6 füzetnek 3 frt, 12
füzetnek 6 frt.

Megjelent és szerkesztőségünkhez is
beküldetett: Stern Albert, Természetrész, nép-
iskolák számára, harmadik javított és bővített
kiadás, ára 30 kr. Kiadja Lövy Adolf könyv-
árus Sátoralja-Ujhelyen. — Ezen a gyermekek
felfogásához mért kérdés és feleletekkel ellátott
könyvecskét mint használható ajánljuk az ille-
tők figyelmébe. Kapható minden hazai könyv-
kereskedésben.

Utazók névsora

**Nagy-Kanizsán, 1876. április 26-tól—
május 2-ig.**

— „Arany Koronához“ címzett szálló-
dába: Dr. Kremser Bécs. Strobel J. Prága. Lövy
Albert Bécs. Rosenberg H. Bécs. Kollár Mátyás
Kecskemét. Herzog Arthur Kaposvár. Wesel N. és
neje Varasd. Vörös György Székesfejervár. Snger
Dávid Ötvös. Groveczko E. Bécs. Zeisel G. Brünn.
Günzberger E. Bécs. Bock József Veszprém. Pázmány
B. Gődöllő. Nentwich J. Pécs. Király János Keszthely.
Szabó György Keszthely. Krakovic Antal Rohonc.
Burn Sándor Bécs. Oz Gábor Kis-Komárom. Frank
N. Bpest. Rüd Mihály Bpest. Hollochers L. Bpest.
Kour Benedek Bécs. Luders T. Muraszombath. Pichler
Imre A. Vidovec. Novákovics A. Helyben. Tubuly
Jenő Sajtör. Hauter B. Fehérvár. Buday Pál Szentes.
Király Lajos Keszthely. Gerő András Pozsony. Tács
János Bpest.

— „Szarvashoz“ címzett szállódába:
Gróf Csáky Pécs. Kardos János Pécs. Tubuly Viktor
Letenye. Mihálovics J. Egerszeg. Sturmthal B. Bpest.
Fischer Adolf Pécs. Gróf Pejachevich Eszék. Fischer
M. Bécs. Deutsch B. Sz. Balázs. Zakál Gyula Lete-
nye. Hamüller J. Grác. Inkey Sándor Sz.-Kereszt.
Hild V. Grác. Roth M. Bécs. Balog József Légrad.
Adler D. Komárom. Schulok László Miske. Hofmann
E. Bécs. Hotsche A. Brünn. Hahn J. Bécs. Medig Fr.
Grác. Haber J. Bécs. Herzfeld M. Kaposvár. Lu-
bersky Zs. Bécs. Wesel A. Veszprém.

— „Oroszlánhoz“ címzett szállódába:
Hauer J. Passau. Göde Lajos Keszthely. Klein József
Brünn. Schwarz J. Semering. Tauber N. Bécs. Kraus S.
Esztergom. Berger Anna Bpest. Weias E. Zágráb. Wei-
senstein J. Bécs. Gross E. Brünn. Tomas S. Czili. Kottai
József Péttau. Henck A. és neje Pápa.

— „Zöld tóhoz“ címzett szállódába: Müller
J. Sopron. Schopf A. Szombathely. Molnár Imre Bécs.

Vanias Károly B.-Gynla. Helt Giamosa Olaszország.
Weillena R. Grác. Virovacz Miklós Eszék. Basel M.
Pettau. Lakits Ferencz Schlanigg. Prager J. Kúszeg.
Stück Ferencz Bpest. Spitzer A. Bpest.

Papírszelet.

— Roppant pimaszság. Az „Über Land
und Meer“ ezidei 4-ik számában felel a bajai casi-
nónak, hogy (magyar) levelet nem tudják kitalálni,
hogy miféle nyelven lehet az írva, azért kéri a t.
casinót, hogy írjon németül, angolul, francziául, spa-
nyolul, olaszul, oroszul, portugallul, dácul, spanyolul,
héberül, szanszkritul, japánul, vagy akár cseremiszlül
is. mind e nyelveket ismeri. (?) Pedig hát ennek az
„Über Land und Meer“-nek 9000 magyar előfizetője van.

Lottóhúzás.

Bécs, apr. 29-én: 17, 35, 47, 66, 46.

Érték- és váltófolyam május 5.

5%, metaliques 65.80; 5%, nemz. kölcsön
69.50; 1860-ki álladalmi kölcsön 110.—; bank-
részv. 8.69 —; hitelintézeti részvények 138.10;
London 120.10; magyar földterhermentési köt-
vény 76.50; temesvári földterhermentési köt-
vény 75.—; erdélyi földterhermentési kötvény
74.50; horvát-alavon földterhermentési kötvény
83.50; ezüat 103.—; cs. kir. arany 5.70—;
Napoleon'd'or 956—.

Heti naptár.

Május 7-től május 13-ig 1876.

Hó- és heti- nap	Kath. és prot. napár	G 5 r 5 g napár	D utj
19. Kis idő mulva látni fogtok engem. János XIX.			
7 Vasárnap	A. 3. Jubil	25 C. 3. Márk	1876
8 Hétfő	Mihály a.	26 Basil	
9 Kedd	Gergely	27 Simon	
10 Szerda	R. Antal	28 Vízszent	
11 Csütörtök	Beatrix	29 9 vértan.	
12 Péntek	Pongrácz	30 Jak ap.	
13 Szombat	Szervác	1 Ó május	

Felelős szerkesztő: Bátorfi Lajos.

Nyiltér.*

Schwechati és kőbányai sör
főraktára

Nagy-Kanizsán, Kazinczy-utca

(előbb Sörház-utca)

özv. Ungerné-féle házban,
hol a sör a szokásos hordókban folyton kész-
letben van. Különösen ajánlom a t. cz. kö-
zönségnek kitünő márcziusi sörömet pa-
laczkokban.

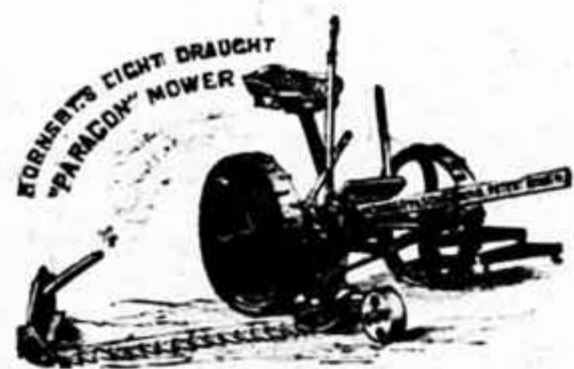
Dréher Antal.

Sürgönczim: Dréher N.-Kanizsa.

— **Beküldetett.** Érdekes a lapunk mai
számában előforduló szerencse-jelentés
idősb Heckscher Sámuelról Hamburgban. Ezen
ház pontosan és titoktartó kiizetése által az itt
és a környéken nyert összegeknek oly jó hir-
névre tett szert, hogy mindenkit figyelmezte-
tünk e helyen mai hirdetésére.

* E rovat alatt küzlöttért felelősséget nem
vállal a Szerk.

H I R D E T É S E K:

Fehér Miklós

angol, francia és amerikai gépgyárosok
vezérügynöke ajánlja
R. Hornsby és fiai legújabb szabadalmazott
fűkaszaló gépeit,
(Paragont)

mely 1875-ben az angol királyi gazdasági egyesületnél Tauntonban a nagy és 7 évre írá-
nyadó kaszaló-versenyen 58 versenytársai közt, 7 napi próba után, nemcsak
az első, de a második és harmadik díjat nyerte el s egyszersmind a legkönnyebb, legjobb anyagu és legna-
gyobb munkaképességű gépnek ismertetett. Hasonló minőségben ezen kívül az angermündei nagy
versenyen — Poroszországban — az első díjjal koronázott.

Ezen kívül Magyarországon az óvári gazdasági akademiának géppróba
osztálya is, ugymint a nyitrai gazdasági egyesület ezt az utólagos próba alkalmával a legtökéletesebb
kaszaló-gépnek ismerte el.

Ajánlja továbbá

a legjobb amerikai szénagyűjtőt. (Sulky Rake.)

Ezen gépnek szélessége 8 láb, 9 hüv. kerekai 4 láb, 6 hüv. magasak és ama könnyű és korhad-
lanságáról hírneves amerikai „Hickory-diófából“ van készítve, miáltal felette csekély vonerőt igényel.

A gép 25 szabadmozgással bíró fogakkal van ellátva. Minden egyes fog felső vége felé egy csigarugó
müködik, mely minden erősebb lökést, vagy ütközést megátol s miután fogai egy második rugó által, mi
más gyűjtőknél nincsen, feljebb, vagy lejjebb állithatók, bármily területen képes a gyűjt-
tést végezni, — ez magabau véve is oly tulajdonság, melylyel más gyűjtő nem bír.

A legközelebb Nagy-Atdon tartott versenykísérlet alkalmával könnyüesége és tevé-
kenysége által, miután egy gyengelő és 1 fiu által naponként 20—25 holdat ké-
pes gyűjteni, a legelső díjban és a legnagyobb kitüntetésben részesült. Uj-Angliában pedig ed-
dig a legtöbb és legnagyobb arany éremmel díjazott.

(84—5)

2. javított kiadás.

Legközelebb jelenik meg a híros, maga ne-
mében egyetlen könyvnek a második, teljemen
javított és bővített kiadása:

„ÖNSEGÉLY“

című, a nemzörések minden betegségei számára hű és
megbízható tanácsadó.

Dr. ERNSZT L. hásonzei orvosól.

Ezen könyv oklást és segitőteget nyújt mindazoknak
kik ifjabb korokban titkos bünt vagy mértékelen kica-
pongat útek és ennek következtében beteges

gyöngeségben

vagy szédült idegzetheen szenvednek, vagy annak kö-
zel beállástól fénygettetnek.

Azok is, kik idősül bújakörben, borbajokban, bu-
jakóros közvényben, huycaozókülésben szenved-
nek, vagy kiknek teste túlságos higanydagok által gyö-
ngített, teljes kigyógyulást találndnak

Nevelők, lelkészek és általában emberbarátok, kik a
fatalág javát szívökön hordják, jól teszik ha ezen könyv
tartalmával megismerkednek.

Ezen híros könyv, mely nagyobb világosság kedvért
bonczani ábrákkal van ellátva, minden könyvkerenke-
desben kapható, de pósta útján nálam is megrendel-
hetik. Ára 2 frt. 1195

Dr. Eraszt L., hásonzei orvos.

Pesten, kétszáz-utca 24-ik szám.

2. javított kiadás.

PRESERVATIVES
legnépszerűbb francia és angol
gyártmány, tencsája 1—4 frtig,
valamint mindenem gumi-
csikkébbégeti csököra.

(48—22) EMPÉCHEUR,
legújabb csövesül készülő, az
éjeli megmozgások meggátlására,
darabonként 2 frtjával szállit a
használati utasításal együtt

Ziegler János
Görzben, Klosterwegasse 34.
gumi-gyártmányok és gumi-
árakültegeségek raktára.

Előfizetési ár:
 egész évre ... 8 frt.
 fél évre ... 4 „
 negyed évre ... 2 „
Egy szám 10 kr.

Hirdetések
 6 hasábos példányban
 7. másodosor 6 s minden
 további sorért 5 kr.
NYILTTÉRBEN
 soronként 10 kr-ért vé-
 tettek fel.
 Kinestári illeték minden
 egyes hirdetésért külön
 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY

előbb: „ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY.”

A lap szellemi részét
 illető köllemények a
 szerkesztőhez, Takarék-
 pénztári épület föld-
 szint, — anyagi részét
 illető köllemények pe-
 dig a kiadóhoz bér-
 mentve intésemdők:
NAGY-KANIZSA
Wasslichház.
 Bérmentelen levelek
 csak ismert munkatár-
 saktól fogadhatók el.
 Kéziratok vissza nem
 küldetnek.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank“, a „nagy-kanizsai takarékpénztár“ a „zalamegyei általános tanító-
 testület“, a „Zala-Somogy“ gőzhajózási részvénytársulat s több megyei és városi egyesület hivatalos értesítője.

Hetenként kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

Látogatás a helybelli kisedevodá- ban.

— Kanizsa, 1876. máj. 3. —

A nagy-kanizsai kisednevelő egyesü-
 letnek Bátorfi Lajos, egyesületi titkár által
 szerkesztett évkönyve kezeim közé jutván,
 a legkellemesebb meglepetéssel olvastam
 azon örvendetes gyarapodást, melyet ez új
 üdvös intézmény városunkban oly rövid idő
 alatt tett.

Aki tudja, hogy csupán alig néhány
 évtized választ el bennünket azon kortól,
 midőn a nemeslelkű Brunswick Teréz grófnő,
 ki hazánkban a kisedevodás eszméjét megho-
 nosítani tette életfeladatává, kezdetben mint
 rajongó kinevettetett és kigúnyoltatott, most
 pedig már mint a nemzet gyermekeinek ör-
 angyala, mint a humanismus lelkes zászló-
 vivője, mint az egyetemes és nemzeti műve-
 lődés fölkezt vezére él a nemzet szívében;
 aki belátja Brougham e rövid mondatának
 igazságát, hogy: „Az iskolamester a-b-c-je
 hatalmasabb, mint a katonai bajonetja“;
 aki felfogja azon — már ugyiszólván köz-
 mondássá vált — igazság nagy jelentőségét,
 hogy: „A gyermekszobából lép ki a
 nemzet“: az igazoltnak fogja találni azon
 lelkesedést, melyet városunk ez újdonszült
 intézménye s annak helyes irányu fejlődése
 kelt mindazok szívében, kik nemzeti fenma-
 radásunk- s haladásunkra nézve az értelmi
 kultúrát és szivműveltséget létfeltétel gya-
 nánt ismerik.

De nem szükséges ily elvont általános-
 ságban magasztalnom a kisedevodás üdvös
 eszméjét; hála és tisztelet Kanizsa lelkes és
 művelt hölgyeinek, kiknek önfelelő buz-
 gósága s áldozatkészsége azon szép eszmét
 megvalósította s lehetővé tette, hogy min-

denki saját szemével győződhessek meg, mi-
 szerint Kanizsára nézve azon szerény két
 szobában és kertecskében mily üdvös intéz-
 mény indult virágzásnak.

A belépő ott látja a mosolygó ártat-
 lanságot a legtisztább gyermeki sziv öröme-
 vel és boldogságával együtt száz szemből fe-
 léje sugárzni s önkénytelenül is felkiált el-
 ragadtatásában:

„O mon Dieu! c'est ainsi, sans doute,
 Que vivent tes anges au ciel!“

Ott látja, hogy azon ártatlan kisedek, mint
 a fürgő méhek a rét virágain, mily örömtelt
 kebelrel foglalkoznak; vagy hallhatja, hogy,
 mint a liget dalnokai, mily szüztiszta szivből
 s lélekből zengik dalaikat s imáikat; vagy,
 mint az aranyhalak a tó vizében, ugy sü-
 rögnek-forognak ezek a kert homokjában.
 Boldogságukban nem is sejtik, hogy ez „age
 heureux“ csak rövid ideig tart, hogy ke-
 lők derült egére majd komor felhők is fog-
 nak tolnakodni, hogy a kert, melynek homok-
 jában most oly könnyű kebelrel lejtnek, mely
 most az ő világok, egykor, nemsokára kitá-
 gul előttök is s hogy akkor majd a világ
 nagy kertjében, az élet küzdohomokján nagy
 s nehéz feladat vár rájuk.

Ami feladatunk most kebleiket a jó-
 zan nevelés által annyira megedzeni, hogy
 az élet küzdelmei közt szilárd lelkiütellet,
 becsülettel s boldogul haladhassanak. E fel-
 adat pedig soha nehezebb nem volt, mint
 épen napjainkban, midőn sajnosan kell ta-
 pasztalnunk, hogy az anyagiság hajhászása
 oly sokakat elragadtott s az igazi szivművel-
 tés helyét oly számosaknál a hazudott ér-
 zelmeket affektáló nyegleség foglalta el. Épen
 napjainkban tapasztalhatjuk leginkább, mi-
 dőn már-már azt látjuk, hogy a gazdagságot,

a vagyont tiszteletnek, a szegénységet gyá-
 lázatnak kezdik tekinteni, hogy a több anya-
 gi haszonnal kecsegtető értelmi cultura a va-
 lódi szivműveltséget, mely pedig az emberi
 kebel legnemesebb és legszentebb követel-
 ménye, nagyban hátraszorította s hogy e
 szellem már a gyermeknevelés terére is kezd
 átharapódzni; pedig mindig igazak marad-
 nak Herdernek e szavai: „Das Herz muss
 uns verdammen oder trösten, stärken, oder
 niederschlagen; lohnen, oder strafen!; nicht
 auf Kenntnisse allein, sondern auf Charak-
 ter und Triebe, auf die menschliche Brust
 ist die Wirksamkeit und der Werth, das
 Glück oder Unglück unseres Lebens gebaut.“

De messze vezetnének az ily reflexiók
 s más részről oly elszomorító e jelenségek,
 hogy örömmel térünk vissza a kisedevoda
 szentélyébe, hol legalább egy órára is el-
 szállnak e komor gondolatok.

Az ovoda buzgó s művelt vezetője, azon
 kis gyermekek valódi atyja, ki nevével együtt
 teljesen pótolja a gyermekeknek az édes mama
 ápoló s gyöngéd kezeit, a kertből bevezetett
 először a dolgozó, azután pedig a játszó te-
 rembe. A legnagyobb előékenységgel muta-
 tott meg mindent s megmagyarázta az ot-
 tani eszközök célját. Valóban mi sem szól
 oly ékesen az intézet-vezető szakavatottsága
 és ügybuzgalma mellett, mint azon sok min-
 denféle aprólékos tárgy, melyek a legnagyobb
 paedagogiai tapintattal vannak megválasztva
 arra, hogy azok által a mindent ismerni vá-
 gyó s szüptelen élénk s tevékeny gyermeki
 lélek érzéki felfogásának célirányos kifej-
 lesztése eszközöltethessék.

Nem fejtetem itt annak fontosságát,
 hogy az értekeknek szemléltetés által való
 élesítése mily befolyással van az értelem

tiszta és alapos tevékenységére; azt sem
 érintem, hogy azon kézimunkák, melyeket
 papirszeletekből, falemezekből s különféle
 alaku aczélpálczikákból készítenek s állita-
 nak össze, mily czélszerűen fejlesztik már
 a gyermekben az alakító erőt; hasznos
 volna annak leírása is, hogy az ima, ének,
 játék stb. a sziv serkedező érzelmeinek ápo-
 lására s képzésére mily üdvösen folynak be;
 hallgatok továbbá arról is, mely gond for-
 dítottatik ott a helyes, tiszta kiejtésre, ille-
 mes tartásra és mozdulatokra, melyek mind
 már itt a fogékony gyermekeknek alaposan
 s bizonyos rendszerességgel fejtenek ki a
 nélkül, hogy szem elől tévesztetnék az ily
 ovodák jelszava: „Játék a gyermek foglal-
 kozása.“

De, ha ezeket mellőzöm is, el nem hall-
 gathatom meglepetésemet a fölött, hogy a
 gyermekek munkáin a tisztaság és a szép,
 gondos alakítás mennyire feltűnő, ugy, hogy
 nemcsak oly kicsiny, hanem nagyobb ka-
 csóknak is dicséretére válhatnak. „A tiszta-
 ság fél erény“ — azt tartja a közmondás s
 valóban ovodánkban ez egyik kiváló sa-
 játtsága.

Azért csak gratulálhatunk az intézet
 igazgatóságának, hogy e serdülő intézmény
 megszilárdítására s vezetésére oly jeles s
 ügybuzgó egyént volt szerencsés megnyerni.
 De üdvözöljük kiválóan azon nemeskeblű
 hölgyeket, kiknek sikerült a valódi művelt-
 ség számára ily templomot emelni, melyben
 elismerésül s hálálul az ártatlan gyermeki
 sziv naponként küldi imáját a Mindenható-
 hoz, kebelökben pedig mindig kegyelettel
 fogják őrizni jelen gyermeki boldogságuk
 emlékével együtt az alapítók neveit is.

Végül nem hallgathatom el azon kö-

TÁRCZA.

Zalai népdalok.

(IV. közlemény Kövry Bela gyűjteményéből.)

1.

Szilvániának de sok ága,
 Nagy keszkenőm jay de drága,
 Tizenkét forint az ára,
 Vidd be lányom a konyhába.

Vidd be lányom a ládába,
 Édes apád meg ne lássa;
 Nem is asszony, ki nem csalja,
 Ki az urát meg nem csalja.

(Véged, Pozsgóvár Gyula)

2.

Csak Reznekem lakom,
 Keress föl galambom,
 Ha szivedből szeretve:
 El sem is kerülhetsz.

Csak rezneki utcán
 Szedik a katonát,
 Kedves galambomnak
 Most nyírik a haját.

Kedves galambomnak
 Retket adnak enni,
 Késérü a retek,
 Még kell bele halni.

Azt mondja a retek:
 Menyecskét szeretek;
 Hazudik a retek,
 Mert lányt szeretek.

Azt mondja a toрма:
 Hogy a lány egyforma,
 Hazudik a toрма,
 Ki szöke, ki barna.

Vesztett volna retek
 A maga földében,
 Kedves galambom is
 Az anyja méhében
 (Szent-György-Völgye, Gúzon Imre.)

3.

Kedves rózsám azt fogadtad,
 Ha elszántol, hogy elveszel,
 Elszántottál, elvetettél,
 Engem rózsám megvetettél.

Tuske-bokrot vágok én,
 Szép szeretőt tartok én;
 Szép vagyok én magam is,
 Szép az én galambom is.

(Páka, a gyűjtőtől.)

4.

Sok bora van Jónásnak,
 Nem ad belőle másnak;
 Nem adja ki kamatra,
 Felönti a garatra.

Bogdán Pali híres gyerek,
 Csak hogy a bort nem bírja meg;
 AÉ ötödik itését már
 Néki meginni is kár.

A kesibe van egy bankó,
 Arra ballag részeg Jankó;
 Üres hátán a csutora,
 A fejében van a bora.

(Páka, a gyűjtőtől.)

Május tizenhatodika.

— Történeti regény. —

Írta: **Hirschfeld Hermán.**

Fordította: **Pápai.**

(Folytatás.)

Lafont körültekintett — Orlovits herceg
 drága téli öltönyébe öltözve állt előtte.

— Ne csüggedjen barátom, mondá szeli-

den, hisz a jövőnek koczkája még nem fordult
 ön ellen. Ki tudja, vajjon Pál csár nem lesz e
 más, mint Pál nagyherceg volt? — a korona
 gyakran megváltoztatja az érzelmeiket a jóban
 ép ugy, mint a rozsbán. En magam fogok szót
 emelni ügyéért a csárnál; Subow herceg, kit
 a császár biztosított kegyéről, segélyét nem ta-
 gadja meg tőlem; Pál tiszteletben fogja tartani
 anyja utolsó akaratát. Alexis hadnagy ur, mi
 baja?

Halványan és mereven mutatott az ifju
 tiszt két urra, kik karon fogva jöttek; az egyik-
 nek pillantása mint villogó kard találkozott
 Lafontéval; Alexis füleibe gunyos szavak ha-
 tottak.

— Mit jelentsen izgatottsága? kérdé a
 herceg bámulva; nem értem.

— Majd meg fogja érteni, mondá Alexis
 alig hallhatólag; mit tehetek én, szegény had-
 nagy, a császár kedvence ellen! Gregorovits
 hadnagy épen most ment el mellettem egy ca-
 szári komornok karján szabadon és őrizet nél-
 kül; szempillantásai diadalát, nyomoromat hir-
 deték.

A herceg mereven állt.

— Szegény ifju, mondá mélyen megin-
 dulva, félek, hogy az ön napjai Oroszországban
 megszámlálvák! szegény Feodora!

— Feodoráról lemondjak, Feodorától el-
 váljak? kiáltá Alexis; borzasztó, inkább meg-
 halok!

— Szavamat nem veszem vissza, mondá
 a herceg; házam mint eddig, nyitva áll ön
 előtt, de ne feledje, hogy Oroszországban a szo-
 kások szerint egy nemesi házasságnak sem sza-
 bad megkötetni császári beleegyezés nélkül.
 De még csak reméljünk! Számoljon rám; amit

Orlovits herceg megtehet, azt az ön hasznára
 fogja fordítani.

Megszorítá az ifju kezét és távozott.

Alexis lassan folytatá utját. A templomok-
 ban dus Pétervár minden hangja megzólalt
 a császárnő temetésére. E hangok ugy hangot-
 tak fülebe, mintha az ő boldogságának temeté-
 sére szólának. Oly leajító volt ez rá nézve,
 mintha a sötét úregbe kellett volna leszállnia,
 hogy nyugodjék, hogy feledjen.

VI.

Nyolcz nap mult el. II. Katalin hullája
 minden kigondolható pompával tétetett a sirba.
 Pál teljesíté a fiu és trónörökös utolsó kötele-
 ségét a most egyedüli ur volt; annyi millió em-
 ber jóléte vagy nyomora kezébe volt letéve.

Az új császár jellemének alapvonása bi-
 zonyára jó volt. Hű férj, példányos család-
 atya volt I. Pál s nem minden szivjóság nél-
 kül; csak hogy az elkülönítés, melyben folyton
 élt; a kevés rokonszenv, mely érzelmei, tettei
 és anyja közt uralkodott s őt tőle elidegeníté;
 a fegyelem visszaszorításával párosult katonai szen-
 vedély: — mindez rossz befolyással volt reá s
 érzelmeit megkeményíté. Neki, kit eddig félre-
 ismertek, kevésre becsülték, ugy tűnt föl, hogy
 korlátlan hatalomra emelkedett, hogy a halan-
 dók közt legnagyobb ur s vak engedelmességet
 követelt. Katalin udvarának finom, fesztelen
 szokásai uralkodásának már első napjaiban me-
 rov, majdnem nevetséges szertartásossággá vál-
 toztak. Császári köpeny, jogar és korona elke-
 rülhetetlenek voltak Pál képviselőiténél és csak
 a császári főltség legalázatosabb, legzsolgaibb
 bámulója nyerhetett kegyelmet a hielgést sze-
 rető uralkodónál.

A császár szobájában idősött. Meglehető

zős óhajt, vajha mielőbb oda fejlődhetnék ez intézet, hogy a helyiség megnagyobbítható lehetne, mert már most is alig képes a jelentkező gyermekeket mind befogadni s vajha anyagilag annyira gyarapodhatnék, hogy az ellágytatott szegény gyermekek is bejuthatnának. Kiknek különösen szükségök volna az ily jótéteményre. De megvagyunk arról győződve mindnyájan, hogy azon nemeslelkű hölgyek buzgalmát az eddig elért szép siker csak fokozni fogja.

FEKETE ENDRE,
főgymn. tanár.

Jegyzőkönyv

a zalamegyei általános tanítótestület központi választmányjának 1876. április hó 29-én tartott üléséről.

Jelen voltak: Hajgató Sándor elnök, Horváth Pál, Hoffmann Mór, Rosenbluh Lajos, Boronkay Károly, Juhász Péter, Récey György, Kutor Antal, Pongrácz Adolf, Páros Endre, Schmidt Károly, Berecz Imre, Morgenbesser János, Kiss Ida, Rózsavölgyi Antal, Venczel Rezső és Németh Ignác választmányi tagok.

A múlt ülés jegyzőkönyve felolvastatván, csekély módosítással hitelesítették.

1. Elnök bemutatja a zalaegerszegi járási kör gyűléséről szóló jegyzőkönyvet, melynek 9 ik pontja alatt egyhangú kívánatát fejezi ki a kör a felett, hogy a jövő nagygyűlés Zala-Egerszegen tartassék meg. — Tetszéssel vétetik tudomásul.

2. Ezen első pont alapján elnök ur felhívja a választmányt miszerint a f. évben megtartandó tanítói nagy-gyűlés helyét és idejét jelölje ki. — A központi választmány tekintettel a zalaegerszegi tanítói járási kör egyesült kívánatára, a nagy gyűlés megtartását Zala-Egerszegen augusztus hó 24-ikére kitűzi, mely alkalomra a választmány az 1875-ik évben megtartani remélt gyűlésre kijelölt és közzé tett tételek mellett megmarad, a fiók-köröknek pedig erre vonatkozó indítványait augusztus 15-ig bevárja. Együttal megkeresetik a déli vaspályatársaság, hogy a gyűlés alkalmával a tanítók árlevegéssel utazhassanak, a kérvény elintézésével Hoffmann Mór ur bizatik meg.

3. Elnök beadja az „Eötvös-alap” gyűjtőívét, melyen következő adományok folytak be, névszerint: Szilvágyi Gyula 1 frt, Nagy Kanizsaváros iskolaszéke 10 frt, Karczag Béla és István 10 frt, Schmidt Frigyes 1 frt, Löwinger Ignác 1 frt, Sommer Miksa 1 frt, Sommer Sándor 1 frt, Sombor született Hugonay Berta grófnő 2 frt, N. N. 40 kr, Tuboly Jozefa 30 kr, Darás Málvin 40 kr, Varga Anna 50 kr, Wajdits Sarolta 50 kr, Plihá Ferenczné 50 kr, Freiler N. 20 kr, Obermayer Jenő 1 frt, Berecz Imre 1 frt 10 kr, Szigethy Károlyné 20 kr, N. N. 50 kr, Tóth Apollonia 50 kr, Gózony Marcsa 50 kr, Csizmadia Imre 1 frt, Biba Kornelia 1 frt, Kocsis Antonia 50 kr, Bertalan Mária 50 kr, Maár Adel 50 kr, Wajdits Ilka 40 kr, Knortzer Anna 30 kr, Illés Antal 10 kr.

*) Erre nézve kijelentem ez alkalommal is, hogy az egyesület választmánya határozatából a jegyzőkönyv és árva gyermekek, ha városi hatóság által kiállított „szegényügyi bizonyítványt” mutatnak elő, az ovodába díj nélkül felvétetnek. A bejelentés az egyesület bizgó elnöke, Martinkovics Károlyné úr nagyságánál eszközölhető. Szerk.

tágas szoba volt ez, sőt búrral bevont butorokkal és minden fényt nélkülözött. A császári íróasztal fölött, mely iratokkal és könyvekkel volt megrakva — mert Pál szorgalmas dolgozó volt — függött III. Péter, szeretett és elfeledhetetlen atyjának szerképe; komolyan látszott a furca tekinteni, mintha övni akarná hasonló sörstől, minőben III. Péter részesült. De Pál nem tekintett föl; nagy léptekkel járt föl s alá a szobában, mondatolással foglalkozva, mit a mellékszatalnál ülő tiszt leirt.

Ez nem volt más, mint az előbbi Gregorovits hadnagy, most a császár hadsegéde. Pál nem mintha lábbal akarta volna tiporni anyja emléket kedvencének megazabodítása, első császári ténye által, hanem Gregorovits előtte nélkülözhetetlenné tudta magát tenni s mint jó katona, hízelt a császár katonaiszennvedélyének. Az új császár lábait elé borult s biztosítá, hogy vétkét ellenségeskedés és irigység nagyította, azután az ő büne csak abban áll, hogy Pál uralmának kezdetét óhajtotta — s így a császár szívesen megkegyelmezett neki s ő hadsegédevé nevezte ki.

Még más is volt a császár szobájában; a szt.-pétervári rendőrminister, a császár parancsainak végrehajtója, Besboredko gróf, kit szigora miatt féltek és kevésbé szerettek.

Nem tetszéssel tapasztaltuk, folytatá a császár, hogy környezetünkben néhány személy a szt. kézcsókot, melylyel a császárnak körútjában tartoznak, majdnem titokban végzik; hogy az érzélem valódiságáról, melynek ez ünnepélyes tényben mutatkoznia kell, meggyőződünk, akarjuk és parancsoljuk, hogy jövőben a csók nyil-

Bertalan póstatistát 20 kr, Piszkor Szidonia 50 kr, Pankovics Ede 20 kr, Bertalan Pál 10 kr, Kronfeld Kamilla 30 kr, Léderer Cecília 20 kr, Kohn Berta 20 kr, Práger J. 30 kr, Gyórfly Jánosné 1 frt, Szilágyiné 50, Kaán Károlyné 50 kr, özv. Barátné 50 kr, Tersánczy József 50 kr, Vály László 20 kr, Oszeszly Antalé 50 kr, Eichberg Natalia 20 kr, Velancsics Cecília 50 kr, összesen 44 frt 50 kr, mely összeg beküldésével Hajgató Sándor és Venczel Rezső megbizatnak; továbbá megkeretik a központ, hogy még pár „Gyűjtő-ív”-et további körözés végett küldeni sziveskedjék.

Ezek után a központi választmány a szíves adakozóknak hálás köszönetét nyilvánítván, az ülést bezárja.

K. m. f.

HAJGATÓ SÁNDOR,
testületi elnök.

Jegyezte:

NÉMETH IGNÁCZ,
tanácsületi jegyző.

A „Spring-Balance” aratógép.

A német császári mezőgazdasági gépek és készülékek vizsgáló állomásának véleménye az Angermünde-i aratógép verseny és a Hornsby-féle „Spring-Balance” aratógép különös felülvizsgálata felől.

Miután a „Spring-Balance” 1874. évben nagy meglepéssel dolgozott a vizsgáló állomáson, Rahm A. és F. urak utódai beküldték az idén annak jelentékenyen megjavított szerkezetét megvizsgálás végett.

Az új „Spring-Balance” elrendezése ugyanaz, mi az előbbi évben, de részleteiben valóban jelentékeny változtatások hoztak be.

Fő foglalatja még 2 öntött vas fekbakból áll, melyek egy lapos sín által egymásközt és a ruddal összekötve, de mindegyik fekbak egy tengelylyel többlet tartalmaz, mint az utóbbi évben, mivel az átvitel a forgató tengelyre 3 kerék pár által eszközöltetik és mivel a ger-blyék kettős gyorsasággal dolgozhatnak.

A járkerék még ugyanazon kis, 70 centim.-nyi átmérővel bír, mint az előbbi évben, de a nagy belső fogazott s egybe öntött fogas-kerék helyett most egy kis vezérkerék — van a főkerék karjaihoz csavarolva.

Az Angermünde-i versenyen 1875. július végén, hol a mi vizsgáló bizottságunk műszaki tagja a különféle gépek vonerejét határozta meg, bizonyítja, hogy a „Spring-Balance” szállítási sulyának 9-8 százaléka vonereje volt szükséges, mi alatt az legtöbb más nagyobb járkerékű gépeknél 11-16 százalékra rug. Ezen kedvező eredmény a jól készített tengelyszárban és tengelycsőben leli alapját és nem a kis kerék átmérőben; — mert ellenkezőleg nagyobb átmérőjűnek alkalmazása által a vonerőt 8-7-9 százalékgig szállíthatnák le, mint Woodnak gépei és Gülich Ceres gépe bizonyítja Breslauban és így azon nagy előnye lenne, hogy a gép puha és homokos talajon kevésbé mélyen süllyedne le, mint most.

A hordkerék ugyanazon szerkezettel bír, mint az előbbi évben, a tarló magasság változtatása is ugyanazon módon történik, csak hogy a kis kizikerek helyett a járkerék csavarán egy emeltyű van alkalmazva zárókészülékkel.

A rud helyzete még mindig oly helytelen, mint az előtt, ez ugyanis 2 centim. távolnyira fekszik a járkerék középtől a kocsis ülés felé; mi helyett körülbelül 20 centim. távolra kellene feküdnie a vágó (kaszáló) készü-

lék felé, ha semmi oldalnyomás nem fordulna elő. De a kocsis a 114 kilogr.-ból, melylyel a vonkerék a talajt nyomja, 32 kilogr.-nyit suly egyben tart, úgy, hogy csak 82 kilogr. marad; így az egészen helytelen rudhelyzetnek dacára az oldalnyomás igen csekély és sokkal jelentéktelenebb, mint sok más látszólag helyes rudhelyzetű gépeknél, de a tengelyszár, vagy tengelyező rozsz szerkezeténél és a tulterhelt vonkeréküknél.

Az által, hogy most a járkerékről való áttétel a forgató tengelyre 3 kerék pár és három tengely által eszközöltetik, azon előny éretett el, hogy a vezérkerék a járkeréken kicsiny lehet, tehát földdel könnyen nem terheltetik és hogy sokkal hosszabb a jobb fekvésű forgó tengelylyel bírnak, de az első és közbeneső tengely rozsbabbal van elhelyezve, mivel a vezérhajtókereket egy részről, másrésztől a kup alakú kereket ellenirányba nyomja, mi által a tengely ágának csak a legzselős karimájára csuszlik.

A tengelyek még mind vörösréz hüvelyben járnak, de a kenőlyukak, melyek az utolsó évben a vizsgáló hivatal által ócsároltattak, most fódéllel és béllal vannak ellátva s ez által megfelelnek minden olcsó követelésnek.

A csavarok mind kivájt anya-csavarok által, rudacsákkal vannak biztosítva.

A metszési szélesség a késen mére 1-45 méter, a rudas ló a rud és az álló gabna közt 55 centim. tér van és a gépnek összes szélessége 3-70 méter, de az ülé elvételével 2-55 méterre szállítható le.

A kések most fenn, a kés rudon fekszenek és az újakra vannak vezetve, mi által nemcsak a homok és por kevesebb dörzsolést okoz, de az élesítés is kényelmesebb lesz.

Az újak igen erősen az új gerendelyhez vannak csavarolva és mind felül, mind alul aczelbetéttel bírnak.

A forgató tengely a járkerék minden kerengésénél 11-3 fordulatot tesz és itt a kés kettős metszéssel dolgozik s így megfelel ennek 45-2 vágás. Daczára ezen magas metszés számának, az utolsó gabnászár előre görbülése 4-2 centim. tesz, mivel a kések igen rövidek. — Tapasztalás szerint ezen görbülés az álló és gyengén hajlott gabnának semmitsem árt.

Az újak elhajlása és kitolása, még mint a múlt évben, emeltyű által eszközöltetik.

Az asztal annyiban van javítva, a meny nyiban az oldala fölött egy hajlított deszka van alkalmazva, mely a hosszú gabnászárak eltérését megakadályozza.

A lerakó készülék most a gereblyék és kapók számára két különböző lappal bír, úgy, hogy a kapók, melyek eddig mélyen az álló gabnába nem nyomulhattak be s veszelý nélkül a gabna sűrű állapotában az egyes gabnászárak az asztalról nem szedethettek le most mélyen benyomulhatnak és gyorsan kiemelkednek. A gereblyének minden fordulatára 1, 2 vagy 4 kévet lehet csinálni és egy különös a gereblye tengelynek rajz nélküli közelebb le nem irható berendezésével kettős gyorsaságot adhatni, úgy, hogy 6 féle kéve nagyság lehetséges. — De a kettős gereblye gyorsaságnak főbecse abban fekszik, hogy a nagyobbaknál a hosszú és a kisebbeknél a rövid gabna jobban lerakható.

A „Spring-Balance” sulya Angermünde-ben 554 kilogrammnak találtott és az ára összesen 750 márkát tesz.

A vizsgálaton dolgozott a „Spring-Balance” Neubauer ur Krosigh jóságán és kaszált

vánosan és halhatólag végeztessek, hogy abban a szív és fül egyaránt gyönyörködjék. *)

— Egyaránt gyönyörködjék; ismétlé Gregorovits, közben az iratot aláírás végett a császár asztalára tette.

Pál szokott módján aláírta: „Így történnék” Azután átadta Besboredkonak.

A császár új kibocsátványt kezdett.

— Nem tetszéssel tapasztaltuk az utolsó udvari tisztelgés alatt, hogy Poniatovski Szaniszló, lengyel király, körüljártunkkor ült. *)

— Fölség, mondá Besboredko, a lengyel király közel nyolczvan éves.

— Szükséges, hogy a fölség jelenléte magának az öregségnek is erőt és tiszteletet kölcsönözzön, mondá Gregorovits mintegy hangosan gondolkodva.

Pál barátságos pillantást vetett hadsegédeére, azután folytatá:

— A lengyel király ezen tiszteletre nem mutató tényét ez egyszer öregségének tudva be, akarjuk, hogy jövőben az udvarunkban jelenlevők közül senki se merjen semmi ürügy alatt se leülni, míg a császár arra engedélyt nem ad.

Halk kopogtatás az ajtón félbeszakította; a császár megbízott komornoka volt, kit, mint török árva gyermeket a benderi caata után ajándékba kapott. Pál a gyermeket a keresztény vallásban neveltetés és taníttatás s az ifjú török jötevője kegyességét hú ragaszkodással viszonzotta.

— Császári ő fölsége, a csárevica, jelenté

*) Történelmi tények.

buzából 16-25 hectar.
sabból 25-00
árpából 12-50

Összesen: 53 75 hectar.

A földek ezen jóságán nagy részben dombosak és nagyon kövesek, mi által a kés és az újak könnyen sérülhetők, mindennek dacára a gép igen könnyen ment és Neubauer ur minden tekintetben meg volt elégedve vele. Hogy a gép járása könnyű volt, onnan is látható, hogy a dombos talajon a lovak 8 órán keresztül a gépet húzván, akkor még 2 1/2 óra hosszat más munkára fordítottak. Krosighben egy vonerő méret a másikkal össze nem hasonlíthatók, tehát abban hagyták, azonban behozhatik az, hogy a „Spring-Balance” Angermünde-ben csak 70 kilogr. vonerőt egy méternyi metszési szélességnek megfelelőleg 55 kilogr. követelne és hogy az utóbbinak száma még lejjebb is szállítható lenne, ha teljes szélességben metszetett volna.

Angermünde-ben a 24 próbás gépeknek átlagos vonereje 75 kilogr.-ra rugott és csak egyetlen egy gépnek volt csekélyebb vonereje, mint a „Spring-Balance”-nak.

Az egész aratás alatt semminemű javítás nem volt szükséges a gép sem szenvedett.

Itt a gép csak későn szereltetvén fel, nem dolgozhatott többlet a rozsbán és mégis épen itt kínálkozott alkalom a lerakó készüléknek a javítás értékét megmutatni.

Egészen véve is a munka 1875. évben a vizsgáló bizottság mult évi azon ítéletét megerősíté, hogy a „Spring Balance” nagy képessége, igen csekély vonereje, nagy szilárdsága és egyszerű kezelése végett minden igen hosszú gabna fajnál ajánlható.

A gép, mely Krosighban dolgozott, a legközelebbi télen a mezőgazdasági intézet új gép csarnokába fog kitétetni.

A vizsgáló állomás bizottsága mezőgazdasági gépek számára:

Kühn Gyula, Gneist A., Freytag E., Nagel Hermann, L. Wüst.

Helyi hírek.

— A főispán kinevezésének kérelmezése tárgyában Glavina Lajos megyebizottsági tag ur N.-Kanizsán a „Zöldfa” szálloda terében május 16 án értekezletet hívott össze.

— Hymen. Rapoch Gyula, győri községi váltó-üggyvéd ur f. hó 7-én jegyezte el magának helybeli Grünhut Fülöp gabna- és terménykereskedő ur széplekü leányát, Grünhut Szelina kisasszonyt.

— Meghívsult rabló-gyilkossági kísérel. Keszler Ignác helybeli szabómester e napokban az éjjeli vonattal való megérkezéssel gyalog haza menvén, egy egyén által nyakon kapva megtámadtatott és a félreeső kereszt felé hurcoltatott, halálal való fenyegetéssel pénzt követeltvén tőle. — Keszler egy pillanatra szabad lélekzet idejét felhasználva, teljes erővel segítségért kiáltott, mire — többek összeszaladtával — a gazember ellillant, de nem anélkül, hogy Keszler benne a városunkban Szakonyi név alatt élő csavargót fel nem ismert volna. — A denunciató után városi rendőrségünk által csakhamar rendeltetése helyére szállítottott, hol aztán ideje less gonoszsága felett elmélkedni.

— Névsora azon urak- és hölgyeknek, kik a n. kanizsai plébánia templom tornyának javítási költségéhez könyöradományokkal járultak. Fesselhofer József 10 frt, Blau Pál 10

— Én a kipróbált szolgákban bizom, mondá röviden; Orlovits Feodora sohasem lesz Lafont hadnagy neje — mást renditem számára. Gregorovits hadsegédem lesz, az Orlovits ház fia és birtokának örököse.

Sándor nagyherceg elhalványult a boszuságtól.

— Gregorovits hadsegédben pedig lesz annyi becsületérvés, hogy e megtiszteltetést nem fogadja el, mondá, miközben a kegyencznek erősen szemé közé nézett, de ez nem süté földre szemeit.

— Bocsánat, császári fölség, viszonzá Gregorovits halkan; ha a császár ő fölsége azt parancsolná, hogy egy utcai pupos nőnek nyujtam kezemet, akkor is ellenmondás nélkül engedelmeskedném; hogy szegülnék tehát most ellen, midőn oly lényt ajánl, ki iránt már rég benső vonzalmat érzek!

— Ha nem tévedek, ön ittas állapotában Orlovits Feodora hercegnőt bántalmazta, veté közbe a nagyherceg megvetőleg.

— Rágalom, császári fölség, merő rágalom.

— Gregorovits hadsegéd, tehát azon hír is rágalom, melyről már régebben értesültem, folytatá Sándor, hogy atyja az előbbi Gregorovits Gergely kereskedő, váltóhamisítás miatt Szibériába küldetve, élethossziglan kényszer-munkára ítéltetett?

A császár figyelmező lón.

— Mi az, Gregorovits?

A hadsegéd elsápadt, de lélekjelenléte egy pillanatra sem hagyá el őt.

(Folytatása köv.)

frt, Berényi József 10 frt, Plihal Ferencz 10 frt, Ns. Wlassics t. eln. 5 frt, Babócsay János 5 frt, Belus polgm. 5 frt, Tóth Lajos ügyv. 5 frt, Dr. Laky Kristóf 5 frt, Nucecz József 5 frt, Kaán Vilmos 5 frt, Somborné assz. 5 frt, Lovák Károly 5 frt, Guttman Henrik 5 frt, Torma Imre 5 frt, Oszeszy Antal 3 frt, Szanveber 3 frt, Ujváry Illés assz. 3 frt, Ns. Varga hvd. alezr. 3 frt, Bartos János 2 frt, távirtdai hivatal 2 ft 20 kr, Neumann testvérek 2 frt, öz. Imre 2 frt, Schmidt György vend. 2 frt, Berdin Márton 2 frt, adóhivatal 1 frt 50 kr, Botfy Károly 1 frt, Vucakics 1 frt, Knorcer vend. 1 frt, Koch Adolf 1 frt, Valbach Mór 1 frt, Kántor 1 frt, Khon Fülöp 1 frt, Lang Henrik 1 frt, Khon Gyula 1 frt, Eperjessy 1 frt, Darás Ilona 1 frt, Darás Malvina 1 frt, Szakonyi 1 frt, Tandor 1 frt, Mild 1 frt, öz. Vgscheidernő 1 frt, öz. Buchgrabernő 1 frt, Fischer József 1 frt, Káspár Antal 1 frt, Barát pék 1 frt, Wajdits 1 frt, Stemmer Kálmán 1 frt, Chonorányi Géza 1 frt, Dobrovits Dömötör 1 frt, Tóth vendéglős 1 frt, Cséplics Teréz 1 frt, öz. Jakonovits 1 frt, öz. Vass Károly 1 frt, Benczik József 1 frt, Gabelits ügyv. 1 frt, Juranits Lajos 50 kr, Stefan Ignác 50 kr, Lakósy 50 kr. (Folyt. köv.)

Zalamegye egykori szeretett főispánja Gr. Szapáry Géza szellemű neje sz. György Mária grófnő excellentiája Fiumében a hazai vízkárosultak javára rendezett hangversenyen Cortesi tanár által írt olasz költeményt nagy lelkű szedés közt szavalta. A nemes grófnő gazdag gyémántdiademmel fején s igen díszes fehér atlasz ruhában, mely ezüsttel gazdagon himzett lepellel s drága csipkével volt befedve, jelent meg, leirhatlan tapsviharral fogadtattott. A jövődélem 1200 frt volt.

Ügyvédi értesítés. A felosztott csáktornyai kir. törvényszék márkói területe nagy részének N.-Kanizsához történő csatolása, ugyanitt a kerület kir. közjegyzői hivatalának felállítására folytan, a letenyei vidéknek egyéb hatósági tekintetektől is n.-Kanizsávali érdeklődéséig fogva irodalmi Letenyéről N.-Kanizsára áthelyeztem s mai napon a Király-utcai 18-ik számú (előbb Német-utca) Boronkay-féle házban a kir. törvényszék közelében és a postahivatal szomszédságában megnyitottam. Ennek fogva van szerencsém a t. közönségnek tudomására hozni, hogy bármely pere, vagy perenkívüli ügyben, polgári, fenyítő, telekkönyvi, megyei, városi, gyámi, helyettesítési, sürgetési, utakozódási ügyek érdemében és megbízásában úgy helyben, mint vidékre gyorsan, pontosan, minden előleges fizetés nélkül is — a t. közönség és t. kartársaim teljes készséggel szolgálataira állók és a horvát nyelvben jártas segédrel is rendelkezem. Nagy-Kanizsán, 1876. évi május hó 1. é. Tuboly Viktor, ügyvéd.

Az árvízkarosultak javára rendezendő műipari és történelmi emlékkiállítás céljára a m. tud. akademiától g. Károlyi Alajosnak, az Eszterházy és múzeum-utca sarkán levő palotájába helyezettván át; az eddig ott uralgott néma csendet most nagyon eleven élet váltotta fel; a kiállítási termekben kárpitos, asztalos, üveges sűrű forog, itt a falakat díszítik Haas Fülöp és fia cég által a kiállításra ingyen felajánlott kárpitokkal, ott összeillesztik a g. Zichy Edmund közvetítésével kapott kiállítási szekrényeket, egy szóval itt minden arra mutat, hogy a kiállítás nemsokára megnyílik; az u. n. teli kertben pedig egy hosszú asztalnál ül a bizottság, mely a még mindig nagy számban érkező tárgyakat átveszi. Legyen a legutóbb érkezettek közül e helyen felemlítve: hg. Eszterházytól 1 ezüst asztal, 2 ezüst karszék, elefántcsont domborművel ellátott gyönyörű 3 billicom, aranyos paizs, kardok, buzogányok s több más tárgy. Gf. Zay Alberttól egyéb értéktárgyak között egy gyöngyökkel és rubinokkal kirakott 17. századbeli, a maga nemében páratlan szép fejék. Gf. Nákótól ezüst serlegek és tálak. B. Baldácsytól azon történelmi arcképek, melyek annak idején a munkácsi váról a kamarai levéltárba kerültek. Gf. Zichy Edmundtól kitűnő szép régi kínai és japáni porcellánok. B. Prónay Deszától Apaffy Mihály ostáblája és néhány kitűnően szép serleg. B. Prónay Gábertől ezüst serlegek, tálcák és tálak.

Rövid hírek. Vilmos császár 1877. jan. 1-én ünnepli 70 éves katonai jubileumát. — Veszprémmegeye Prém József által jelenesen szerkesztett „Veszprém” lapot hivatalos lapjává tette. Igen helyes! — Maros-Vásárhelyt „Kemény Zsigmond irodalmi társulat” alakult. — A „Vasárnapi Újság” Berzenyi Dániel arczképét hozta. — A pápai állandó színház ünneplés megnyitása apr. 29-én volt. — Sok hamis 5 forintos bankjegy van forgalomban. — Köbléren 44 ház égett le. — Gróf Wallis altábornagy pisztolylövéssel Bécsben véget vetett életének. — A branyicskói honvéd emlék leleplezése május 23-án lez. — A kiegyezés ellen számos népgyűlés tartatik az országban. — Herczeg Auersperg gróf Kolowratl vívott párban meghalt. — A földhitelintézetnek tav. 402,542 frt tiszta nyeresége volt. — Széll Kálmán családjával a pénzügyministeri palotába költözött. — A görög király Andrássy grófnál látogatást tett. — József főherceg Al-

csúthon ázott barbárkori koponyát küldött a múzeumnak. — Hollós László író meghalt.

Irodalom.

— Az „**Apollo**” című zeneműfolyóirat ötödik kötete legújában megjelent ötödik számának tartalma: 1) Fekete domino (Auber operája) egyveleg Wachtal Aurelitol. 2) Boldog szerelem, polkamazur Pejakovits L.-tól. 3) Dobogó szív, tipegő polka Pejakovits L.-tól. 4) Dalárdal, férfi négyes, Kovács Károlytól. 5) A távozás, dal Fejes Gábertól. A boríték: A zene történelme, Kapi Gyulától. — Szerdahelyi József, életrajzi vázlat stb. — Az előfizetési ár egész évre 6 frt, félévre 3 frt. A jelen szám 1 fitért külön is megszerezhető. Az előfizetés vidéken legzélszerűbben a postahivataloknál posta utalványozás útján eszközölhető, Budán, az „Apollo” kiadóhivatalában viziváros fő-utca 220. sz. a. Minden eddig megjelent szám és kötet lezállított áron kapható.

— **Megjelent:** Levélszerinti oktatás a német nyelv öntanulására. Irja és kiadja Roder Adolf. 13. és 14-ik füzet. Az egész mű 40 levelet foglal magában és két tanfolyamra van beosztva. Egy-egy level ára 20 kr, mind a két tanfolyamé pedig csak 6 frt. é. Megrendelhető minden hazai könyvárusnál, vagy a szerzőnél Szombathelyen. E díszesen kiállított folyóirat az eléggé ismert Toussaint-Langenscheidt tanmódszert vette alapul és a német nyelv alapos megtanulását a legrövidebb idő alatt biztosítja.

Vegyes hírek

— **Az adófelügyelők** intézményeinek behozatalára az előmunkálatok már megtették, s minthogy ez intézmény t. évi július 1-én lép életbe, az erre vonatkozó csödhirdetmény már legközelebb közzétetik. Budapesten az adófelügyelő az osztálytanácsosi rangot foglalja el; a vidéken nagyobb kerületekben a pénzügyi tanácsosi, kisebb kerületekben a pénzügyi titkári rangot. Minden adófelügyelő mellé egy helyettes, s a szükséges fogalmazói személyzet adatik. Az elszámolási ügyletekre nagyobb kerületekben számtanácsosok, kisebb kerületekben számvizsgálók állítatnak fel a szükséges segédzsemmel.

— **A Szegeden** ez év augusztus havában tartandó országos ipar, termény- és állatkiállítás alólirt végrehajtó-bizottsága tisztelettel értesíti a hazai termelőközönséget, hogy az árvíz-csapások következtében a kiállítás megtarthatása iránt itt-ott folmerült kételemek teljesen elozlatván, az előmunkálatok ismét egész erővel folytatottak. A kiállítás érdemében szükségesnek találjuk a t. közönséget figyelmeztetni, hogy a bejelentések határideje május vége felé lejár. Azon rendkívüli horderő, melyet a kiállítások általában, de különösen hazánkban a közgazdasági és kulturális viszonyok fejlődésére gyakorolnak, kötelességévé teszik a nagy és kisiparos, a gazdaközönségnek és minden termelőnek ezen, nemében hazánkban első országos kiállítás sikeréhez a lehetőséghez képest hozzájárulni. Az utóbbi idők kétszeres kötelességévé teszik különösen hazánk iparos-osztályának, hogy a nemzeti ipar jelen állapotának föltüntetésére alkalmas szolgáltatva, az ország fogyasztó közönségének figyelmét jelessebb ipar-cikkeinkre fölhívják és így azok belterjes fejlődését előmozdítják. A mezei gazdálkodás jelenlegi állapotának és ezzel kivitelképességünk föltüntetése is oly nagy fontosságú és erre ezen országos kiállítás oly kedvező és talán egyhamar vissza nem térő alkalom, hogy úgy egyes nagy és kis földbirtokosnak, mint különösen a gazdasági egyesületeknek odahatni kellene, hogy e kiállítás az ország minden vidékéről minél látogatottabb legyen. Midőn tehát az országos kiállítás nagyfontosságát ismételten hangsúlyozzuk, fölhívjuk a hazai ipar- s gazdasági testületeket, hogy tekintettel a bejelentési határidőnek közellétére, hatáskörükben — a tőlük telhető módon és eszközökkel — odahatni sziveskedjenek, hogy az ország minden vidékéről minél számosabb résztvevők jelentkezzenek, annál is inkább, mert az eddig beérkezett nagyszámú bejelentések a térbeosztás és az ideigl. épületek tervezése és föllállítása tekintetben sürgős intézkedéseket követelnek. A mezei terménynek bejelentési határideje június 30-ig, beküldési határideje pedig augusztus 10-ig halasztott. A kertészeti termények 5 nappal, a virágok pedig egy nappal a kiállítás megnyitását megelőzőleg küldendők be. Bejelentési ivallek és minden az ügyre vonatkozó fölvilágosítás és utbaigazítással készséggel szolgál a kiállítási iroda Szegeden (buzatér, iparoskör.) Ezen nagyfontosságú közügyet ismételten a hazai közönség meleg pártfogásába ajánlván, kérjük a kiállítási eszmének minél szélesebb körben leendő terjesztését. Szeged, 1876. május 1-jén. A végrehajtó bizottság nevében: Bakay Nándor, elnök, Gelléri Mór, kiállítási titkár.

— **Gazdaközönségünk** nagy pénztelen-ségben szenved — itt a tavaszi munka s nem bírják sokan fizetni a napeszmót. Solid kamat 120 frt évente. — Hol kérik a kisbirtokosok hitel-egylete, vagy ezt a szép eszmét, mert es-

a népet is boldogítani, a mi nagy uraink elejtik, nehogy a domiumokat a tiszték vegyék meg, vagy abban, az azelőtt nyögött jobbágy legyen a gazda. Ébredjenek fel a vezér-férfiak és segítsenek, mert nem a tudomány, de a szegénység, inség és nyomor miatt vész el a nép.

— **Színházegés Rouenban.** A roueni színházban mult hó 25-én esti 7 órakor, egy 3 órával a megnyitást előt, épen, midőn a közönség számára az ajtókat fel akarták nyitni, a színpadon tűz ütött ki, mely roppant gyorsasággal terjedvén, rövid idő alatt az egész színházat lángba borította. Azon színészek, kiknek egyes szerepeket kellett énekelniök, többnyire páholyaikban voltak, és még menekülhettek. A karénekesek és statisták elől azonban (utóbbiak csaknem mind katonák a 74-ik ezredből), minden ut a menekvésre el volt zárva. A fújt füst csak növelte a rémületet és zavart; legtöbben az utca kövezete fölött négy emeletnyire emelkedő ablakokhoz rohantak, és addig, míg a szövetség házakból mátrázokat, párnákat stb. terítettek a földre, az ablakok kereteibe és erkélyekbe kapaszkodva maradtak. „Képzeltetni” írja a roueni értesítő, minő látványt nyújtottak, a roppant magasságból lezuhanó nők színházi jelmezben, félmeztelen choristák, katonák pánczéllal, sisakkal stb. — Lélekemelő önfeláldozás példái is fordultak elő ez alkalommal. Egy ültötetendő mindaddig az ablak párkányján állva maradt, míg a többi nőket ugorni, vagy az alsóbb erkélyekről felnyújtott létrákba fogódzni nem segítette, csak azután ugrott ő is és nehéz sérüléssel jutott le. Egyik énekes több nőt mentett meg saját élte veszélyeztetésével, azok egyike azonban, férjét az épület égő részében vélvén, kiragadta magát karjai közül és a színpadra rohanva a tűzben lelé halálát. A rendezők egyike a füstben megfuladva, egyik ablak párkányára esett s a nézők szemeláttára lassan elégett. Az odaégettek számát még nem tudják. Nyolcz haláleset constatálva van; öt katoná hiányzik, tizenhárom nehéz sebesülte a kórházba szállítottak. A tüzet csak reggelfél lehetett eloltani.

— **Francia munkások** a philadelphiai világgkiállításra. Tudvalevőleg a bécsi világgkiállításra számos francia munkás volt kiküldve közöltségen a szakmájukba vágó tárgyak tanulmányozására. E munkások tapasztalataikat és észleleteiket több vaskos kötetben írták le, melyek most már közközen forognak s nem csakely mértékben működnek közre a francia ipar emeléséhez. E jól sikerült kísérletet a philadelphiai kiállításra ismételni akarják. A kereskedelmi és iparkamrák a kormányval egyetemben több száz, az ipar minden ágát képviselő munkást fognak kiküldeni. A kiküldendő munkások saját társaik által választatnak, mi ép oly szabadelvű, mint követésre méltó eljárás. Páris községe 30,000 francot szavazott meg e célra, s a kamaráktól 100,000 francot akar a kormány megszavaztatni. Ezenkívül gyűjtéseket is rendeznek; így mult hó 16-án Victor Hugo és Louis Blanc felolvasást tartottak a Chabeand'eau színházban, mely a zsufolásig megtelt Páris színevel, javával, ámbár a belépti díjak elég magasra voltak szabva. A tiszta jövedelem meghaladja a 18,000 frankot, nem számítva azt, a mit felolvasás közben jelen előkelő nők gyűjtöttek a hallgatóság között, és a mi szinten jelentékeny összeget jövedelmezett, minthogy a gyűjtőtálcákon több volt az arany és a bankjegy, mint az ezüst pénz. Louis Blanc hosszabban, Victor Hugo röviden beszélt; értekezésük tárgyát a béke, a munka és a testvéri szeretet képezték.

Papírszelet.

— **Hirlapírók** enyelgése. A „Független Polgár” és a „Szegedi Híradó” egy kis közlemény miatt összekaptak s hogy fogalma legyen közönségünknek arról, hogy az újabbkori hirlapíródalom mezején mily ékes nyelvvel szökták egymást az ujdondások felvilágosítási, szolgáljon itt épületes tanulságul a „Független Polgár” illedelemes (?) válasza: „A Szegedi Híradó” snájderje ma leteszi kezéből az ollót, „gerebjét” markol, hogy, — amire rendeltett, — pimasz kapának szegődjék az ostobaság sivar ugarára. Eddig becsületesen megélt a „szabásztól”, ma többet akar: ásót, kapát, gereb-jét ragad, de a földet mégis — orrával turja — a kevése eszt elitta együgyűség. — Midőn esztelenségre elejente reflectáltunk, azt hittük, hogy játszi kutyussal van dolgunk s ma látjuk, hogy dühűlő tájétkó yessett kuvasszal. Sajnáljuk, hogy a legrosszabb vidéki „lokallib”-ot fitymálásunkra is érdemesítettük, hogy megvetésünkkel sujtunk az irodalmi tisztességről, a hirlapírás elemeiről fogalommal sem bíró bamba hülyeséget, mely otrombaságában, mint sárban a disznó kéjelegve fetreng s azt hiszi, hogy elmés, ha csülkeivel mocskot hány másnak az arczára. Oh, a Szegedi Híradó emberei meggyalázzák a magyar műveltséget, — ez fáj nekünk, — nem a mocskolás, melynek fertőjében utóvégre is önmaga fulad meg.

Valóban gyönyörű írály, szemem szedett sairos száju szavak, melyek hivatta vannak a népet megtanítani, hogy művelt emberek miképpen szoktak káromkodni és előforduló esetekben a közönsös felvilágosítás és eszmecsere mily hangon történik. Ugy látszik teljes igaza van az „Ellenőr”-nek, midőn azt mondja, hogy nem az a baj, hogy hirlapírónk közül sokan rosszul írnak, hanem az a legnagyobb baj, hogy egyáltalán írnak és nem mennek krumpit kapálni.

Az egész élet, az egész világ csak kérdésekből áll; a kérdések sok, kevés a felelet.

A házasság értelmezése: Az orvos hideg lélesnek, az ügyvéd szerződésnek, a kereskedő speculatioának, a költő regénynek, színész bérletnek, katoná táborozásnak nevezi.

Üzleti szemle.

Nagy-Kanizsa, 1876. május 8. délutáni 2 órakor.

Időjárás. Már néhány nap óta folytonos eső, hűvös.

Üzleti forgalom. A divó időjárás a vegetatio előmozdítására való kitűnő befolyása vételekedvvelenség lehangultságot és árnyomást szül. — Általános a remény, meglehetősen aratás iránt eddigi tapasztalások nyomán és az üzleti situatio bizonyultsága csak fokozódik.

Megrendelések végképen hiányosnak és a csak későbbi hónapok alatt beköszönni szokott, rendszerinti forgalmi szünetelés már most látszik helyet foglalni.

Buzánk csak ritkán keresettek. Ezekkel Triesten át behozott görög fajok concurrálnak, minőségre bár korántsem, de tetemesbellel olcsóbb árakra nézve.

Buzás rendszerint a rozsa tendenciájával áll kapcsolatban s így az utóbbi is jelentékenyen szenved. Arpa-készletek még tömegesek Serfőzők szükséglete most már apad. — A kínálat aránytalanul nagy és az árak nem bírják magokat buzamosan megközelítőleg is képviselni. — Etetésre való sem árvendhet most már kedvezőbb iránynak, minthogy kukoricza olcsóbban és kiadásban helyettesíti azt és árát ellensúlyozza.

A kukoriczabani adás-vevés is igénytelen terjedelmű és majdnem kizárólag, noha kissé élénkbb helyi szükséglet fedezésére kel el. Készletek jelentékenyek és nem várható, hogy a közel jövő javulást fog hozni.

Zab változatlan és árát egyaránt képviselve, aránylag legjobb magatartású.

Hüvelyesekben semmi üzlet Áruk mindinkább süllyed. Kiszállításról szó sincs és a belföldi togyasztás számba sem vehető.

Borból valamelyes vételett speculatio számára; de szertünk — tekintettel a szűlő mára kora és határozó kedvező fejlődésre — vigasztalan speculatio. — Az általános nézet egy új áldásos borévet jósol.

Mai piaci árak: 100 kgr. szerint:
Buza minőségéhez képest 9.80—10.20—10—80—90 kr.
Rozsa " " 7.40—60—80 kr.
Árpa " " 8.20—40 kr.
Kukoricza " " 5.40—50 kr.
Zab " " 8.80—9 frt.
Fehér bab " " 6.60—80 kr.
Tarka " " 5—5.20 kr.

Bor új fehér 7 frt, vörös 6 frt 20 kr hectoliter szerint.

SINGER SAMU.

Lottohuzás.

Buda, május 6-án: 10, 14, 77, 45, 73.
Lincz, " " 53, 1, 19, 48, 36.
Triest, " " 74, 57, 13, 64, 51.

Érték és váltófolyam május 9.

5%, metaliques 66.80; 5%, nemz. kölcsön 70.60; 1860-ki álladalmi kölcsön 111.50; bank-részv. 8.55—; hitelintézeti részvények 139.—; London 119.80; magyar földterhermentési kötvény 75.75; temesvári földterhermentési kötvény 75.75; erdélyi földterhermentési kötvény 74.75; horvát-slavon földterhermentési kötvény 83.50; ezüst 102.70; cs. kir. arany 5.68—; Napoleond'or 953.—.

Vasuti menetrend.

Érvényes december 1-től 1875.

A kanizsai időtmutató óra szerint,

indul Kanizsáról

(Kanizsai vaspályán az órák pontosan a helyi időt mutatják.)

Vonat szám	hova:	Ora	Perc.	Idő
205	Eszék, Mohács, Dombóvár s Fiuméba	4 30	reggel	
215	" " " "	2 22	délut.	
212	Buda-Pestre	4 50	reggel	
202	" " " "	1 58	délut.	
204	" " " "	11 22	estve	
313	Bécsbe (Szombathely, Bécs-Ujhely felé)	5 —	reggel	
301	" " " "	11 40	estve	
315	Sopronyba	3 30	délut.	
203	Triestbe és Pragerhofon keresztül Grác s Bécsbe	4 42	reggel	
201	Triestbe és Pragerhofon keresztül Grác s Bécsbe	2 39	délut.	

Érkezik Kanizsára

honról:

216	Eszék, Mohács, Dombóvár s Fiuméből	1 33	délut.	
206	" " " "	11 3	estve	
203	Buda-Pestől	4 12	reggel	
201	" " " "	1 57	délut.	
211	" " " "	9 36	estve	
314	Bécsből (Szombath. Bécs-Ujhely) felől	10 19	estve	
302	" " " "	3 57	reggel	
316	Sopronyból	11 45	délut.	
214	Bécsből Grác, Marburg, Pragerhof felől	4 4	reggel	
202	Triest- és Bécsből Marburg, Pragerhof felől	1 13	délut.	
204	Triest- és Villachból Pragerhof felől	10 52	estve.	
	Marburgba csatlakozás Villach és Francesfölből			

Felelős szerkesztő: Bátorfi Lajos.

Nyitvánnyal

Köz- és váltó-ügyvéd

Fischl Pál,

ügyvédi irodáját Nagy-Kanizsán (Rosenfeld-féle házban, a városház mellett) megnyitotta.

*) E rovat alatt közzétett felelősséget nem vállal a szerk.

EMELTETÉSI ár:
 1. évf. 4 frt
 2. évf. 4 frt
 3. évf. 4 frt
 Egy szám 10 kr.
Hírutasok
 6 hasábol postai-árban
 7. másodszor 6 a minden
 további sorért 5 kr.
NYILTTÉRREN
 soronként 10 forint
 minden sor
 Kincstári illeték minden
 egyes hirdetésért külön
 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY

A lap azelőtt részét
 illető közlemények a
 szerkesztőhöz. Takar-
 rékpénztári épület föld-
 szint. — anyagi részét
 illető közlemények pe-
 dig a kiadóhoz bér-
 mentve intezendő:
NAGY-KANIZSA
Wlassicház.
 Bérmontolón levelek
 csak ismert munkatár-
 saktól fogadhatók el.
 Késiratok vissza nem
 küldetnek.

előbb: **ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY.**

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönbön a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank“, a „nagy-kanizsai takarékpénztár“ a „zalamegyői általános tanító-
 testület“, a „Zala-Somogy“ gőzhajózási részvénytársulat s több megyei és városi egyesület hivatalos értesítője.

Hetenként kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

362. szám. Nagy-Kanizsa város polgármesterétől.

Pályázati hirdetés.

Nagy-Kanizsa városa által fentartott főgymnasiumban a rajztanári állomás üresedésbe jövén, ezen állomásnak betöltésére pályázat nyitattik.

A rajztanári állomással évi 800 frt fizetés és 200 frt lakbér általán élvezete van összekötve.

Pályázni kívánók tartoznak életkorukat, a magyar tannyelvbeni tökéletes jártasságukat és rajztanári képesítésüket kimutatni.

A szabályszerűen felszerelt kérvények alólírottához legkésőbb folyó év június hava elsejéig nyújtandók be, megjegyezve, hogy a megválasztott rajztanár a főgymnasiumi rajztanításon kívül a városi felső leányiskola két osztályában is köteles leendő a rajztanítást végezni és a jövő tanévben egy évig ideiglenes minőségben működni, mert végleges megerősítése csak egy évi sikeres működéstől tétetik függővé.

Nagy-Kanizsán, 1876. évi ápril 29-én.

BELUS JÓZSEF,
 polgármester.

Csepel szigetcsucs jövője.

Ezen jó és nemes igyekezettel szerkesztet röpirat szerzője, bár röpirata névtelenül jelent meg, mindazonáltal célul egy, a házára üdvös intézkedést tűzött ki akkor, midőn a röpirat szerkesztésére vállalkozott, mert ha a Csepel sziget jövőbeni sorsára nézve ajánlott tervezete befolyásos körök méltánylatát kinyeri, úgy mindkét irány, melyet elérendő célul kitűzött, nemcsak a Csepel sziget jövőjére, de egyúttal a haza

felvirágoztatása és a nemzet biztonságára is megmérhetetlen előnnyel fog szolgálni.

Vegyük a dolgot úgy, a hogyan van — Csepel sziget a Duna közt fekszik, délről a kikötő, éjszokról a Duna medre környezi, közvetlen közelében a vasuti hid, átkötő hid értékesíti, pedig nem újat és valótlant mondunk, midőn azt mondjuk, hogy a vízi járművekkel szállítás a legolcsóbb, a Csepelcsucsnak arzenállá leendő beépítése nem tisztán e ezétra szorítkozhatik, de igen, az már gyáraknak ottani felállítását is fogja maga után vonni, mert úgy hiszük, az arzenál felállításával a partrészek ármentesítés szempontjából oly biztonságba lesznek hozandók, hogy bármely gyáros iparkodni fog gyártelepét ott felállítani, mert az olcsó közlekedés által gyáripára vezetetéséhez szükséges anyagokat olcsón szállítva, gyári termelésében nagyobb előnybe jöhetvén, a kereskedelemnek nevezetesebb előmozdítását létesíteni képes lesz — ezzel a kínálkozó alkalom gyárosaink összpontosítását a szigetre idézgetvén, egy kiskanánt fog teremteni.

Igazat mond szerző akkor, midőn e szigetre vetett figyelmét Budapest előnyére terjeszti ki és munkájában annak javára teszi a javaslatot, mert, hogy egy arzenálnak hazánk területén leendő felállítása szükséges, mi is azt mondjuk, hogy csak a vak nem látja be, ezt akár a nemzet, akár az uralkodó érdekébe vesszük, mintkét érdeken egy és ugyanazon szükség parancsolja, hogy annak létesítése szükséges, mint szerző mondja, az általa javasolt térségnél jobbat a czélnak megfelelőleg, hasznosabbat kijelelni nem tudna, mi is azt mondjuk, ezt mi is két fontos indokból állítjuk, mert e helyütt,

mind a biztonság, mind pedig az olcsó szállítás mellett szól és az állítás valódiságát is kellőleg igazolja, annál inkább is, mert midőn egy részt a budai részen levő magaslatok a bőmbőlő ágyúkkal ez arzenál dominálják, akkor Budapest lakossága, mely átérve a czél szentségét, mintegy megdönthetetlen oszlop állná körül és biztonságot létesítne, mert tudná, mikép az arzenál által beállt jólét csak reá előnyös és hasznos karoltatnék általa fel.

Igy tehát részünkről, midőn a megpendített eszmét mint hazánk jövőjére üdvös javaslatot örömmel üdvözöljük, nem marad más óhajunk mind az, bárha a röpiratban kifejtett eszme a döntő köröknél termő talajra találna s mihamarabb az arzenál felállítási költségtervét olvashatnók, még pedig a Csepel szigetcsucsára, mely neki a legalkalmasabb helyül szolgálhat.

Szözlészeti és borászati előadások a n. kanizsai m. kir. állam jegyzőházban.

Előadó: Tersánczy József tiszti megyei járásorvos ur.

Harmadik előadás.

A) A szőlőművelésről.

3. A szőlőfajok megválasztása.

Előadó ur nagyon tüzetesen vitatta, mily fajokat lehet országos, és milyeket vidékhez kötött szaporításra leginkább elfogadni. Mondá: „vannak bor- és csemegefajok, vannak olyak is, melyek mindkét czélnak képesek megfelelni. Ily szőlőből készülnek a világos és sötétészü-; a pecsénye, asztali, csemege és munkás borok.“ Mondá továbbá:

„Midőn valaki újból telepít, jól meggondolja, hogy minő fajszőlőt ültet, és ne feledje a czélt, melyhez jutni akar.“
 „Igen jót és keveset termeljenek a hirc-

ves szőlőhegyek, nagyon silány terményre semki ne törekedjék, legjobb sokat és jót előállítani, mert ez leghálásabb törekvés. Midőn a három rendbeli terménynek megvannak kiváló fajai, illetőleg olyak, melyek keveset és jót; silányat és sokat; jót és sokat is képesek teremni. Országos szaporításra egyedül oly fajokat ajánlott, melyekről tudja, hogy sokat és jót is engednek szülni.“

A világos borsfajok közül:
 Országos szaporításra kiválóan hozá javaslatba: a fehér olasz rieszlinget, a szyrmiai Szláncámenkát, a fehér burgundit, a fehér mézest és a fehér, vagyis: a tóthszőlőt, a piros Czirifán.

A kék borsfajok közül:
 A nemes kék kadarkát; a fekete nagy öregzemű burgundit és a korai kék oportót.

A bor-csemegefajok közül:

A fehér és piros gyöngyszőlőt.
 „A többi szőlőfajokat csak vidékhez kötött kedvezmények, kiváló feltételek mellett kell szaporítani, ültetessenek tehát olyak, melyekről tudva van, hogy azon vidék előnyösen kedvező egyike, vagy másika fajnak.“

Előadó ur a most jelzett fajokon kívül temérdek fajra voná figyelmét hallgatónak, elősorolá mindazon fajokat is, melyekkel ő bir, ezuttal ígérte tön, hogy az elősorolt fajok fürtjeit szőlő-éreskor természetben be is fogja mutatni; (mely ígérethe általános közönet nyilváníttatott.)

Előadó ur a jelzett fajok tulajdonságai, azok művelési módját is megismertette, előadá, melyek érdemeik arra, hogy egyesek által általános szaporítási szempontból figyelembe tartassanak, mond:

1. „A fehér olasz rieszling rendkívül gazdagon terem, versenyez ezzel a piros Czirifán. Mindegyike jókor érik, földben nem igen válogat, rövidre kíván metszteni, elviseli a kemény telet; fürtje nem rothad; a rieszling bora zamatos, tüzes, tartós; a másodikik jó.“

2. „A szyrmiumi Szláncámenka hegyen-völgyen mesés sokat terem, melyen tápteljes talajban 100—150—200 akó bort is megad;

TÁRCZA.

A várnai vész.*)

— Ballada. —

Elég a harc, uram, király!
 A béke szent, az eskü áll,
 Megörni nem lehet.
 Tekints az égre, mely tanú!
 Ki jogtalan keres bosszút,
 Vesztének ad helyet.

„Szeben“ győzelmet ünnepel,
 S a hír nevedben írja fel,
 Kik voltak hősei;
 Zászlónk a „Vaskapun“ lobog,
 S mi több, dicső emléksorok:
 A „Balkán“ bérczei....

Kisérted legyőzni önmagad! —
 Így szól a bajnok, jó Hunyad,
 Leghűbb tanács szaván:
 Szeresd a hont és nemzetét,
 Hogy könnyedén ne dülja szét
 Egy mézes Júlián....

Ulászló hallgat, mint a vész,
 Midőn kőszel, kitörni kész,
 Borongva elmerül;
 Lelkén a gond villama szánt,
 Míg keblét bűvös pók gyanánt,
 Dicsvágy szövé körül.

Majd feltekint; lehet vitéz:
 Jós szellemed jövőbe néz,
 S ajkad valót beszélt;
 De fél világ ígér kezet,
 Letörni száz pogány nohet
 Vélünk a hitsegély....

Esékum feloldva, nincs tehát,
 Mi szegne út, semmi gát;
 Koczkánk elvette már.
 „Nyer az, ki mer,“ a nem ingatag,
 Reánk, vezér, előre csak!
 Babérok napja vár.

S megindul a magyar sereg,
 Mint szélűzött felhő-tömeg,
 Keletre zajlik el;
 Szivükben bátorság buzog,
 Erős a kar, mégis mi ok,
 Hogy arczuk nem tüzel?!

A lelkesült öröm helyett,
 Bágyadt ködének ad helyet
 Egy titkos sejtélem;
 Csak a király szemében ég
 Önhitt remény sugára, még
 Nem szegzi át mi sem.

Pedig Murad dühöngve jár
 Véres hadával, mint az ár,
 Boszulni rémesen.
 Várnán, a tengerpart felett
 Borús az ég, vihart jelent;
 De zúg is sebtiben.

Két bős harag riad vadul,
 Pokol lüzével, saszegnyel,
 Nehéz a pillanat....
 Allah segits! hiába mind:
 Derék Hunyad vas karja int,
 S az oszman megezalad.

Hah! nem lehet, hogy mindig ő,
 E vén kesely, legyen dicső,
 Villan fel a király.
 Csak látni tán? nem jöttem én!
 Nem vár a hév, hirtűnk enyém,
 Vagy ünnepeit halál.

Kipattan, mint a lőt golyó;
 Mit öeki bölcs tanácsadó
 Hagyott meg, elvete.

Száguld vakon, acél suhan,
 Szélvész rohamként, bátoran
 Sajt, vág a tar közé.

De hajh! a sors nyomába ér:
 Lehull a gög király vezér,
 Se győzelem, se fő:
 Gerelyre tüste a pogány,
 S öröm kacag fel táborán:
 Lakolt a hitzegő!

S a bús magyar had? törve fut,
 Kudarcz kiséri, nincsen út....
 A vér hiába folyt!
 Hunyad bolyog és felsohajt:
 Nem gyávaaság szűlé e bajt,
 Az isten átka volt. —

HAJGATÓ SÁNDOR.

Május tizenhatodika.

— Történeti regény. —

Írta: **Hirschfeld Hermann.**

Fordította: **Pápai.**

(Folytatás.)

— Igen, folség, mondá mélyen megindulva, császári folsége jól értesült. A férfin, kinek életemet köszönöm, a kiért fukarkodtam és szükkölködtem, hogy pazarlásait fődözhessem, a váltóhamisítás gyalázatos bűnét követte el, a mely miatt Szibériába küldetett. De már rég lábaihoz borultam volna legkegyelmesebb uramnak a kérésem volna folségedet, hogy a szerencsétlen atyának kegyelmezen meg, vagy száműzetését engedje velem megoasztanom, de Gregorovits Gergely meghalt, utolsó tiszteletét, áldását küldte nekem; most már nem tehetek egyebet érte, mint megírtni.
 — Valamint a hü szolgálkat, úgy a jó

gyermeket is szeretem, mondá Pál nem minden vonatkozás nélkül Sándorra, ki kételkedően rázta fejét a hadsegéd elbessélése alatt. — De folytassuk munkánkat, melyet a csárevics félbeszakított, folytatá a császár.

— Bocsánat, folség, de Orlovits herczeg oly sürgetően kért —

— Alkalmazkodjék ő is, mint mindenki! mondá a császár határozottan; — csak egy akarat legyen szt. Orszorországban; csak az enyém, az igazságosság és büntetés jelképe. S ezért azon hívekről akarok megemlékezni, kik Gatsinában való tartózkodásomban osztoztak és híven mellettem maradtak, midőn Pál nagyherczeg az országban oly zérus volt, a mely egykor kormánypálcájával uralkodni fog. Testőrségem tisztjeit elő fogom léptetni és őket a többi szt.-pétervári ezred tiszti testületébe, beosztani.
 — Folség akarata rendithetetlen! kiáltá Sándor a legnagyobb izgatottságban; de gondolja csak meg, hogy ezen beiktatással a többi tiszteket lealázza, kik egyszerre csak azt veszik észre, hogy azok alatt állnak, kiket eddig megelőztek. Folség, e tettes őszbeborult férfiakat fog sérteni, kik az orosz császári házért véruket onták.

— Akaratom szilárd, viszonzá Pál röviden; ezen beiktatás által tiszti testületemben a katonai fegyelmet s a csár akaratának tekintélyt megasilárdítva, egyéb eszmék és gondolatok csiráját elfojtom.

Sándor magán kívül borult császári atyjának lábaihoz.

— Folség, ezen akarat nem az ön szivéből jó, mely szelid és igazságos. Jaj annak, ki e tanácsot folséged fülebe sugta! Fontolja meg, mit akar-tenni! Az érdeműs tisztek e

*) Mutatvány szerzőnek sajtó alá rendezett, költeményei III-dik kötetéből. Örömmel hívjuk fel előret. közzétételükre figyelmét a törekvő s tehetséges ifju költő ezen újabb művének pártolására. Szerk.

fürtjei feltűnő nagyok, ágask, soha nem rothad, kopaszra és nem csapokra kell megmetezni, nehogy agyon teremje magát. Aljakban nevezetesen többet, de annál gyengébbet terem, megvalóban kevesebb a terméye, de annál jobb a bora, általában mindig elfogadható, jó, kedvező évben igen is jó bort ad.

3. A fehér burgundi nagyon gazdag természetű fűt, lehet azt akár miképp művelni, azért mégis híven meghozza gazdag fűtjeit; egyedül nagyon nedves évben rothad; különösen és kiválóan oly telkek betelepítésére ajánlható, melyek szőlőtermése nem igen kedvezők, mert nem válogat a földben. Kissé később érkezik ugyan, de azért bora igen jó, zamatos, tartós. Versenyez ezzel.

4. A fehér mézes, mert szintén igen bőtermő, lehet vegyes metszés alá venni; jókor ér, bora jó; tartósságát a cseregy és más nyersebb bor hozzávegyítése biztosítja. Versenyez ezzel.

5. A fehér-vagyis a többes zöld. Hazánkban ez a legelterjedtebb világos borfaj, mert minden évben gazdagon terem, rövidcsapos művelés mellett óriási termést ad, bora azonban nyers, savanyu, más puhább borfajokkal vegyítve kedves ízű, nyári bort ad.

6. Feltűnő sok, de silány, munkás bort adnak: a budai zöld, a szyrmiumi Mirkovácsa, a kölni és a borosfehér.

7. A nemes kék kadarka egyike az országosan elterjedt sötét színű borfajoknak; rövid csapos metszést szeret, hátránya az, hogy hideg, vizes talajban télen könnyen elfagy, hamar kivész. Bora mindig elfogadható jó-neki való meleg helyben igen is jó. Később érkezik. Különböző jele az, ha a bogyó száráról leszakasztatik, a száron maradt hus vörös és nem zöld.

8. A fekete nagyörög szemű burgundi királya a sötétvörös borfajoknak, ez adja a legjobb sötét színű bort; elviseli a vegyes metszést, jókor érkezik; bora zamatos, tüzes, tartós. Kék korai oportóval igen sötét a színe, kék kadarkával tartósabb.

9. A korai kék oporto hegyenvölgyön minden évben jól terem, korán érkezik, bora fekete, kék kadarkával tartós, zamatos; szereti a rövid csapot.

10. A fehér-és piros gyöngyszőlő meglepő nagy természetű tette magát becséssé, nagy fűtöket, nagy bogyókat és sokakat terem, természetével egyike sem csal. Szeretik a mélyen trágyázott talajt, a hegyaljakat; korán érnek és még sem rothadnak soha; fűtjeik nagyon jól telnek ki, azért is nemcsak borknak, hanem csemegének is ajánlhatók. Mindegyikét vegyes csapra kell metszeni; a fehér gyöngyszőlő bora fehér, zamatos, nagyon édes; a pirosé rozsinó. Előadó ur monda: miszerint magánlevélből kifogja tüntetni, hogy jó táperőben levő talajban a 3 éves tőkék 20 fűtőn alul nem, hanem azon felül igen is hoztak, köztetését, kiállítását dicsőretni érdemlő fűtöket.

11. A bor és csemegé szőlőfajok közül leginkább ajánlhatók: a fehér- és a zöld kecskecsü muskotály; a Corail és a szagos kadarka, melyek nemcsak, hogy kedves bort adnak, hanem a nem zamatos borok zamatosítására is nagyon alkalmasok. Elviselik a vegyes metszést.

Ennyi sok és szép tulajdonsággal bíró fajok mellett nincs okunk gondolkodni a felett, hogy minő fajokat szaporítsunk s mivel ezek hazánkban beszerezhetők, felesleges a hazán kívülre menni és olyakat bevásárolni, melyeket később tán nagyon is szívesen kivágnánk.

Ha a hazában hatóságok fognak érdekeltek lenni a jobb szőlőfajok elszaporításában, következní fog azon idő, melyben minden szőlőhegy területén jól képezett közös vinczellérek fognak lenni, kiknek hivatásuk leendő: a köztelken a vidéknek illő fajokat iskoláztatással szaporítani, a birtokosokat olyakkal ellátni s e mellett őket a helyes szőlőművelésben, borkészítésben időközönként oktatni, melynek akkor, hogy minő hordereje leendő, azt nagyon könnyű már ma is tudni.

JUHÁSZ PÉTER,
fegyházi tanító.

A Cziglenicze szabályozása.

Leirtam, hogyan lehetne a Cziglenicze felesleges vizét legolcsóbban elvezetni és egyszerűen utcaöntözésre és tüzelésre hasznosítani; röviden írtam, kimélve az olvasók túrelmét, de úgyhiszem, annyira kimagyaráztam a tervet, hogy a ki akarta, megérthette, akár szakértő, akár nem.

Találkozok azonban egy bátor férfú, a ki felteszi magában, hogy megczáfol, vagy legalább is kifiguráz és hosszú, körülmenyes magyarázatokkal, odavetett alaptalan állításokkal, togas kérdésekkel és a dologhoz nem tartozó tréfákkal annyira viszi, hogyha előre tisztába nem jöttem volna e tárgyval, csaknem magam is azt hinném, hogy van egy kis igazsága.

A t. olvasó közönség nagyobb érdeklődéssel szokott venni egy elmés czáfolatot, mint egy pusztá tervet és szívesebben szokott hinni annak, a ki derűre borulva mindent tagad, mint annak, a ki óvatosan és szerényen csak annyit állít, a mennyi áll. Így tehát én és tervem a heves támadás folytán hátrányos helyzetbe jutottunk, melyből ki nem segít az, ha komoly képzelésű, amit már egyszer megírtam és analómig bizonyítgatom, hogy az mind tiszta igazság: hanem talán segíthetek magamon, ha átvesszem t. ellenfelem támadó fegyverét és saját kelepcéjében fogom meg.

Mig én itt Hydrophor uralra vesződöm, az alatt névrokona éppen a Cziglenicze partján dolgozik: legjobb volna, ha ő is oda állana a mellé és gyakorlatilag tanulmányozná a vizszállítás mesterségét, az utána beállhatnának vizet a n. elvekről és csinálhatnánk tervet egy árokhoz a Sastól a temetői hidig, vagy akár egy esernyőhöz, mely az ég csatornáinak a Czigleniczebe ömlését elhárítsa. Addig is azonban engedje meg H. ur, miután oly sok engedélyt bökézően kockáztatott, hogy tartsunk halászatot azon zavaros vízben, melylyel e lap hasábjait elárasztotta és fogjunk néhány csudálatos tengeri szörnyet, például:

1) Egy óriási czethal azon állítás, hogy negyedórai zápor elégséges a viz tükrét öt láb-al emelni! Ilyet még ember nem látott a Cziglenicze táján; de hát még ha a zápor pár óráig tartana, hová híznék akkor ez a hal?

— Még Sándor kérése is sikertelen volt, vizonzá a herceg; úgy látszik, Pál czár már oly kérésre nem szándozna, kit ő kedvel.

— En fölöttem pedig nem rendelkeznek, mint valami öntudatlan áru fölött! kiáltá Feodora izgatottan. S úgy-e atyám, te sem fogod ezt tűrni, nemde megmented leányodat?

— En mitsem tehetek, vizonzá a herceg komoran; mindent, mivel bírok, anyád egész örökségét a czár egy szava elveheti tőlünk; egy, általam, vagy általad kiejtett „nem” szócseka koldussá tehet bennünket.

— Elviselhetem-e azt, hogy gazdag maradjak s az emlékeket örökké magammal hordjam? Mint átok nohezedik reám és éltel minden örömeit elkeseríti azon boldogság, melylyel az ég megakart ajándékozni. Oh atyám, atyám, védj meg az emlékeztől!

Mindig komorabb lón a herceg, mindig merevebbek lőnek szemei.

— Igen, az emlékezet keserű, mondá hal-kan, mintegy magában beszélve, de az ember az idők zajában feledni tanul, feledni kell — Feodora ijedve ölélt át atyját.

— Bocáss meg, ha szomorú hangulatomat én idéstem elő, mondá erőltetett mosolylyal; iparkodtam vidám lenni, példát veszek rólad, mert tudom, hogy neked is szomorú emlékeket kell eltávolítnod, a melyek gyakran, igen jól látom, sötét árnyakat vetnek életed üsvényére.

— Igen, gyermekem, szomorú, fájdalmas emlékeket, vizonzá a herceg; rajtam is egy haldoklónak átka fekszik, és, tudja Isten, ez átkot nem érdemletem meg, nem —

— Az ajtó fölnyilt és Lafont hadnagy jelentetett. A legnagyobb izgatottságban jelent meg. — Az Istenért, Alexis! kiáltá Feodora, mi baja?

A herceg is izgatottan kelt föl. — Lemondtam hivatalomról, mondá Alexis

2) Következik egy kis vízi borjú számtani tévedés alakjában; ártatlan állat, könnyű megfogni: reá olvasunk, hogy $2 \times 2 = 4$ és $3 \times 3 = 9$ ez már elég annak bebizonyítására, hogy másfélser oly vastag csövön nem másfélser annyi viz folyik ki, hanem több, mint kétszer annyi.

3) Jön ezután egy félelmes polyp, formátlan kocsonyás állat, lehetetlen agyonütni, belefészkel a vastag csöbe éppen úgy, mint a vékonyba és dróttal, sem lécczel sem lehet kipiskálni, talán még a forró víztől sem fél; vizmútan neve ezen monstrumnak iszap; lassan nő ugyan és H. ur kegyesen megengedi, hogy csak 4—5 év múlva a tezi tönkre vizmúvunkét; de akkor annál bizonyosabban, mert azt már engedheti H. ur, hogy est a halálos ellenséget addig, míg meg nem erősödött, háborgassuk. A boltozott csatornákat sem szokták nálunk addig tisztogatni, míg egészen be nem dugulnak: tehát, hogy is jutna észébe valakinek egy vékony csövet minden évben megpiszkálni.

4) Van még H. ur vizében egy kitömött czápa, hamis fogokkal: azt kérde, hogyan lehet görbe csövet egyenes lécczel tisztogatni? fogas egy kérdés, kár, hogy a léccz nem oly merev, mint az üveg és a cső nem oly-igen katykaringós, mint H. ur képzeli.

5) Van még egy igen feltűnő béka: ez azt mondja: mikor eső esik, akkor öntözni nem kell, mikor pedig eső nincs, akkor viz szivárviz, szárazság; rendes időjárásat képzelünk sem szabad és ha esztendőben egyszer a berekből kell hordatni a vizet pénzért, már akkor semmit sem ér, ha máskor mindig ingyen kapjuk is.

6) Még egy „nesze semmi, fogd meg jól” fajta csodabogár is figyelemre méltó. H. ur biztat, hogy több viz marad a tóban tüzelő csőre, ha az meg nem csapoltatik. Köszönjük a vigasztalást, de nincs kedvünk a Cziglenicze fenéki kisviznyitást, megelégszünk kevesebb vízzel is, csak akkor legyen, mikor kell; hanem egészen más az, ha a templom sarkánál egy csap megnyitása folytán pár perc alatt megtölthetünk minden lájt, vagy a városház előtt elrekesztvén az utcza csatornát, ebből egyszerre három szivattyut olthatjuk a közelben élő házakat: és egészen más, ha van viz a tóban, de nem lehet hozzá férni.

Békét hagyok Hydrophor ur egyéb vízi állatainak; elég lesz e fél tucztat válogatott szörnyeteg arra, hogy elnyelje a többi aprót.

HENCZ A.

Helyi hírek.

— Névsora azon urak- és hölgyeknek, kik a n. kanizsai plébánia templom tornyának javításai költségéhez könyöradományokkal járultak. (Folytatás.) N. kanizsai 1-ső takarékpénztár 25 frt, Hirschl bérlő 10 frt, özv. Malovecz Ferencz 5 frt, özv. Takács Anna 5 frt, Ternka Mária 3 frt, Kronfeld m. 2 frt, Horváth József pék 2 frt, Policzer J. 1 frt, özv. Lesziák János 1 frt, özv. Egernő 1 frt, Lifter Antal 1 frt, Tornyos Borbála 1 frt, N. N. 1 frt 50 kr, Vincze Kálmán 1 frt, Vékási Anna 1 frt, Gerőcs József 1 frt, N. N. 60 kr, N. Mihály 10 kr, N. N. 80 kr, Polai Katalin 20 kr, Horváth

bekedt hangon; hasonérlélmű társaim példáját követtem. A hir, mely egy nap óta a sereg sorait átjárta, valósult: — a császár gatsinai testőrezdének tisztjeit testületünkbe iktatta be, s minthogy állásukat megtartá, s az előléptetésükre való kilátás: meghiusítá, — Gegerovits egyik barátja közvetlen főnököm lón.

— Szegény Alexis! mondá Feodora a legbensőbb részvét hangján, mint sértheti az ön becsületérzését, katonai buzgósgát e meg nem érdemelt mellőzés! De vigasztalódjék, sok nemes osztozik e sorsában.

— De még ez nem minden, kiáltá Alexis. A császár kibocsátványa így hangzik — oh, nem vagyok képes imételni.

Remegő kézzel vett elő egy papírt a herczegnek nyújtá, melyet asztérbontott. Az ismeretes kibocsátvány volt, melyet Orlovits hangosan olvasott, de azon pontot elhallgatta, mely szerint minden tiszt, a ki vonakodnék az új viszonyok közt szolgálni, a Sziberiába való száműzetés büntetése alatt tartozik három nap alatt a fő- vagy királyi várost elhagyni és hazájába visszatérni. *)

A herczeg lejté a papírt.

— De ez lehetetlen! kiáltá; sok tiszt pétervári születésű; miként hagyhatják el tehát a királyi várost, hogy — mint a kibocsátvány mondja — hazájokba térjenek?

— A nagy orosz biralom országutain kereshetnek magoknak hazát, mondá az ifju tiszt keserűen, de én nem távozom, történjék, a minek történnie kell. És még nem elég a keserűségből, mely engem ér: épen most kaptam Lafont nevelő atyámtól levelet; az utánam való vágy miatt nincs nyugta; egyedül, család, barátok nélkül és teljesen függetlenül, már elhagyta Páris, hogy néhány hetet velem töltsön.

*) Történelmi tény.

Mikulecz 50 kr, N. N. 20 kr, Kalamász Mátyás 50 kr, Keplár Tamás 20 kr, Vincze Anna 40 kr, Molnár István 50 kr, Horváth Antal 50 kr, Farkas József 30 kr, Horváth Katalin 20 kr, Kun Katalin 40 kr, Munkácsi Katalin 40 kr, Németh Teréz 30 kr, Gáspár István 50 kr, Máczilusné 30 kr, Garai Anna 30 kr, Andri Anna 50 kr, Horváth Anna 10 kr, Buzovszki 30 kr, Horváth Erzsébet 20 kr, Megy Mórincz 50 kr, Verbovecz József 50 kr, Verbovecz Kati 50 kr, Pláger György 50 kr, Bóza szücs 50 kr, N. N. 90 kr, Tauber 50 kr, özv. Leposa Anna 2 frt, özv. Masznyáknó 1 frt, Vizlendvay 1 frt, Neusidler Pál 1 frt, Fischl 1 frt, Verbovecz Ferencz 1 frt, szt.-miklósi hívek 4 frt 40 kr, Krug József fővad. 2 frt, Szöröcsök Adám jegyző 1 frt, Csönka János 1 frt, Berky József esperes 1 frt. (Folyt. köv.)

— A nagy-kanizsai toronyórakról. Amint nevétsége, úgy boszantó járása volt eddig a nagy-kanizsai toronyóraknak. A vasuti állomástól a tudósítás szerint folyó hó 15-től ismét a budai délvonal szerint fog a vasuti menet járni; miután a budai délvonal a Ferrotól számítva $36^{\circ}40'$ jelez, a nagy-kanizsai délvonal $34^{\circ}40'$ alatt van, természetesen, hogy a nagy-kanizsai délvonal 2 fokkal nyugatra esik, minden fokra 4' számítva, a mi delünk 8 percczel később van a budainál; most akár e szerint jelzi ami delünket, akár a budai szerint, de elvárja a nagy-kanizsai közönség, hogy a toronyórak ne bitangul, hanem pontosabban mutassák az időt, mint eddig, nagy zavart okoz a nyilvános óra rendetlensége, hol pontos a hivatalkodás. Romuald.

— Helyreigazítás. A mult számunkban közölt tanító-testületi jegyzőkönyvben Löwinger Ignác ur szives adománya nem egy, hanem 2 frt. Mit is ezennel kiigazítottunk.

— Következő czáfolat közlésére kérésztünk meg: A „Zalai Közlöny” 38. számában olvastam a meghiusult rablójalkossági kísérlet leírását, mely a vizsgálat után kiderült tényálladékkal ellenkezik, miután Szakonyi Lajos helybeli illetőségű ismert dologkerülő és csavargó részeg állapotában veszett össze Keszler Ignáczzsal, nála seminemű gyilkoló eszköz nem volt a pénz Keszleről nem is követelt; így rablójalkossági eset fenn nem forog. Ily és hasonló egyének számára „Dologház” jöjjön el a te országod! Városi kapitányság.

— Sebes hajítás következtében a palini korcsmáros kocsi május 12 én dében a Városház-utczában egy kis lányt elgázoltatott, Dr. Dietrichstein megyei t. orvos rögtön ott termett s a kis lányt kórházba szállíttatta, szerencsére a sérts nem halálos; az illető kocsi a kir. járásbírósnak átadott.

— A sümeghi tanító járáskör fél évi közgyűlést f. évi május 31-én tartja Sümeghen; melyre a tagok és tanügybarátok tisztelettel meghívattak. Sümegh, május 10. 1876. Könynye József, elnök.

— Gyászhir. Berzsenyi Miklós és neje Ajkay Juliánna mint szülők, Berzsenyi Jenő mint férj, fia Kornél nevében is, vérző szívet jelentik leányuknak illetőleg nejeknek és anyjának Berzsenyi Corneliának f. hó 9-én reggeli 3 órakor élte 36-ik évében, hosszas szenvedés után sorvadás következtében történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei f.

S ha ölelő karjait kinyújtja nevelő fia után, mily állapotban fogja őt találni? Nem, nem, kiáltá az ifju tiszt hevesen, nem távozom Pétervárról, nem távozhatom.

— De ha távozásra elkerülhetetlen, mondá a herczeg igen komolyan. Ismeri a császár szigorát; s Feodorát az ön miatti aggodalom ölje meg?

— Nem táhetem, hogy Feodorát elhagyjam, vizonzá Alexis kétségbeesetten; de azt sem tehetem, hogy szolgálatomban megmaradjak, mert ez által fölálodnám katonai becsületemet s önértetemet! Nem; Lafont megazégyenitne, s pirulnom kellene, ha ezt tenném.

— A császár hadsége, Gregorovits őrnagy, a császár megbízásból, jelenté egy szolga. Megrendülve tekintett a két ifju lény egymásra; a herczeg nem titkolhatta el zavarát.

— Vessz a kék terembe, azonnal megyek. — Nem lehet jó, amit ez ember hoz, mondá Alexis.

— Majd megtudjuk, válaszolá a herczeg fölemelkedve; maradjon leányomnál.

Elhagyá a termet, s nemsokára ismét vizszatért.

— A látogatás rövid ideig tartott, nemde? mondá remegő hangon; rövid volt az izenet is, melyet a csár hadsége által nekem küldött. Szigorú büntetés és császári kegyvesztés alatt tiltva van azon tiszteket hásumba fogadni, a kik a legfelsőbb kibocsátvány következtében bucsut vettek, s kiknek három nap alatt Pétervárról távoznok kell.

Alexis vevé kalapját. — Nem akarom a császár haragját e ház fölé sudítani, mondá szomoruan; éljenek boldogul.

(Folytatása köv.)

mellőzése roppant föltűnést, ez intézkedés forradalmat idéz elő egész —

Halálsápadtan nyújtá kezét Pál a térdelő felé, oly parancsolólag, hogy Sándor elnémult. — Ki beszél forradalomról?

Szemeit boszusan emelé atyja, III. Péter arczképére; ideges rázkódás vonult végig testén. Sándor alázatosan kelt föl.

— Amit merészeltem, fölség, azt nem azért tettem, hogy uram és cszám akaratját korholjam, mondá; — megjegyzésem az engedelmis fia, a hű alattvaló kérése volt s én meghajlom fölséged császári nézete előtt.

Meghajtá magát s távozott. — Ó fölsége fönsége volt, mint mindig, sugá Gregorovits a rendőrmínisternek, de úgy, hogy a császár is hallhatta.

Pál hadsegédéhez fordult; homlokáról még nem vonaltak el a fellegek.

— Bizom benned Gregorovits, mondá komolyan; nálad tekintetbe sem veszem azt, mit csak keveseknél tőrök meg, mivel hiszem, hogy hű, megveszélgethetetlen szolgám vagy. De jaj neked, ha eljő a nap, midőn a bizonyítékok, melyeket megczáfolni akaraz, az ellenkezőt leplezik le előttem; haragom szét fog morzsolni, mint kegyem tölemelni. — Most pedig ird a kibocsátványt, mely azonnal adassék át a hadügymínisteriumnak, hogy tüstént végrehajtsassék.

Orlovits herczegi palotájának családso-bájában ültek atya és leánya. Feodorának kü-lönben vidám, kedves arca halvány volt s szomorú szemeiben könyök nyomai látszottak. A herczeg sem volt vidámabb.

— Tehát minden hasztalan, kedves atyám? kérdé Feodora. A császár egy szó által szétcsa-akitja a rózsalánczot, mely engem Alexissel összeköt?

hó 11-én d. u. 3 órakor tétetett a kem. sémjéni sarkertbe, a szülői háztól örök nyugalomra Kis-Czell, május 9-én 1876. Aldás hamvaira!

Balaton-Füreden a fürdői idegy május 21-én veszi kezdetét.

Ajánkozás. Egy képzett, magyar, német és francia nyelvet teljesen bíró nevelő nő óhajt alkalmaztatni társalkodó, esetleg ápoló minőségében. — A feltételeket „P. R. post-restante Csáktornya” cím alatt küldendő levél útján kéri közölni.

Faültetés. A pozsony-varazdi államnak Mura-Szerdahelytől Strukoveczig vonuló részén a jelenlegi tavasszal szép fasor ültetett, melyek már is szép fejlődésnek indultak. Elismerésre méltó a tény, de bár csak a példát országáért tette is követné!

Tihanyban nagyságos és főtisztelendő Simon Zsigmond apát ur nevenapját fényes és nagy társaság ülte meg; jelen voltak: Köves János felső-őrsi prépost, Kisovics József kanonok, Rezsűsek Antal zirczi apát stb. Zala megye ez ősi zárdájában felhangzott szívélyes eljeneket az egész megye viszhangozza!

Berzsenyi Dániel születésének évszázados emléknepjét Vasvármegye nagy kegyelettel ünnepelte meg. Az ünnep május 6-án vette kezdetét. A megye ünnepet ült Szombathelyen, a székvárosban és Berzsenyi szülőfalujában Hetyén. Az ünnepélyre rendező bizottság élén Szombathelyi derék püspöke, Szabó Imre buzgólkodott s benne buzgón részt vett a vármegyei tisztikar. Az akademiát Greguss Ágost, a Kisfaludy-társaságot Beöthy Zsolt képviselték. A vármegyehez nagy termében, hol a költő megkoszorúzott arczképe függött, Szabó Imre püspök tartott egy gyönyörű beszédet. Ehen Gyula ünnepi költeményt szavalt, Balogh Gyula a „Romlásnak indult hajdan erős magyar.” t adta elő. Fábry Pál emlékbeszédet tartott. Az ünnepély után díszbéd következett a vendégszerető püspök asztalánál. Felköszöntöket itt Szabó Imre püspök, Takács Lajos főispán, Greguss, Beöthy és Königsmayer kanonok mondtak. Másnap Hetyén, a költő születés helyén folytatása következett az ünnepélynek. Az egyszerű ház ünnepi díszbe öltözött. A költő arczképe itt a falon függött, virágokkal díszítve, melyek az emlékkövet egészen elleplezték. Itt Nagy Károly mondott alkalmi beszédet. Hrabovszky István pedig elszavalt az ünnepeket költőnek Kemenesaljától vett bucsuját. Ezután levonattott a lépel aszürkés-fehér márvány emléktábláról, melyen aranyos betűkkel a következő sorok ragyognak: „Itt született Berzsenyi Dániel. Születésének első évszázados évfordulóján, 1876. május 7-én, kegyeletes emlékül Vasvármegye közönsége.” A költő arczképét Szita Ilona koszorúzta meg. Így ment vége a szép ünnepély.

Rövid hírek. Liszt Ferenc Angliába utazik. — A milly-gyertya feltalálója meghalt. — Zichy Mihály jeles képviselő Bpestre megérkezett. — A sevillai érsek meghalt. — Királyné őfelsége számára Kaposztás-Megyeren vadászkastélyt építenek. — Andrássy gróf három nap idős Berlinben. — A Berzsenyi ünnepély alkalmából emlékkönyv adatik ki. — Hegyhát-szent-Péterfán dísznádúh ütött ki. — Junius 16-án a pápa uralkodásának 4-ik évti-

zedébe lép. — Londonnak 3,489,428 lakosa van. — A belga királyné jelenleg Budapesten időzik. — A Riasztás kabinet egy napig vitte a kormányt Szerbiában. — A golubáci legyek Biharban is mutatkoztak. — Magyarország legrégibb térképe 1553-ból való. — Pridavka Ferenc kat. becalóbiztos agyonlőtte magát. — Gyulafehérvár mellett 4 mázsányi löporrobbanás volt. — Kassa melletti Tihany leégett. — A keleti viszonyok folyton bonyolultabb alakot öltenek. — A Petőfi-társaság elnöke Jókai lett. — Erdélyből a philadelphiai kiállításra többféle bor küldetett. — Aradváros közgyűlése egyhangulag a bécsi kiegyezés ellen szavazott. — A charlevillei collegium könyvtára leégett. — Zágrábban az árvíz egyre nő. — Kecskeméten 123 ház égett el. — Julius 1-én a caend-ország Erdélyben megszűnik.

Papirszelet.

Kártya mellett. Uram, ha ily szórakozott, én minden játszám elveszít.

- Hagyjon gondolkodnom.
- Tessék. Hát nem látja ön a tőkélköt?
- A pardon, nem vettem önt észre.

Egy szántogató reflexiói.

Pétrete, május 9. 1876.

Korunkban, mely a haladás helyegét magán tapasztaljuk, hogy gazdasági viszonyaink a szó szoros értelmében hanyatlani kezd; — bármire jöjjön-menjen az ember, gazdaságaink minden ágában a legcombinatívabb eljárással rendelkező egyének kénytelenítettnek lényeges deficitet kimutatni, — productumainknak általában semmi értéke, — pénzügyeink aggasztó körülmények közt, érdeink tönkre téve, utaink elromolva, kereskedelmünk pang, — és mindez már évek óta ily passzív állapotban van! — Az adó naponként külön néven nevezendő alakban szaporodik, a végbehajtások gyorsan és minden tekintet nélkül teljesítenek; törvénykezésünk a rendszeres elintézés terén retrográt helyzetben — és így a panaszos várhatja a kedvező választ, avagy ítéletet; ilyen fejletre állított világot élünk ma alkotmányos korunkban! maga az időjárás is miutha felfordult volna; a lefolyt tavaszi napok alatt, midőn a vetési idő beállott, folyton a legnagyobb szelek uralkodtak, mely a szántóvető embert a lehetőségig akadályozta, a veteményt pedig kelésében hátráltatta, és innét van, hogy a tavaszi vetemény nálunk pászttá is kelt, ez ideig eső hiányában voltak, azonban ma, midőn a sorokat írom, az ég csatornája már ötöd nap óta megeredve éjjel-nappal mőködik, és ez okozza, hogy a buza nálunk a köztűt agyag talajban már nagy mérvben sárgulni kezd; általában vetéseink a mult télen folytonos nagy hó fekvése következtében ritkák; hozzá járul még és főleg a rosszán észlelhető a cecidonia pusztítása, barmaink a hosszán tartó és méreg drága téli élelmezés után semmi árt nem képes felmutatni és mintha ez is a gabna tözsédek pressiója alatt állana, ép oly forgalmi szerepet játszik; a gyapju, mely a gazdaságunk magának minimum, kilogrammja 4—5 friban áll — ide nem számítván a befektetett tőke %-ét és a pusztulást, alig kapható ma kilogrammért 1 friban 60 kr. mely árcsökkenést nagyban előlékesheti hazánkban szabadon beszéllíthető millió és millió mássa gyapot.

Miként emlitem, itt csak szerény kivonatát adom azon helyzetnek, melyben a gazdaságunk nyögve várja a jobb jövőt, kell is, hogy már egyszer változzék borra derűre, ellenkező esetben nem tudjuk, hogy a nép elkeseredettsége, mely már a végsőnél várja a gyors és enyhítő intézkedést, nem fogja-e erővel követelni azt, mely az adóó honpolgáralkotmányos törvényünk jogainál fogva felruházta! nem kérünk, nem követelünk mi többet, mint ami megillet minket, erre pedig bátran elmondhatjuk, hogy „add meg Istennek, ami az Istené, és az embernek, ami az emberé.”

Utazók névsora

Nagy-Kanizsán, 1876. május 5-től — május 11-ig.

„Arany Koronához” címzett szálló dába: Karla Antal Bpest. Müller J. Rounschmid. Körmeny Géza Bpest. Talabér György Teszér Perlaky Endre Rácakve. Siber H. Bécs. Simon A. Bpest. Almásy József Kis-Czell. Hlap K. Bpest. Lukács Pál Bécs. Tomásk J. Brüssel. Guggenberger K. A. Lendva. Rűbel E. Bécs. Fischl Pál helyben. Tomási J. Vidovec. Kubicz M. Prága. Bitner H. Bécsúj-hely. Hunár F. Pécs. Fischer M. Sopron. Dr. Schers helyben. Horváth Ede Csáktornya. Matersdorfer Antal Csáktornya. Matersdorfer Jakab Csáktornya. Kirovics A. Bpest. Dr. Grész Z. Egerszeg. Abeles J. Bécs. Dr. Horváth F. helyben. Fahn M. Bécs. Mayer M. Kraljevec. Manrer Armin Kaposvár. Polák Gy. R. sz. Király. Gyöngy J. Bpest. Csanády Béla Bánóth. Weindorfer N. Bécs. Jehoder F. Bécs. Ladonyi N. Somogy. Gróf Niczky Lendva. Lenk Ö. Lendva. Urban J. Triest. Zarjeczky N. Lendva. Dóndesi J. Veslau. Kindl E. Bpest. Pulz tábornok Bécs. Kopsz N. Pécs.

„Szarvasához” címzett szálló dába: Brayer J. Bánok-szt. György. Polák H. Grác. Bichler J. Sopron. Karay J. Pécs. Gróf Csáky Pécs. Fischer J. Pécs. Krauss A. Bécs. Hirschel Henrik Domboru. Freihelm E. Bpest. Roth János Bécs. Grünhut J. Reebnicz Konráth J. Fidisch. Hofmann E. Bécs. Zakál Gyula Letenye. Herczfeld József Csombart. Bertalan J. Kezthely. Kaufmann B. Bécs. Kravany F. Bécs. Frohner A. Prága. Hirschel Miksa Domboru. Oawát A. Bécs. Klein A. Bpest. Kohn M. Bécs. Szauter Gy. Győr. Müller A. Bécs. Molnár J. Bpest. Schwarz N. Grác. Griesel N. Pécs. Singer C. Bécs. Hölzel J. Szombathely. Fischer Géza Bpest.

„Zöldtárhoz” címzett szálló dába: Nagy Adolf Bécs. Caillag J. Bpest. Dauschel M. Bpest. Pesch János Zágráb. Paray F. Kaposvár. Stern S. Szombathely. Szabó János Sopron. Horváth Sándor Bécs. Szele József Bpest. Ehmann J. Grác. Glas József Sopron. Dr. Zwetkovicz Ujvidék. Kotános N. Budapest. Kohn Rezső Bpest. Böhm K. Szt.-László. Jakolovics S. Pozsony. Lesnyik J. Pécs. Preis A. Varasd. Wasserer G. Vinga. Kubecz F. Csáktornya. Sinau K. Szombathely. Gotthürsch J. Hamburg.

„Oroszlánhoz” címzett szálló dába: Fogl August Prága. Scheiberl Ferencz Bpest. Riger Károly Bécs. Frankel N. Bécs. Singer Lipót Keszthely. Tauber N. Bécs. Krauss J. Szombathely. Kron K. Grác.

Piaczi árak.

Hivatalosan jegyzett piaciárak Nagy-Kanizsaváros piaczbiztosi könyvéből: 1876. évi május hó 10-én.

Buza legjobb suly 39, 1/2 hektoliterkint, 100 kilogramm szerint: 11 frib 60 kr., középszerű suly 38, 11 frib — kr. — Kétszeres legjobb suly —, — frib — kr. középszerű suly —, — frib — kr. Rossz legjobb suly 35, 8 frib 10 kr., középszerű suly 34, 7 frib 70 kr. — Árpa legjobb suly 33, 9 frib 10 kr., középszerű suly 31, 8 frib 40 kr. — Zab legjobb suly 21, 8 frib 90 kr., középszerű suly 18, 8 frib 70 kr. — Kukoricza (tengeri) 5 frib 50 kr. — Burgonya 2 frib 80 kr. — Szimliszt 24 frib — kr., zsemlyeliszt 20 frib — kr., kenyérliszt fehér 16 frib — kr., fekete 13 frib — kr. — Rizs 24 frib — kr. — Buza-dara 28 frib. — Árpa-kása 29 frib — kr. — Borsó 30 frib — kr. — Lencse 32 frib — kr. — Bab 7 frib 60 kr. — Köles-kása 11 frib — Savanyu-káposzta 16 frib — kr. — Savanyu-répa 12 frib — kr. Széna kötött legjobb 5 frib 50 kr., középszerű — frib — kr.; széna kötetlen legjobb 5 frib — kr., középszerű — frib — kr. — Kötött- vagy ágy-szalma legjobb 1 szupp 30 kr., — középszerű — kr., szalma takarmánynak való legjobb 3 frib — kr., középszerű — frib — kr., szalma alomnak való legjobb — frib — kr., középszerű — frib — kr. — Ujbor hektoliterkint 7 frib 50 kr. Ó-bor 11 frib — kr. — 1 liter pálinka 80 kr. — 1 liter cset 8 kr. — Bükksfa, egy köbméterkint, egy méter hosszú hasá-bokban, kereszttrakkással — frib — kr., kereszttrakkás

nélkül 3 frib 50 kr. — Cserfa kereszttrakkással — frib — kr., kereszttrakkás nélkül 3 frib 20 kr. — Tölgyfa kereszttrakkással — frib — kr., kereszttrakkás nélkül 2 frib 75 kr. — Kőszén a bányából 100 kilogrammkint 44 kr. — Lámpaolaj, repceből, egy kilogrammkint 54 kr. — Stearingyertya 1 frib 10 kr. — Fagygyertya öntött 68 kr., mártott 64 kr. — Szappan 38 kr. — Tisztított fagygy 32 kr. — Lámpa-ból, egy méter, 8 kr. — Marhabús egy kilogramm szerint 48 kr. — Borjúhús 48 kr. — Sertésbús 60 kr. — Szalonna 80 kr. — Dísznászir 80 kr. — Marhazsir 1 frib 10 kr. — Kőménymag 36 kr. — Vöröshagyma 16 kr. — Foghagyma 60 kr. — Főtt só 14 kr., kősó 13 kr. — Cukor 50 kr. — Bors 1 frib — kr. — Paprika 72 kr.

Kiadta: Maninger József, v. aljegyző.

Lottohúzás.

Prága, május 10-én: 54, 55, 45, 37, 28.
Lemberg, „ 76, 45, 84, 49, 67.
N. Szeben, „ 13, 90, 24, 43, 15.

Szerkesztői üzenet.

1889. T. Budapest. Horváth művét Tihanyból használatra megkaptam. Igen érdekes!
1890. M. A. Pécs. Nem közzölhet!
1891. „Lehel-Kürt” t. szerk. Jászberény. A cse-relapot már 3 hét óta ismét nem kapjuk.
1892. T. Csáktornya. Köszönet, még nem mondhatok bizonyosat!
1893. B. Budapest. Lehetőleg intézkedem.
1894. „Borus az ég...” elég, hogy így van.
1895. „Főj a szivem...” Sajnáljuk.
1896. D. „Irrhon történetéből” nem egy vidéki lap keretébe való; Zala megye történetéből szivesen veszünk.
1897. „Fogadj szedbe...” nem közzölhet. Öntől már jobb rimeket vár a közönség, mint: álomba-soha sat. Más lap talán hozza.

Érték- és váltófolym május 12.

5%, metaliques 66.80; 5%, noms. kölcsön 70.25; 1860-ki álladalmi kölcsön 111.25; bank-részv. 8.52 —; hitelintézetek részvények 139.20; London 119.70; magyar földterhermentési kötvény 76. —; tomesvári földterhermentési kötvény 76. —; erdélyi földterhermentési kötvény 74.50; horvát-slavon földterhermentési kötvény 84.50; esüat 102.50; cs. kir. arany 5.66 —; Napoleond'or 952/2.

Felelős szerkesztő: Bátorfi Lajos.

Nyiltér.)

Schwechati és kőbányai sör főraktára Nagy-Kanizsán, Kazinczy-utca (előbb Sörház-utca) özv. Ungerné-féle házban, hol a sör a szokásos hordókban folyton készletben van. Különösen ajánlom a t. cz. közönségnek kitünő márcziusi sörömet palackokban.

Dréher Antal.

Sürgönczim: Dréher N.-Kanizsa.

*) E rovat alatt külsőtört felelősséget nem vállal a Szerk.

H I R D E T E S E K:

Mustár papir
nélkülözhetlen házi-szer, darabja 6 kr., 10 darab 50 kr-ért mindig kapható
az orvos-gyógyszerészi ügynőkségnél,
Bernátsky Károlynál,
Budapest, IX. Nyul-utca, 25.
Nagy-Kanizsán: Wajdits József könyvkereskedésében.
Ismét eladók, gyógyszerészek, orvosok stb. kedvezményben részesülnek. (86—2)

C. KNUTH
Budapest, Sip-utca 16. szám alatt,
agyagcső-raktárt tart és elvállal
központi-víz-, gőz- és légfűtések,
gáz- és vízvezetékek, szivattyúk, closet-
ek stb. felállítását. (85—7)

PRESERVATIFS
legújabb francia és angol gyártmány, tinczátja 1-4 fribig, valamint mindennemű gummit-csikkek sebészetű csövekre. (46—24) **EMPECHEUR.**
legújabb cseinszerű készlet az éjjeli magámlések megállítására, darabonként 2 fribjával szállít a használati utasítással együtt
Zieger János
Grószbas, Kistörvényessze 34. gummi-gyártmányok és gummi-arkülönlegességek raktára.

Eredeti amerikai
varrógépek
N.-Kanizsán egyedül
Veiss és Ledofszky
norinbergi és rövidáru üzletökben.
uj város ház épület,
legfinomabb minőségben és jutányos áron kaphatók.

Köz- és váltó-ügyvéd
Fischl Pál,
ügyvédi irodáját Nagy-Kanizsán (Rosenfeld-féle házban, a város ház mellett) megnyitotta. (100—1)

Unter grösster Garantie
sicherstem Erfolges heilt nach neuesten Erfahrungen gründlich, schnell und angenehm geschlechtliche Excesse jeden Grades, insbesondere vernachlässigte oder unvollständig kurirte, Jahre hindurch verschleppte Syphilis in secundärem und tertiärem Stadium, sowie Schwächezustände, Impotenz, Pollutionen, Weissfluss und Hautausschläge jeder Art, bei strengster Discretion. — Unbemittelte werden berücksichtigt.
C. v. Kleist,
Berlin, S. W. Jerusalemstrasse 9.
Um Angabe der zur Zeit sich zeigenden Symptome, sowie der Dauer des Leidens wird ersucht und erfolgt die Zusendung erforderlicher Präparate umgehend. (99—1)

Előfizetési ár:
 egész évre . . . 8 frt.
 fél évre . . . 4 „
 negyed évre . . . 2 „
 Egy szám 10 kr.

Hirdetéseik
 6 hasábos példányban
 7. másodszor 6 s minden
 további sorért 5 kr.

NYILTÉREKEN
 soronként 10 kr-ért vé-
 tetnek fel.

Kincstári illeték minden
 egyes hirdetésért külön
 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY

A lap szellemi részét
 illető közlemények a
 szerkesztőhez, Takarék-
 pénztári épület föld-
 szint — anyagi részét
 illető közlemények pe-
 dig a kiadóhoz bér-
 mentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlassichház.
 Bérmentetlen levelek
 csak ismert munkatár-
 saktól fogadhatók el.

Kéziratok vissza nem
 küldetnek.

előbb: „ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY.”

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank“, a „nagy-kanizsai takarékpénztár“ a „zala megyei általános tanító-testület“, a „Zala-Somogy“ gőzhajózási részvénytársulat s több megyei és városi egyesület hivatalos értesítője.

Hetenként kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

Néhány szó az iparról.

Laicus létünkre mindenekelőtt bocsánatot kérünk különösen tisztelt iparosainktól, hogy róluk nyíltan s őszinteséggel beszélünk; ámde mert általános a panasz, hogy iparunk s minden üzletünk pang; mert általános a meggyőződés, hogy eme tühnetlen állapot — veszedelmünk nélkül — tovább fent nem állhat, hogy e betegséget gyökeresen kell orvosolnunk, tartunk tehát orvosok módjára consiliumot a beteg ipar felett, nehogy valaki reánk fogja, miszerint mi kiabáltuk fel a falut, a szomszédokat; hogy valahol tűz van, pedig éppen saját magunk felett égett.

Constatáltuk, hogy nagy baj van; az a kérdés tehát, mi az oka e bajnak, honnét származott a betegség? mi lesz az ellenszer? s ki alkalmazza azt? — Sok is egyszerre a felmerülő kérdés, tartunk tehát sorrendet, készítsünk a nagy hal számára nagy hálót és vizsgáljuk, mely jelenségek tűnnek fel a nagy ipari államokban, hol az ipar virágzik, hol az iparos jólétnek örvend?

Minden pályának s az elérni óhajtott életörömöknek alapja az okszerű tanítás és tanulás, ugy a további önképzés; lehetetlen az embert buvárkodás nélkül önmagától tudósnak képzelni; valamint egyebütt, ugy az iparnál is áll, hogy alapos munkálkodás és tanultság nélkül kontárral van dolgunk; a képzetlen iparos pályája, üzlete megkezdésekor már maga alatt vágja életfáját, melyen gyümölcs helyett tövis terem, mely töviseket ő érzi keservesen és szerencsétlen övéi s utóljára is azon sanyaru meggyőződésre jut, hogy nem tölté be a helyet, hova helyzetetett, hogy méltatlan polgára azon hazának, mely őt élteté, mely ápolá és egy-

kor hantjaival hiven eltakarja; — pedig drága az élet, sok és magasztos kötelesség terhel édes mindnyájunkat a haza s övéink iránt. — Ez az alapjelenség, melytől függ a többiek léte, ezt látjuk és tapasztaljuk ott, hol az ipar fejlődik, a hol forrong és pezsg az üzlet s az kétségtelen, hogy a tudatlan iparos saját szükségletét, jobblétének emeltyűit sem képes felismerni, még kevésbé alkalmazni; nem elég megtanulni egy mesterséget, hanem a folyton haladó világgal lépést kell tartani; de hogy és hol lehet ezt tenni! becses türelmet kérünk, megmondjuk alább!

Menjünk kissé tovább! Hölgyeink hordják és hordták a drága brüszeli csipkét, mi büszkélkedünk finom francia szövetből készített öltönyeinkben, veszszük a mindenféle nemzet ezer és ezerféle cikkeit; mi adjuk a piacot, de mi magunk, saját önmagunk számára itthon nem szerzünk cikkeink eladására teret, piacot, annál kevésbé másutt; talán nem is kutatjuk, kinek lehetne reánk szüksége, mely szükséglet kielégítéséből tisztességes haszon volna fáradozásunk jutalma; no, de már hol is tudhatnánk meg ily viszonyokat, pénzhiányában vagyunk, ujságot sem hordathatunk? aztán meg ugyan ki kutatna ilyeseket? azt is megmondjuk készséggel, nem most, hanem becses engedelmmel alább.

Tehát mit mondtak, kérem uraim? pénzhiányában vagyunk? a pénz méreg drága! Az igaz, már az iskolás gyermek is először pénzért, másodsor megint pénzért és harmadsor ismét csak pénzért ostromolja szegény szülőit; s talán oda jutottunk, hogy a mult téli farkasok is civilizáltabbak lévén, pénzért támadták meg áldozataikat.

Veszedelemes zsarnok is ez, a honnét egyszer eltávozik, bajos vissza édesgetni e pénzuraságot.

Tehát végre is megvallva az igazat, nekünk pénz kell; az a kérdés tehát, hol vegyük ily időkbén, ki segít bennünket ily kölcsönre? Ha őszintén akarunk nyilatkozni, kénytelenek vagyunk megvallani, hogy e részben, mint az esőt, mint az áldást csupán felülről — jobbára összetett kezekkel — várjuk; pedig ha veszszük az okos gazda eljárását, ez első sorban magára támaszkodik, nem az időjárás szeszélyétől várja a sikert, hanem csatornát váj szerte birtokán, hogy szükség esetén készen legyen a talajt éltető nedv.

Az is igaz, sőt kétségtelen, hogy a pénzügyre az államháztartást vezető kormány tetemes befolyással bír; de befolyása csakis általános és nem egyedi; ha elég pénz van is az országban, nem szükségképi következmény, hogy abban az egyes polgár is bővelkedik; a mi áll az egész országra, nem áll okvetlen az egyesre; vagyis a pénzszerzés esélyeit az egyes polgár viszonyai, munkássága határozzák meg; a pénzszerzhetőség alapkelléke tehát oly viszonyok létesítése, melyek emelik a kölcsönvevő iránti hitet, bizalmat; mennél nagyobb a kölcsön visszakaphatása iránti bizalom, annál könnyebb a kölcsönnyerés s annál olcsóbb, más szóval kisebb a kamat; az pedig soha kétségbe nem vonható tény, miszerint a nagyobb vagyon, a többek felelőssége és garantiája nagyobb, elfogadhatóbb biztosíték, de éppen azért kölcsönügyletet olcsóbban is kap és létesít; most vagyunk valahára célunknál, most értünk ama ponthoz, hova hazafias jóakaratu ösztönünk sürgetett és kísért.

Alakítsunk ipartársulatot! alakítsuk úgy, hogy mennél szélesebb legyen köre, mennél többen léphessenek kebelébe! ott van tág tere a nélkülözhetetlen önképzésnek; ott arat diadalt az eszmecsere; ott forr össze a közös érdek; ott emelkedik az alkotmány, törvény tisztelete; ott van az iparos iskolája, hol magát valódi állampolgárrá nevelheti; ott tanulja megismerni világhelyzetét és szép hivatását; onnét merít erőt, kitartást a nehéz munkához, az ipar jövőjének megmentéséhez; ott tanul tovább látni városa szűk határán túl; e kapcsolatban teszi lehetségessé olcsóbb hitel által emelni jólétét.

Nehéz, fárasztó és szokatlan munka ez! de mégis könnyebb és megnyugtatóbb reménytelve előre törni, mint kétségbeesve, kezeinket összetéve, várni és várva megsemmisülni!

A katona kardjával harcol a honért; az író tollával serkenti nemzetét; a földműves ekéjével áll a közös munkához; előre tehát a költő nagy szavai szerint:

„Hogy mondhasuk csend s viharban:
 Szent hazánk!
 Megüzettük mind, mivel csak
 Tartozánk!”

TÖRÖK ERNŐ.

Igénytelen észrevételek N.-Kanizsa város érdekében.

A magyar helyhatósági autonomia mindinkább sötétedő éjjelének még ma is fényugara a rendőri hatalom. A magyar rendőri intézménynek alkotmányos szellemű iránya, míg egy részről a személy és vagyonbiztonság szigorú ellenőrzését egy pillanatra sem téveszti szem elől, más részről az egyes polgárok személyéhez kötött jogokat nem érinti oly szennyes, avatatlan kézzel, mint a hogy ezt absolut or-

TÁRCSA.

Zalai népdalok.

(V. közlemény Kövály Béla gyűjteményéből.)

5.

Falu végén a Vörös,
 Azt gondolja öspörös,
 Pedig dehogyan öspörös,
 Szomszédjával alpörös.

(Véged, Pozsgóvár Gyula.)

6.

Gyeuge rózsabokor kesereg bujában,
 Egy odvas vén fának hideg árnyékában,
 Könnyecseppek hullanak kinyílt virágjába,
 Belé is illenek szép bimbócskájába.

Estet a szép rózsát ide ki ültette?
 Mely kis kertekben is dicséretes lenne;
 Bár csak nagy zivatart támasztva valaki
 És téged te vén fa többől csavarna ki.

Sugár mogyoróffák mellett hevernek,
 De attól feléje hajolni sem mernek.
 (Szent-György-Völgye, Gózon Imre.)

7.

Hej, sokféle a szerelem,
 Soknak keserű gyötrelom,
 Ne szakassz a leveléből,
 Ne egyél a gyümölcséből. —
 Édes a levele,
 Keserű gyümölcse.

(Páka, a gyűjtőtől.)

8.

Van szeretőm öt is, hat is,
 Káivinista, lutráns is,
 De egy vagyon, egy pápista,
 A jó Isten boldogítsa.

Van szeretőm tizenhárom,
 Ha tíz elhagy, marad három,
 Ha tíz elhagy, marad három,
 Az is másé lessa a nyáron.

(Páka, a gyűjtőtől.)

9.

Haragudjatok, nem bánom,
 Leskelődjétek utánam,
 Kit akarok, azt szeretek,
 Mégse félek titeletek.

Édes anyám sok szép szava,
 Kire nem hajoltam soha,
 Hajoltam egy huncsfutóra,
 Kire nem is kellett volna.

Vér meg Isten azt az anyát,
 Ki a fának szeret lányt,
 Szeressen a fia maga,
 Ugy ölelje, mint akarja.

Volt szeretőm egy kis hegyke,
 Egyszer mosdott esztendőbe,
 De most vagyon egy kis barna,
 Megmosdik minden hajnalba.

(Véged, Pozsgóvár Gyula.)

10.

Széna terem a réten, a réten,
 Mindig iszom a héten, a héten,
 Cserecsénye fa virágos, virágos,
 A galambom jó táncos, jó táncos.

Ej Katiczám, Katiczám, Katiczám,
 Szeretlek még igazán, igazán,
 Ha nem szeret az igazán, igazán:
 Ne járass magad után esztán.

A körmendi piaczon, piaczon,
 Csipkét árul egy asszony, egy asszony,
 Még a csipkét árulja, árulja:
 Egy szép legény csókolja, csókolja.
 (Szent-György-Völgye, Gózon Imre.)

Május tizenhatodika.

— Történelmi regény. —

Írta: **Hirschfeld Hermán.**

Fordította: **Pápai.**

(Folytatás.)

De Feodora reszkető kezével visszartartá őt.

— Nem szabad távoznia Alexis, legalább ily hangulatban nem; oh atyám, atyám, légy irgalmas.

— Engedelmesség e ház jelzava. Oh, csak legalább elég lenne egy áldozat, csak —

— Hát még ez nem minden? szakítá félbe Feodora hebegve. Nem elég, hogy háznak barátja előtt be kell zárunk ajtókat, hogy tudjuk, mily szűkségben és nyomorban van — mit kívánhatnak tőlünk?

— Téged, suttogá a herceg. Gregorovits őrnagy közölte velem, hogy a császár fölhatalmasta arra, hogy keseredet megkerje, s hogy Pál maga is jelen akar lenni a menyegzőn.

Az ifju leányka minden várakozás ellenére nyugodt maradt. A nélkül, hogy a kétségbeesés erőt vett volna rajta, Alexis és a herceg előtt elmenve, a szobát elhagyni készült.

— Feodora, hova?

— A császárhoz!

— Az Istenért, el akarasz vesztetni bennünket? kiáltá a herceg megrémülve. Te nem ismered Pált; minden ellenállás az ő tervei ellen csak szerencsétlenséget hoz ránk; csak a már megtörtént tények előtt hajol meg. Hallgassatok rám, mondá némi szünet után. Samarow jószágomon van egy tisztos öreg pap; még ma elhivatom; néhány nap múlva Pétervárot lehet.

— Ön, Lafont, a látásat kedvéért asonnal

utazzék el, minél föltünőbbben, annál jobb. A legközelebbi állomáson hagyja el a postát, egy szolgáló majd várakozik önére, egy ló készen áll és falusi lakomban jó menhelye lesz, míg Ismailoff tisztelendő ur megérkezik. Zárt kocsiában vissza fogom hozatni a városba; palotám kápolnájában a titkos összekelére minden el lesz készítve; befolyásom által majd egy utlevelet szerzek számára és álnév alatt ugyanazon éjjel Feodorával együtt elhagyja a császári várost. Pál haragja reám szudulhat már — Feodora, gyermekem boldog lesz.

Az ifju leány örömjongva átkarolá atyját, de Alexis nem osztott örömben.

— Várjon csak, Feodora, mondá, elfeledi, hogy atyja fölládozza magát, midőn bennünket boldogokká tesz? Kitehetnök-e őnt, herceget, a császár haragjának? Feledi, hogy annak sorsa, ki a császári akarat ellen föllázad, Sibéria?

Elsápadva hatrált Feodora.

— Igazságos Isten! atyám, Alexis igazat beszél?

— Orlovits herceget nem fogják. háborogni, mondá a herceg; a legnagyobb büntetés javaim elkobzása és száműzetés. De nem ezért ingadoztam eddig; a császár parancsát nem akartam áthágni, de most elvagyok határozva s ha kiutasítanak az országból, hozzátok megyek.

Alexis a herceg kezét ajkaihoz emelé.

— Mikép érdemlettem én meg ennyi jószágot és részvétet? mondá meghatva.

— Ön megérdemli ifju barátom és azután — egészen nyílt akarok lenni — és azután ön egy férfúhoz nagyon hasonlít, a kivel igaztalanul bántam s kinek haláláért sokat kellett szenvednem. Alexis, egykor én egy vakmerő

Díjazásai ar:
 egész évre 8 frt
 fél évre 4
 negyed évre 2
 Egy szám 10 kr.

Hirdetéseket
 6 hasábos posztóssorba
 7, másodsor 6 s minden
 további sorért 6 kr.

NYILTTÉRHEN
 soronként 10 kr-ért ve-
 tettek fel

Kincstári illeték minden
 egyes hirdetésért külön
 10 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY

A lap szellemi részét
 a közlemények: a
 szerkesztőnek, Takar-
 ékpénztári épület föld-
 szint. — Anyagi részét
 illető közlemények pe-
 dig a kiadóhoz bére-
 mentve intenciózó:
 NAGY-KANIZSA
 Visszóház.
 Bérmontellon levelek
 csak ismert munkatár-
 saktól fogadtatnak el

Kéziratok vissza nem
 küldetnek.

előbb: „ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY.”

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank“, a „nagy-kanizsai takarékpénztár“ a „zalamegyei általános tanító-
 testület“, a „Zala-Somogy“ gőzhajózási részvénytársulat s több megyei és városi egyesület hivatalos értesítője.

Hetenként kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

962. szám. Nagy-Kanizsaváros polgármesteri hivatal.

Pályázati hirdetés.

Nagy-Kanizsa városa által fentartott főgymnasiumban a rajztanári állomás üresedésbe jövén, ezen állomásnak betöltésére pályázat nyitattik.

A rajztanári állomással évi 800 frt fizetés és 200 frt lakbér átalány élvezete van összekötve.

Pályázni kívánók tartoznak életkorukat, a magyar tannyelvbeni tökéletes jártasságukat és rajztanári képesítésüket kimutatni.

A szabályszerűen felszerelt kérvények alólirotthoz legkésőbb június 1. napig eljuttatandók be, megjegyezve, hogy a megválasztott rajztanár a főgymnasiumi rajztanításon kívül a városi felső leányiskola két osztályában is köteles leendő rajztanítást végezni és a jövő tanévben egy évig ideiglenes minőségben működni, mert végleges megerősítése csak egy évi sikeres működéstől tétetik függővé.

Nagy-Kanizsán, 1876. évi április 29-én.

BELUS JÓZSEF,
 polgármester.

Hogyan építsünk közkórházat?

— Első közlemény. —

Jó régen volt már, hogy Nagy-Kanizsaváros tanácsa értekezett az orvosi karral a közkórház létesítésére nézve — azóta mint sok más, ez ügy is elaludt, dacára Tersánczy orvos ur vérmes reményű referenciájának, melyet az értekezlet megállapodásairól közzé tenni szives volt.

Kórházunk kicsi, egészségtelen, sötét, sem ventilációja, sem beosztása nincs, beteg

a beteg hátán, aztán meg benne az agg ápolda öldöklő búzával, tisztátlan berendezése és lakóival.

Az ember háta borsózik, ha ablakai alatt elmegy, kivált a télen, midőn jéghegyei sárga piszkos dudorokkal ékeskedtek a város legszebb utcájára, a város kellő közepén.

Aki nem beteg és utja arra viszi, könnyen megkaphatja a magyar betegséget — a csömört.

Nem jól van ez így!

Nincs pénz!

Hatalmas frázis, mikor már fél milliót elköltöttünk és mégis mikor tervelésre kerül a dolog, 100,000 frtos kórházról beszélnek azok, kik „fenn az ernyő, nincsen kas“ gazdálkodást akarnak, hogy csillogó fény legyen cifra nyomoruságul; persze, hogy így dugába dől most minden.

Én úgy vagyok meggyőződve, hogy igényeinknek megfelelőleg nem volna épen szükségünk 100 ágys kórházépítésére 6—7 beteg osztályllyal — elég volna addig nyújtani, meddig a takaró ér — talán 3—4 főosztályban 50—60 ágy is megtenné — ne higyük, hogy a lakosság oly rohamosan szaporodik, mint sokan alaptalanul számítják.

Ha Kanizsa emelkedik is igen — igen sok idő kell ahhoz, hogy lakossága 20,000 lélekre szaporodjék, kell hozzá 50—100 esztendő, addig pedig egy kórház 50—60 ágyra leszakad a város testéről, mint a viselt ruha — unokáink majd építenek hozzá, nekünk és gyermekeinknek elég lenne ekkora is.

Ily közép nagyságú kórház építése, ha egyszerű stílusban, kevesebb osztályzattal, de szellősen, világosra és egészséges módon

építtetik, nem igen kerülhet többé, 30,000 frtnál, mert én úgy gondolom, ha építtetik 6—8 beteg terem 5—12 ágyra, összesen a betegségi arányhoz viszonyítva, kisebb-nagyobb 60 ágyra nem kell nagyobb házat építeni a Babóchay-féle, vagy legfeljebb a városház átellenében levő egyemeletes Chironány-féle uradalmi háznál — ekkorát pedig hiszem, hogy 30,000 frtért akármelyik építőmester is felépít.

Tekintsünk most már körül, van-e erőnk hozzá, hogy építhessünk?

Van. A kórház rendelkezik mintegy 10,000 frt tőkével, van 2000 frtot érő szántóföldje és van legalább 15,000 frtot érő belsősége, ez összesen 27,000 frt.

Ezen összeg azonban teljesen fel nem használható, a kápolna és házvételéből legalább 10,000 frt külön szakítandó, miből alkalmas helyen kázi kápolnával ellátott és 10—15 elagottra számított házikó és kert építendő, mert az agg ápoldat az ösök célzatánál fogva sem lehet, de nem is szabad beszűntetni.

Telket az építésre adott és ajánlott a város, a volt városmajort — itt a kóroda is, az ápolda is (ez utóbbi természetesen külön tető alatt) el fér, a kórodára nincs több 15,000 frt építési tőkével, a másik 15,000 frt bizonyosan kölcsönből fedeztetik — a kamatfizetés és tőketörlesztés módja volna tehát meghatározandó.

Mint mindenben nem óhajtom a községi adó igénybe vételét — úgy erre nézve sem reflectálok arra, bár hiszem, hogy az építést anyagok adásával a városi pénztár is előmozdítandja, de a 15,000 frt kölcsön évi kamatát mintegy 1400 frtot törlesztésére 2—300 frtot nem óhajtom a város

nyakába dobni, mely úgy is tulterhelve van és lesz is.

Vannak azonban oly dolgok, melyeket e célra megterhelni lehet és jogos, erről azonban közelebb.

Szözlészeti és borászati előadások

a n.-kanizsai m. kir. állam fegyházban.
 Előadó: Tersánczy József tiszti megyei járásorvos ur.

Negyedik előadás.

A) A szőlőművelésről.

3. A tőkeszaporítás módjáról.

A tőkeszaporítás arra való, mond előadó ur: „hogy a gazda a tőkék fogatkozása által kárt ne valljon a mennyiségben és más részről, hogy módjával az által masodrendű jövedelmet is tudjon magának biztosítani.“

„Szaporítani lehet a tőkét magról; rügyes veszőről iskolázással; a szőlőben döntés és ivveszőzés által.“

„A tőkeszaporítás módot feltétlen kell tudni minden szőlőbirtokosnak, vinczellér- és napszámosnak, mert nincs év, melyben fogyasztó tőkét nem kellene pótolni; akár tőkeültetés, akár pedig döntés által.“

„A magról való tőkeszaporítás, a rügyes veszők gyökerzetése kertészeti iskolázattal végezhető — és hogy ezt kedvező sikerrel lehessen teljesíteni, a következő szabályok megtartandók, u. m: a kertben, vagy a hegyen valamely nedvesebb, árnyékosabb helyen egy bizonyos tért öszkor megtrágyázunk, 1 1/2 láb mélyen aláforgatunk, télen átfagyni engedjük, kora tavaszkor újból felásatjuk, gráblával elsimítjuk és vagy beveteményezzük, vagy pedig rügyes veszővel beültetjük.“

1. A magvak általi tőkeszaporítás módja igen egyszerű és így történik: szüret után a kipréselt szőlőtörkölyt vízben elhigítjuk, ebben kimossuk, rosta segédelmével a szőlő héját a magvaktól elkülönítjük, kiterítve, szellős helyen jól megszárogatjuk, száraz homokkal elkeverjük, zsákban mér-

TÁRCZA.

Annyi vers van arról — — —

Annyi vers van arról, mi a szerelem,
 Eszembe jött a legszebb vers én nekem,
 Legszebb vers az ezen a nagy világon:
 „Szeretlek én egyetlen egy virágom.“

Élénkelem drága bimbóm én neked,
 Tudom, tudom ez a legszebb éneked.
 Te vagy kincsem, boldogságom, világom:
 „Ugy szeretlek, mint senkit e világon.“

És tovább is dallanám én ezt neked,
 De, mondok én ennél még szebb éneket:
 „Éj sötét a te szép szemed leányka,
 Te vagy lelkelem nefelejtes, virága.“

RUFFY PÁL.

Május tizenhatodika.

— Történelmi regény. —

Ista: *Hirschfeld Hermann*
 Fordította: *Pápai*.
 (Folytatás.)

A két ur belépett.

— Bocsánat, hogy ily késő órákban zavarkod, kezdé a rendőrminister; de ön, mint a császár hű alattvalója, mint a pétervári nemesek ragyogó példányképe, befogja látni, hogy a császár ügyében az időnek semmi szerepe sincs.

Szándékosan, vagy véletlenül történt-e, hogy Besboredko gróf e szavaknál a herceget élesen szemügyre vette? nem tudjuk.

De Orlovits herceg, mint mindig, úgy most is nyugodt maradt.

— Le vagyok kötelezve ön irányában jó véleményeért, mondá, de szeretném tudni meglepő jövetelök okát.

— Megtudhatja, viszonzá Besboredko s a neki mutatott székre leült; Ferenczre, eddigi komornokjára vonatkozik.

A herceg szabadabban lélekezett.

— Ah, mondá, a kit reggel óta nélkülözök; remélem, hogy nem érte valami baj?

— Nem kevesebb, mint szerencsétlenség; 6 12 óra óta, meglehetősen összeggel ellátva, a határ-uton van s csak örülhet, hogy egy gazemberrel kevesebb van szolgálatában.

A herceg fölállt.

— Hogy értsem ezt?

— Csak úgy, hogyha a nyomorultnak árulása a helyes utra nem vezet, most nem mint Orlovits herceg barátja, hanem mint rendőrminister állanék a császár akarata ellen lázadóval szemben, mondá Besboredko, szintén fölállva.

— Gróf ur!

— Az ön mezei lakában a szigeten azon tiszt tartózkodik, ki a császár azon rendeletének, mely a tisztak rangkörülményeit illeti, ellenszegülve, bucsut vett; már rég távozott a székvárosból. Tudjuk, hogy Samarow jószágának egyik papja házában van, hogy még ez éjjel egy házaspárt összekössön a hogy e házaspár nem más, mint az ön leánya, Orlovits Feodora és épen azon Lafont, kit zárt kocsiban titokban akart ön ide hozatni.

A herceg erősen megfogá a szék támlányát, arczának egy izma sem mozdult.

— Már tegnapelőtt tudtuk e titkot, mely — ha kinyilvánul — az ön nevére örök megsemmisíti, a második nevet, melyet egy lehellet —

A herceg előbbre lépett: arca fehér lón.
 — Gróf ur, ügyeljen szavaira.

Besboredko hidegen meghajtá magát.

— Tudom, hogy ön eddig mocskotalan; de előbbi nevének említése, ha kevéssé óvatosan teszem, oly emlékeket és nyomozásokat idézne elő, melyek, ha a hercegnő füléhez jutnának, leányának gyengéd szívét bizonyára gyengédtelenül érintenék. De maradjunk a tárgyál! Azon fickó, ki elég vakmerő volt urát gyanúsítani, a határon kívül van; de ha ismét bemeccszli ide tenni lábát, lesz elég eszünkünk száját bedugni; a mi pedig ön, illeti Orlovits herceg, nem tudja, hogy ha egy lázadó jószágán menhelyet keresni merészelt, azt alattvalói hűségénél fogva azonnal az igazság kezébe kellett volna szolgáltatni.

— De hisz ez hazugság! kiáltá a herceg, én magam —

— Ön maga akarta behozni, viszonzá Besboredko lekötölezőleg; tudjuk ezt, de csakis mi tudjuk. Kimélje meg magát a fáradságtól herceg s az előre nem látható meghűléstől, mert az éji lég metsző; különben az ügyről gondoskodva van már: — egy zárt kocsi már az ön mezei laka előtt áll, e jelzőt megmondják, Lafont Alexis hadnagy a kocsiba száll, mely vele elrobog s utazásának célja a — fogság.

Hangos sikoly a mellékszobában félbeszakítá szavait, melyeket a herceg remegve, az izgatottságtól szóhoz sem juthatva, hallgatott.

— Nagy Isten, Feodora! kiáltá mindenről megfledkezve és a szomszéd terembe sietett. Feodora halványan és eszmélet nélkül feküdt a földön. A csuklya leesett s a myrtuskoszoru, mely fejét díszíté, látható lón.

Besboredko és Paninsky egyetértőleg tekintének egymásra.

— Leánya valóban szép, herceg, mondá Besboredko; mily kár, hogy a császár által neki szánt jegyes nincs itt! Ma már nem háborgatjuk, minthogy a mocskot, melyet egy nyomorult az ön nevére ejtett, fölfedtük.

A herceg Feodorát egy pamlaghoz vezette, azután a már távozni akaró urak után sietett.

— Besboredko gróf, mondá nyersen és tüzesen, vigyen magával engem, mint foglyát.

— Orlovits herceg a császár leghebbebb alattvalóinak egyike, viszonzá Besboredko egészen nyugodtan; csak pillanatnyira szállta meg egy rögeszme, mely — ha tovább is eszébe forogna, vagy azt a császár előtt nyilvánítaná — Lafont hadnagy száműzetését könnyen halálbüntetésre változtathatná. Egy lázongó pártnak vagyunk nyomában; ha azon ifju részt vett volna abban, bizonyára vérpadra hurcoltatnák; s hogy gyanúsítsam e őt ezen részvételről, az, herceg, az ön jó akaratától függ. Ne mondják, hogy Oroszország egyik nemese a lázadóknak segélyére van.

Meghajtá magát és távozott; kísérelője követé. Céljokat elérték.

Fönt pedig Feodora hercegnő lázas önkívületben feküdt nyughelyén. Kezében mirtusgally volt; a menyasszonyi koszoruból tépte ki, mely most atyja íróasztalán hervadozott.

Orlovits herceg pedig egész éjjel föl s alá járt szobájában. Szolgái hallák uroknak nyugtalan lépteit; hallák, hogy érthetetlen szavakat mormog s midőn hajtá el, a léptek és zaj elnémultak a herceg szobájában s az atya leányának ágához lépett, hogy a nyugtalanul alvó fölött viraszozzon.

— Schuselkói Mihály, susogá, egykor ezt kiáltam neked: „Emlékezzél május tizenhatodikára.“

Előfizetési ár:
 egész évre . . . 8 frt.
 fél évre 4
 negyed évre . . . 2
Egy szám 10 kr.

Hirdetések
 6 hasábos petitsorban
 7, másodszor 6 a minden
 további sorért 6 kr.

NYILTÉRBEK
 soronként 10 kr-ért vs

 Kincstári illeték minden
 egyes hirdetésért külön
 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY

A lap szellemi részét
 illető közlemények a
 szerkesztőnek, Takarék-
 pénztári épület föld-
 szint, — anyagi részét
 illető közlemények pe-
 dig a kiadóhoz bér-
 menve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wassicsbáz.
 Bérmentelen levelek
 csak ismert munkatár-
 saktól fogadhatók el

Készítők vissza nem
 küldetnek.

előbb: „ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY.”

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank“, a „nagy-kanizsai takarékpénztár“ a „zalamegyei általános tanító-testület“, a „Zala-Somogy“ gőzhajózási részvénytársulat s több megyei és városi egyesület hivatalos értesítője.

Hetenként kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

A társalgás (assotiatio) eszméje a tisztviselők között.

— Első közlemény. —

Motto: „Sok jó van, mit egyes ember nem képes véghez vinni.”

Pellico Silvia.

A „sociális kérdés“ megoldása körül mai napság is fáradozók azon iskolája, — az ugynevezett „Schulze-Dehtsch-féle rendszer“ követői, — kik a társadalmi bajok orvoslására, a társulás alapján az egyéni öntevékenység és önszegélyezés elvét hangsúlyozzák, azon helyes nézetből indulnak ki hogy a modern társadalmi bajok elleni óvszerek nem mindig magunkon kívül, hanem önmagunkban, öneljárásunk és magatartásunk megváltoztatásában keresendők: továbbá, hogy tudatos önkiképzés és művelődés, mértékletesség és takarékoság, gondos előrelátás és rendszeret, a családi és egyéni erények és erők lelkiismeretes gyakorlása minden osztályt igen sok bajtól megóvhat, sok bajt enyhíthet és elviselhetővé tehet.

Ezek szerint a társulást a valódi önszegélyezés és önművelődés alapjául és gyakorló iskolájául tekinthetjük, — azon erények s erők kifejtésében, melyeken az egyéni, a családi és a polgárcsati rend, jólét és emelkedés alapszik.

Az assotiatio tehát, mint több azonos érdekű egyének bizonyos célra irányított szövetkezése, az egyéni és collectiv érdeket egyeztető, s összefűző, a legkülönbözőbb elemek külön fejlődését ép úgy, mint szabad fődöratioját lehetségesítő, biztosító, s minden irányban kiengesztelő voltánál fogva a népek különféle osztályai között a tisztvi-

selői (honoration) osztály figyelmét sem kerülhette ki sokáig.

Hogy példaként messze külföldre ne menjünk, utalunk a magyar államban levő különféle tisztviselőkre, — kik szintén megértvén a kornak „társulás és önszegélyezés“ magasztos ígét, — a társadalmi bajokból nekik is bőven kijutott osztályrészek elviselhetőbbé lételeire, nem e napokban kezdék czélba venni az ezek által kifejezett eszméknek legcélszerűbb és minél több eredményel járó megvalósítását.

Felismerték tehát a magyar tisztviselők is azt, hogy a társulás alapjani önszegélyezéssel biztosabban és gyorsabban czélt érendének, mintha miserejöknek orvoslását kizárólag, akár a törvényhozás, kormány, vagy más intéző köröktől várják. — És ha elfogulatlanul tekintünk szét e széles hazán, be kell látnunk, hogy ha a nagy czél teljesen még elérve nincs is, a különféle módú törekvések még sem épen megvetendő eredményt mutatnak fel. Tényül kell elismernünk, hogy a fennebbi szavakat zászlójukra irt s azok jelentőségéhez hű maradt tisztviselői egyesületek által a magyar államban létező mindazon tisztviselők, kik az ily egyesületekhez csatlakoztak, kisebb-nagyobb dimenziókban már is javulásnak indult állapotoknak nézhetnek elébe.

Az e téren visszaélések és tulkapások mellett is fényes bizonyosság tehát ez arra, hogy az assotiatio, ha minden társadalmi baj elleni panaszt nem is képez; a maga módja és rendje szerint a tisztviselői körökben is sikerrel és hasznosan alkalmazható.

Azonban az elért parányi eredményből folyton új erőt, bátorságot és kitartást

kell meríteni, mert a bajok ez által koránt sem apadtak. Sőt tekintve az országnak zavart pénzügyi állapotát; tekintve az országot egymásután sújtó egyiptomi csapásokat; tekintve azt, hogy ezek folytán a közterhek naponta mind nagyobb és nagyobb mértékben súlyosodnak vállainkra; tekintve, hogy a jelen viszonyok között nemcsak az állami, hanem más tisztviselőknél sem lehet csak némi kilátás is helyzetüknek saját körükön kívülről jövő megjavítására: az egyéni öntevékenység és társulási önszegélyezés kifejtésére mai napság még sokkal nagyobb szükség mutatkozik, mint valaha.

Ezt bizonyítja azon legújabb mozzanat is, melyszerint a magyar törvényhozás sem ignorálhatja tovább, hogy a magyar tisztviselők fizetésekének minő mérvbeni befoglalhatása iránt már is nyilvánosságra hozott törvényjavaslat életbeléptetése által egy oly régen és égetően érzett baj forrását végrelalahára szűkebb mederbe szorítsa. Ezt bizonyítja a különemű tisztviselői körökben, nemcsak a fővárosban, hanem a haza minden jelentős és népesebb városában naponként az újból és újból fölmerülő s magukat igen gyakran üdvösen érvényesítő azon mozzanatok is, melyek újabb és újabb, más és más czélú egyesülések szüksége iránt fejeznek ki rég táplált óhaját és régesrég érzett hiányokat jelzenek.

Nem szűnt meg tehát s különösen nem az azon czélú egyesüléseknek szüksége, melyek a tisztviselői osztálynak első sorban is anyagi existenciáját, anyagi érdekeit védeni, sőt azokat előmozdítani czélozzák. Sőt a fennebb érintettek kivül még más, halmazzatok is bizonyíthatnak, hogy különösen ezekre folyton vajmi nagy szükség mutat-

kozik a tisztviselők minden rétegeiben s mindenfelől.

Igen, mert főleg az 1868. évi 31. és 54. t. cikkkel életbelépte óta a haza népei közt egyetlen osztály sem található, mely hitelét mai napság is oly széles mértékben — sajnos! legtöbb esetben igen is czéltalanul és könnyelműen — igénybe venné, mint épen a tisztviselői osztály. Minek aztán-nem szükség rajzolni azon, naponként mutakozó szomorú következményeit, hogy az 1868. évi 54. t. cz. 399. §-a által nyújtott előnyél fogva, — mely a tisztviselő hitelképességének öregbítésére volt tulajdonképp irányozva, épen ezen osztály lett legnagyobb mértékben áldozatává az 1868. évi 31. t. cz. életbeléptével lábraapott uszoranak.

E szörnytől is pedig csakis az egyéni öntevékenység és a társulás alapján minél nagyobb dimenzióban kifejlendő önszegélyezés, önmegtartóztatás és takarékoság által szabadulhatni meg. Mert az uszora törvényeknek visszaállítását remélni annál kevésbé lehet, mivel legtöbb finnczpolitikus és nemzetgazdász szerint ez egyenes visszaesés lenne. — Szabad ipar és kereskedés fenállása mellett valóban nem is lehetne más, vagy legalább is igen szembeszökő és káros anomalia. — Tehát e baj ellen is ismét csak az assotiatio és vele kapcsolatos eszmék megvalósítására vagyunk utalva.

Igaz ugyan, hogy emezeknek ellensúlyozásául úgy az állam, valamint országos vállalatok és municipalis hatóságok stb. részéről már eddig is sok üdvös törvény és intézmény hozatott létre a fenemített keletkezése után s főleg azon czélból, hogy a magyar tisztviselői osztály ne csak megszi-

TÁRCZA.

Zalai népdalok.

(VI. közlemény Kövály Béla gyűjteményéből.)

11.

Három bokor kolompér,
 Mindenik csak felet ér,
 Három rózsám van nekem,
 Egyiket se szeretem.

Három bokor foghajma,
 Héj, de gazos az alja,
 Nincsen ki gyomlálgatná,
 Öntősné, kapálgatná.

Három bokor nefelejcs,
 Engem rózsám ne felejt,
 Három bokor lilium,
 Tied leszek angyalom.

Három bokor rózsaszál,
 Engem rózsám elhagyta;
 Három bokor tüske szál,
 Bökődjön meg ott, hol fáj.

(Páka, a gyűjtés: 51.)

12.

Elszaladt a disznó
 Kilencz malaczával,
 Utána ment a kanász,
 Selyem tarisznyával.

Főlrántja a bocskorát
 Arany karikára,
 Megfújintja a pipját
 Szomorú nótára.

Hücs ki disznó a berekből,
 Csak a füle látszik;
 Kanász bojtár a bokorba
 Menyecskeével játszik.

(Páka, a gyűjtés: 51.)

13

Szép volna, ha volna száz arany a zsebbe,
 De ha nincs ez a kincs sem abba, sem ebbe,
 Bankó csédulával kilehet ám állni,
 Félre vágott kalappal pénz nélkül sétálni.

(Szent-György-Völgye, Gózon Imre.)

Május tizenhatodika.

— Történelmi regény. —

Írta: **Hirschfeld Hermann**

Fordította: **Pápai**

(Folytatás.)

— Beszélj Alexisem, mondá Lafont mélyen eltolgulya; szavaid kitörölhetetlenül fognak lelkembe vésődni.

— Lakásomon íróasztalom fiókjában egy mellpénzt fogsz találni; arcképem van benne. Est add Feodorának utolsó bucsúüdvözetül. A mim még van, az legyen a tied; hisz a Szibériába száműzöttnek semmit sem szabad bírnia.

— Gondnoknak fogom magamat tekinteni, viszonzá Lafont, ama napig, midőn sajtódat ismét átadhatom neked.

— E nap sohasem jó el, mondá Alexis, addig nem, míg Gregorovits a csár bizalmát bírja.

— Bizzál az Istenben és türd a megpróbáltatást, melyet végtelen bölcsességében reád mér, vigasztalá őt Lafont. Most pedig egy végrendeletet adok át neked, végrendeletet, melyet huszonöt éves korod előtt csak akkor szabad megtudnod, ha életedben valami különös esemény fordul elő. Ez haldokló anyád végrendelete!

— Anyámé? ismétlé Alexis meghatva; oh beszélj, beszélj szüleimről.

— Szüleidről fogok most beszélni, Alexis;

főlkelttem a holtakat sirjaikból s velök az elfeledhetetlen emlékeket s ha mindent elmondtam, ne haragudjál anyád emlékére, ne haragudjál reám, hogy eddig oly nevet viselél, melyet egy közönséges polgári férfi kölcsönzött neked; s azután ne ved el magadtól e névvel együtt az irányomban táplált szeretetet is. Alexis, légy reám nézve mindig csak Alexis, habár a világ előtt Schuselkoi gróf vagy.

— Schuselkoi gróf? ismétlé az ifju bámulva.

Hosszu tudósítás volt, melyet a hű barát Alexisel közölt. Beszélte neki Besbodko Konstantin grófnak atyja iránti gyűlöletéről s atyjának meggyilkoltatásáról s addig jutott, midőn a haldokló grófné, Alexis anyja, férjének gyanúsított gyilkosát megátkozta s azután élteinek kialvó erejével tollat ragadott.

— Itt van, végzé Lafont, itt van, Alexis, e szekrényke; születési bizonyítványodat, kis birtokodra vonatkozó irományokat s anyád utolsó késziratát tartalmazza.

A papirokra nem is ügyelve, ragadá meg Alexis a megsárgult papirt, melyen anyjának alig olvasható vonásai voltak; ajkához szorítá, mielőtt olvasá:

„Besbodko Konstantin atyád gyilkosa s életem megmérgezője. Ne boszulj meg bennünket. Itéj meg őt az Isten és nekem bocsásson meg, ha ártatlant vádolok.

Anyád.”

Alexis leejtá a papirt, keble vonaglóan emelkedett, szemei ragyogtak. Elfeledé, hogy börtönfalak környezik.

— És hol, kérdé azután hebegve, hol fogom föl találni Besbodko Konstantint?

Lafont nem felelhetett, mert az ajtó sar-

kaiban ismét megfordult és egy magas termetű férfiú lépett a börtönbe.

— Orlovits herceg! — Az ifju inkább csak sejtette, mint megismerte a sötét bő köpenybe burkolt látogatót.

A herceg néhány nap alatt föltűnően megöregedett s arca komorabb volt, mint azelőtt. Határozatlan hangon kezdé:

— Ifju barátom, Feodora nevében jövök, hogy szabadságot hozzak önnek. Szibériába való száműzetésére van ítélve. Az első állomásnál alkalom adatik szökésre; használja föl azt. Besbodko, a rendőrminister rajta lesz, hogy ne üldözzék őnt.

Hallgatagon ügyelt az ifju a herceg szavaira; mozt megragadá kezét s mereven szeme közé nézve, mondá:

— Orlovits Konstantin, herceg, ön árult el engem?

A herceg fölemelé kezét, mintegy ünnepléyes esküre:

— Nem!

— Akkor borzasztó áldozatot kellett hoznia szabadságomért; és ez áldozat, sejttem. — Szegény gyermekem, hebegé a herceg alig hallhatólag.

— Az áldozat Feodora eljegyzése Gregorovitscal, est jól tudtam; de ez áldozatot nem fogadom el. Elháríthatnak Szibériába, megölhetnek, mindent megtehetnek velem, de ily áldozat árán szabad nem leszek. Így beszéltem volna, mint Lafont Alexis; így beszéllek, mint Schuselkoi Alexis gróf, mert ez valódi nevem!

A herceg, mintegy villámtól sújtva, visszatántorodott.

— Schuselkoi, ő! — Schuselkoi Mihály fia! — Nagy Isten!

lárdujon, hanem — különösen a bírósági tisztviselők, kiknek kezeibe tette le az ország legszentebb érdekeinek legfőbb zálogát, — a részrehajlatlan és szilárd igazság kiszolgáltatása, mely szentséges tisztét — menten a megvesztegethetőség mértékétől is, nemcsak életfentartási szükség, hanem valódi hivatásszerűséggel adhatta magát kötelességei teljesítésének: de mindezen fontos intézményeknek dacára is, a tapasztalás úgy bizonyítja, hogy a magyar tisztviselői osztálynak legnagyobb részét attól, hogy megerősödés helyett egy proletarius osztályvá még nem vált, nem kis mértékben a társulás és önszegélyezés eszméjének felkarolása és igen sok helyeni megtestesítése tartá vissza eddig is és biztosíthatja ettől továbbra is.

„Segíts magadon és Isten is megsegít” — igéknél a társulás utjának megvalósítása nélkül, a saját körén kívülről jövő intézmények, sőt magának a törvényhozásnak legújabb mentő törekvése is bizony — aligha későn nem érkeznek vala. Mert a még teljesen romlásnak nem indult és több erőiben még mindig ép, habár megromsolt test, a kellő külső segítség alkalmazása mellett legnagyobb mértékben önmagát orvosolja és javítja meg; — s ha a külső segítséget még ép erők nem támogatják és erősítik, az oly életet a legradicalisabb módszer sem képes többé megmenteni.

Az utóbb mondottakat pedig — az általános társadalmi bajok közt a még saját állásából folyókkal is küzködő tisztviselői osztályra bizvást alkalmazhatni.

BARTHA.

Hogyan építsünk közkórházat?

— Második a utolsó közlemény. —

Habár sehol sem tudom, hogy behozva lenne, de én megpenditem a türelmi díjak behozatalának eszméjét.

Miután a felvetett kérdés kényes erkölcsi oldalról és nem igen illő a közbeszélés széles keretébe — eleinte haboztam, vajjon nyilvánosságra hozzam-e? De, mert magának a kórházügynek jelen legnagyobb bajai és veszélyei éppen ez oldalról valók és más semmi módot a javításra nem találtam, fel kelle vetnem. Ez szolgáljon menteségemül, ha a nem mindenkinek való oly dolgokat is kényszerülök felsorolni, melyek a társas élet szégyenfoltjait képezik, — szolgáljon menteségemül az is, hogy nem frivolitásból, elvetemlőségből teszem, hanem mert a közjó kívánja.

A rendőr és társaséleti viszonyok megtürendővé tették, mint „necessarium malum”-ot a prostitúciót, az európai emberkereskedés és szennyfoltját, veszett lelket élveztet.

Ha már el nem távolíthatók, legalább kötelességek a prostitúció türelmi díjak fizetéséhez és pedig három alakban:

Ekkor Lafont, ki a beszélgetés alatt szerényen félrevonult, gyorsan előlépett s erősen megragadva a herceg karját, kiáltá:

— Igen, Mihály és Armande fia, a ki téged megátkozott; a május tizenhatodiki házasság gyermeke! Megismertek, habár évek multak is el azóta. — Schuselkoi Alexis, Besbodkot akartad látni: előttem áll! Most én is elhiszem, hogy ő adott föl, hogy irányodban táplált részvéte csak család és aljas játék volt!

Mintegy esküre nyújtá ki kezét a herceg, mintegy kétségbeesett kiáltás tört ki kebléből: — Én ártatlan vagyok megátkozva; én ártatlan vagyok Mihály halálát illetőleg; Alexis szerettem, mint fiamat!

Halotti csend állt be; nem lehetett egyebet hallani, mint az erősen lélekző ifju mellének hörgését.

— Nagy Isten, mondá végre alig hallhatólag, kinek higgyek? Itt anyám vádja, ott Feodora atyja a legborzasztóbb gyanuval terhelve. Oh, Lafont, tanítóm, atyám, szabadíts meg — elmém zavarodik!

Hű barátjának karjaiba borult; hangosan sokogva szorítá fejét annak keblére.

A herceg beszélni akart, de e pillanatban a börtönőr belépett.

— Önöknek távozni kell, mondá, mert a bíróságtól jönnek, hogy a fogolylyal az ítéletet közölik. Senkit sem szabad itt találniok; ez veszélyeztetné hivatalomat.

— Csak még egy szót, mondá a herceg gyorsan, Alexishez lépve. — Alexis, anyádért, Feodoráért —

Lafont félbeszakítá őt, mi közben az ajtóra mutatva, mondá:

— Amint már egyszer azon hölgy ágyától elutasítottalak, kinek életét megmérgezted;

- a) engedélyi díj,
- b) évi türelmi díj,
- c) a személyek heti türelmi díjai által.

Minden türelmi engedély csak a kórház alapítására letendő 200—300 frt díj előleges lefizetése mellett adassék csak ki.

Minden ily nyílt üzlet tulajdonosa köteleztesse évenként fél évenkénti részletekben előre a kiterjedéshez képest 100 vagy 200 frt évi türelmi díj lefizetésére.

Minden ily helyen levő nő után szedessék a tulajdonostól be minden hétre 1 frt türelmi díj.

Ha a jelen viszonyok maradandók lennének is az első és csak ritkábban előforduló esetek figyelmen kívül hagyásával, a következő eredmény áll elő évi jövedelemre 2 nyílt kisebb üzlet után 100 frtjával 200 ft. 2 nagyobb üzlet után 200 frtjával 400 . 20 után heti 1 frttal egy éven át . . . 1000 .

összesen: 1600 ft, volna a kapitányi hivatal által bevehető és a kórháznak átszolgáltatandó.

Ha a kórház költsége törlesztetett, e türelmi díjak más jótékony célra, melyenek: lelenczház, árvaház, szülházra fordíthatók.

K i m u t a t á s a

kanizsai járás termény statistikájának 1875-ik évről.

Folyó szám	Termény neve	Bevett vagy használt tér 1600 □ hold	Termett mérő	Termett mázsa szalma	Termett takarmány
1	Buza őszi	5831	49918	565888	—
2	Rozs őszi	12043	64881	72457	—
3	Repcze őszi	211	2035	3700	—
4	Buza tavaszi	384	2144 1/2	3144	—
5	Rozs tavaszi	412	2450	3585	—
6	Árpa tavaszi	3256	30488	27667	—
7	Zab	2137	23770	16718	—
8	Köles	186	2381	2090	—
9	Csöves kukorica	5611	114240	172640	—
10	Magos bükköny	550	3451	6574	—
11	Borsó, lencse, bab	1596	2801	630	—
12	Czukorrépa	113	—	—	8195
13	Burgonya	603	47719	—	—
14	Takarmány répa	451	—	—	89711
15	Lucerna, lóhere	978 1/2	—	—	62168 1/2
16	Bükköny kevével	727	—	—	13748
17	Természetes kasszáló	17782	—	—	338878
18	Ugar	—	—	—	—
19	Jégverte terület	594	—	—	—
	Összesen művelés alatt volt	53465 1/2	346278	875093	512700

Helyi hírek.

— Az országházból. A képviselőház május 19-ki ülésében Horváth Lajos a közigazgatás rendezéséről szóló törvényjavaslat mellett szólva, megemlékezett városunkról is, melyet a miniszterelnök is pártolt. Ide vonatkozólag mondá: Nem jelleg és csimtól függ e súly, hanem azon intenzív erőtl, melyet a város kifejtene és érvényesíteni bír. Egyébiránt ne is méltóztassék hinni, hogy magában véve az a törvényhatósági jelleg a szabad fejlődés tekintetében már bizonyos garantiát biztosít. Én azt látom, hogy

ugy most másodsor parancsolom neked: — távozzál!

És Orlovits eltávozott, lassan, ingadozó léptekkel.

Éj honolt a szánalomra méltó férfiu szívében, kire nézve nem egészen feddhetetlen ifju éveiben egy megmondatlanul kiejtett szó egész életének átka lón. Keserűen kellett lakolnia e szóért. — És most fénylő palotájában tisztelettel és gazdasággal elhalmozva, egy magános szobában ült, ő a ház ura, tépelődve, a kinek meggyógyítására az orvosi tudomány hiába fáradozott; a kinek merev arcán szerencsétlen leányának könyei sem voltak képesek egy izmot megmozdítani.

— Szegény Feodora! Kiért küldé imáját az eget Őrához? szeretett atyjáért, vagy a szerencsétlen barátért, ki egy nyomorult szekéren Északra hurcoltatott, messze, mindig messzebb, pusztákon és sivatagokon keresztül, a félelmes helyre, mely borzasztóbb a halálnál — Szibéria bányáiba!

IX.

A kékes szürke ég alatt egy csapat ember húzódik a hóval fedett hegyekről le, Smejogorsk, szibériai telepítvény felé: halvány, összezsúrt emberek, vadkinézésű, hosszú borzas szakállú alakok. A láncok csörögnek, mert többen bilincseket vonsoznak magok után; a kiken nincsenek bilincsek, a durva örök egy szempillantásra meghunyászkodnak, kik kancsukával és lándzsákkal vannak fölfegyverkezve. Az orosz e nyomorult embereket „szerencsétlen nép”-nek nevezi, a kiknek elkövetett kisebb-nagyobb büntetéseikért Szibéria bányáiban kell bűnhődniök. A legrettegőbb száműzetési helyek egyike Smejogorsk, azaz

Hogy azonban a türelmi díjak által az amugy is zsarolt egyénekké visszaélések ne történhessenek, szabályozandó az orvos-rendőri vizsgálati díj.

Ha senki sem ütközik meg azon, hogy a prostitúció egyéni hetenként 2 frtot fizetnek orvos-rendőri vizsgálatért — nem lenne helytelen, ha az orvos-rendőri vizsgálati díjak felére lezállítatnák, a másik fele pedig türelmi díjul szedték — az orvosi keresemény mindamellett is cainos kis összeget tenne ki.

Nem időzöm tovább e kényes kérdésnél, csak azt hozom fel: a közegészség legtöbbit a prostitúció által szenved, nem fokszik tehát vizsgáltság abban, hogy éppen ezen prostitúció eltűrése miatt előálló bajok orvoslása ezekre rovasék teherképe.

Azok, kik hivatva vannak közjólétünk felett örködni és a veszélyeket elhárítani, meltsassák tervemet arra, hogy ott, hol a közbajok illetlen nevét is ki kell mondani, gondolkozzanak e felett és tegyenek a szerint.

ab.

más szempontokból elfogadni nem lehet, mert sok megyében nem lehet e gyupontot megtalálni. Én a megyei rendszer híve vagyok, s mint ilyen, azt óhajtom, hogy a mennyire lehet élet erős megyék alakuljanak. (Élénk helyeslés!) Ez álláspont folyamánként nagy súlyt helyezek arra, hogy a megyei ügyek elintézésében az ugynevezett polgári elem is részt vehessen. Ez a megyékre nézve nyereség, a városok polgáira nézve pedig nem jogvesztés, de jogszerzés. Mindig szerencsémnek tartottam a magam szempontjából azt, hogy nemcsak városom, de Borsodmegeye ügyeihez hozzá szólhassak. Azt hiszem, mások is hasonló érzelműl vannak áthatva, s el fogják ismerni, hogy a megyei ügyek elintézésébe való befolyás nem jogvesztés, hanem jogszerzés. (Helyeslés.)

— **Államellenes intézkedés.** Többek-től halljuk a következő jogosult panaszt: Ha már egyszer államgazdasági (?) szempontból megengedi a kormányt a sajtólistát, sajtátásgosnak a boszontónak tünik fel azon botrányos intézkedés, hogy a betevő felek csak azon lutirra tehetnek, melyre a kanizsai gyűjtőde kezelője akarja; több magyar állampolgár s inkább polgárnő, ha már lutirra vesztegeti pénzét, legálább a hazáira akarja tenni, erre pedig csak korlátozott napokon tehet, már pedig a falusiak ezért nem gyalogolnak újra be, hanem a bécsi, gráci, prágaira kell tenniök s e pénz kívándorol, holott onnan be ily uton nem vándorol semmi, vagy nagyon csekély. És ebben sok rejlik, hazánkban nem csak a budai, de temesvári és szebeni lutrizás is van, s ez itt csak hirtálpilag ismeretes. Felhívjuk a kir. pénzügyorség hazafias figyelmét ezen államellenes szövevény gyökere kiirtására s hason oda, hogy a hazai lutirra hazánkban bárki mindennap tehesen, mert különben ezrek és ezrek küldetnek ki a hazából, mely az ugysüresen kongó állampénztár rovására történik. Megessenék, ha a gyűjtőde szerint a kereskedő is azt jelentené ki: hogy cukor csak szerdán, kávé csak szombaton kapható, máskor nem, hanem cikória mindennap.

— **A gőzfürdőnél** sikerült megtudnunk május 22-én, hogy a választmány május 1-től kezdve hétfőn, szerdán és pénteken a gőzfürdői jegy árát 80 kr. helyett 60 krra, a kádfürdői jegy árát pedig 50 krra szállította le. Mégis csak figyelmetlen újságírók vagyunk mi, hogy ebbeli kedvezményről mind a helybeli, mind a vidéki közönséget ily későn értesítjük. Ezer bocsánat!

— **A „Kisfaludy”** utca egyrésze kiköveze van, igen csodálkozunk Blau Pál t. szolgabíró az azon intézkedésén, hogy a költséges „kerékvető fák” kal rutiotta el azt az utcát, holott két oldalt Hencz ur előfákkal ültette be; felhívjuk a városi szépitészeti bizottság figyelmét, hogy nevéhez illőleg „szépitésese” ez utcát s e természetlen fatuskókat vettesse ki.

— **Hét** ügyvédet szedett rá a lapunk mult számában említett s letartóztatott egyén, ki veszprémmegyei illetőségű. Két ügyvéd már be is adta a keresetet, midőn a furfangos rászédetés kiderült.

— **A „Zblafa”** kertben Stockmann udvari fényképész Bécsből fényképészeti műtermet nyitott.

— **A fagy** szörványosan sok kárt tett, mindamellett, ha egyéb szerencsétlenség nem jó, általában jó közép termést jövendőnek a gardák és szőlőbirtokosok.

— **Kadas Rudolf** kir. tanácsos és győr-

Nagy-Kanizsa, Nyiregyház, Eger és Miskolcra igen örvendetes lendületnek indult, mindamellett, hogy ugy egyik, mint a másik csak rendezett tanácsú város, míg a bekebelezendő városok között látok igen sokat — talán három-négyet kivéve valamennyit, melynd a királyi városi jelleg egyáltalában nem eszközölte azt, a mit tisztelt képviselőtársaim feltételeznek. Sokan hangoztatták a sajtóban és a házban azt, hogy a városok mint egyes központok mellé kell csoportosítani a szomszéd községeket és ezen csoportra kell bizni az állami közigazgatás közvetítését. A megoldás ezen módját topografikus és

„Rémhegy.” Szibéria minden gyötrelme itt a legnagyobb mértékben találhatók föl; télen a 20 foknyi hideg legközönségesebb s a rövid nyárban is oly hidegek az éjek, hogy szabadban csak nagy tűz által menthetik meg magokat az emberek a megfagyástól. És mégis, különösen a mult században, Smejogorsk az orosz kormányra nézve jó hangzású név volt, mert az ott található, az állam költségén kiásott ezüst aknák nagy jövedelmet hoztak: — mi gondjuk volt az uraknak Pétervártól arra, hogy mily sok „nyomorult ember” találja ott előbb-utóbb sírját? Mert Szibériából még senki sem tért vissza.

Földalatti barlangokban, gránit és porfir közé beszárva, találhatók az ezüst érc. Százöt ölnyi ereszkedőn juthatni a földalatti üregekbe, melyekben a falak mellett viz csörgödez és bűzhöd, fojtó szag terjed szét, mely az érzéket eltompatja, míg a visnek zugása, mely mindkét földalatti csatornában hatalmas kerekét hajt, az otlélet kellemetlenségét fokozza.

A dologidő elmúlt. A fegyenczeket szétaszórt kunyhókba vezették, melyek nekik lakásul szolgáltak. Most néhány órára szabadok lettek; alhattak — és feledhettek, míg a legközelebbi reggelen újabb nyomorokra ébrednek.

A fatörzsekből összetakolt kunyhóktól — melyeknek hasadékaik mohával voltak bedugva — nem messze néhány kis lak állt, politikai foglyok számára. Rendesen két személy számára voltak berendezve s belülről egy kissé jobb karban állottak.

A bucszó napfény utolsó pillantást vetett az egyik szobába a kicsi, homályos ablaktáblákon keresztül, a mely szobának butorzata néhány otromba székből, egy hasonló asztalból és egy bogból (szent kép) állott, a melynek

egyetlen orosz házból sem volt szabad hiányozni, akár kunyhó, akár palota volt az.

A sötét kamrából egy öreg ember lépett a szobába s egy hasáb fát dobott a tűzre. Ritka, majdnem szokatlan jelenség volt. Hosszu, óz szakál környezé merev szemekkel és erősen zárt ajakkal bíró arczát. A durva faszekrényhez lépett s a theafőzöt az asztalra állítva, egy üstöt megtöltött vízzel és a tűz fölé függeszté; azután az ablakhoz lépett s a szabadba nézett, mintha valakit várna.

Zord kép tárult föl szemé előtt. A háttérben magas hegycsoportok, melyeknek tetőjén a szürkületben a hó csillogott s a sikon a foglyok lakai. Körös-körül sem fa, sem bokor nem látható.

Csekély távolban hirtelen egy alak tünt föl. Alig volt közép nagyságu és fejét gömbölyű posztó szipka fődé. Allát majdnem övig érő szakál köríté. Arcza sárgás színű volt és a kis szemek s a lapos orr az öreg férfunak semmi előkelő külsőt nem kölcsönöztek: és mégis egész megjelenésén bizonyos méltóság ömlött el, mely minden gunyt távol tartott magától. Ruházata egy mellényből és fekete bársony nadrágból állott, itt-ott arany csillagok s himzeve s lábán hosszúszerű szarvasbőr csizma volt.

Az ablaknál levő férfi merev arczán az öröm egy sugára villant át.

— Schasmyl vissza jó, mondá félig hangosan önmagában, látta őt, őt, ki nyomoromat okozta s a kit még sem tudok megátkozni: tán jó hirt hoz nekem.

Remegve a türelmetlenségétől, a jövő elé ment és kinyitá a kunyhó ajtaját. Az öreg tunusz belépett.

(Folytatása köv.)

tankerületi főigazgató ur ő n g a, e fáradhatlan tanügybarát a nagy-kanizsai főgymnasiumot hivatalos látogatásával szerencsételté s az ifjuság tanítása felett legnagyobb meglepedését nyilvánítja.

— **Gelséről** írják: Járó József sőtöri lakos itt as állapotban május 23 án Dobronyi Farkasné gelsei lakosnak kutjás belesett, a honnan másnap reggel halva vétetett ki.

— **A „Lányok Lapja”** új folyamának első száma igen szép kiállításban s nagyobbított alakban jelent meg, e tartalmas s hézagpótló vállalatot ajánljuk a családok s nőintézetek méltó pártfogásába. Szerkeszti Dolinay Gyula. Ára félre 3 frt, negyedre 1 frt 50 kr.

— **Megjelent:** „A Polgári Iskola, annak szervezete és célja, különös tekintettel a nagy-kanizsai polgári iskolára” című sok jóakarattal irt röpirat; ajánljuk kiválólag azoknak, kik a polgári iskola célja felől nincsenek tisztában. Kiadja a nagy-kanizsai polgári iskola tantes-tülete.

— **Rövid hírek.** A nagy-sallói honvéd-emlék jun. 5 én lepleztetik le. — Mohácson egy 60 éves magyar ember amerikai párbaj folytán meglötte magát. — A pápai tűzoltók zászlószentelési ünnepélye jun. 4. és 5-én lesz. — Baltimoreban egy papagály miliomossá tett egy kereskedőt, a boltban minden belépő nőt azzal fogad: gyönyörű nő! — Bpsten a nők „v e d e g y l e t e t” szerveznek. — A kecskeméti nagy tűz híre nem volt igaz. — Az országos dalárünnepély Szegeden aug. hóban lesz; a felhívás már kibocsátatott. — Debreczenben mintegy 7 ezer ember népgyűlést tartott s ön-álló vámtérületet és bankot kér. — Szilágyi Ferenc tudományos férfi meghalt. — Párisban a hamis haját eldobják a nők.

Vegyes hírek

— **Egy orthographiai hiba.** A pekingi állami hírlap márczius 6-iki számában Shan-tung tartomány kormányzójának kérvénye van köz-zétéve, melyben e főrangú tisztviselő az ifju császártól Kvangsu-tól szigorú büntetésért esedezik, mert egy ő felségéhez felterjesztett jelen-tésben orthographiai hibát merésztelt ejteni. A kormányzó ugyanis e jelentésében katonai ki-tüntetést kért Tshang-Shuh-Tshung őrnagy számára. A jelentés azonban oly megjegyzéssel érkezett vissza, hogy nem terjeszthető ő felsége elé, mivel orthographiai hiba van benne. A kor-mányzó ijedtében azonnal térdre borult s a jelentést átolvastván, rémülettel győződék meg, hogy az őrnagy neve „Tshang-Shuh Tshung” helyett „Tshang-Jen-Tshung”-nak van írva. E hi-báért való szigorú megbüntetését kérte tehát a császártól. Egy császári leirat azonban tudatja a bűnösrel, hogy ő felsége a császárné ezuttal kegyelmet akarván gyakorolni, igazság helyett őt magas állásában jövőre is meghagyja.

— **Orosz újságok.** Amint az „Oedenbur-ger Zeitung”-nak jelentik, a kis-mártoni szol-gabíró f. hó 16-án egy Kiseneff nevű orosz új-szűköt fogott el, ki a szomszéd horvát falvakban a hercegovinai fölkelők számára ujonczokat toborzott. A vidéken ennél fogva izgatottság uralkodik.

— **Gazdák!** A csász. és kir. osztrák magyar párisi főkonzulátor legutolsó jelentésé-ben azon kereskedelmi növényeket nevezi meg, melyek Franciaországban nagyobb és biztos kelendőségre számíthatnak, egyzersmind azok termelését és kivételét ajánlván. Ezen növé-nyek: sárga bodzafa virágok: pipacs virág — a szegfű virág, a farkkoró v. gyopár (Woll-kraut), a lőkörmő szattyu (Huffattich), arnika, a mályvafélék, különösen a közönséges, vagy erdei s a fekete (arborea) mályva v i r á g a i, e mályvafélék g y ö k e r e i; — a közönsé-ges v. erdei mályva, a belendék (bolondító csal-matok, Hyosciamus (a nadragulya) Belladonna) a gyilkos csomorika (Cicuta) a fodormenta (Pfeffermünze), a zsálya, az ökörszem (chrysan-themum) l e y e l e i — az alraczél (aachusa). Ezen felül még nyereséges kivitelre számíthat-nak: viasz és méz, paszuly és lencse, kőrís bo-garak, aszalt szilva borkő, végre cinnober (Vermillon marque Empire.) Mind e czikkekre nézve eladási közvetítőül a főkonzulátó a követ-kező urakat ajánlja: E. Gillet rue Rosiers 3. ház és J. Bettelheim 42 rue du chateau d'can, J. Normandiu 57, quai Valmy, mindannyian Párisban. Ezen urak minden e czikke eladása körül hozzájuk intézendő kérdésre felvilágosi-tással készségesen szolgálnak. Sopron, 1876. május 12-én. A kereskedelmi és iparkamara.

— **Nagyfűti hírek.** Csak nemrégiben kö-zöltük, hogy az Afrika bennséjében lakó vad-emberek egy fiatal hittérítőt felfaltak. E minden vallásos érzelem nélküli emberek ujabbán két más francia hittérítőt Bouchand és Paulinier urakat is fölemésztették. Ily embertelen bánás módot még a legkitartóbb és a legjámorabb hittérítők sem képesek kiállani, ezert a Niam-Niamok csak saját magukat hibáztathat-ják, ha nem tehetnek szert keresztlevelekre.

— **Mi volt New Yorknak az ára?** Azt a szigetét, a melyen jelenleg New-York városa áll, 1668-ban a bennszülöttek 10 ingért, 30 pár ha-risnyáért, 10 puskáért, 30 golyóért, 30 font pus-kaporért, 30 fejszért, 30 üstért és egy réz ser-penyőért adták el a hollandiaknak; és mind a két fél azt hitte, hogy jó vásárt csinált.

— **Nő mint egyetemi hallgató.** Egy csejei (bácsmezei) fiatal leány Nagy Irma, engedé-lyért folyamodott a közoktatási minisiteriumhoz, hogy az érettségi vizsgát letehesse, és azután az egyetemi előadásokat hallgathassa. A ministe-rium még nem válaszolt e folyamodványra.

— **Isonyu hófergeteg** dühöngött f. hó 20-án Bukarestben. A hévmérő 25 fokról hirtelen null alá esett. A zivatar Bukarest környékén a szántóföldekben és erdőkben nagy kárt okozott. Ugyanaznap Magyarország csaknem minden részében a hévmérő szinten null alatt állott s a fagy mindenfelé, különösen a szőlőkben jelenté-keny károkat okozott. Nehol, mint Brassóban egész éjen át havazott, s a hó még másnap sem olvadt el.

Papirszeletek.

Némely országban két dajkát ad a sors az ember mellé, a szabót és kormányát; az egyik öltözteti, a másik pedig vetkezteti.

A mely nő pirulni nem tud, annak szerénysége ravatalon fekszik.

A fejkötő a vén leányok felé csufolódo szer-szám.

Egy vigjáték alkalmával egy nő igen sokat nevetett és férjéhez következőleg szólott: „Ha e darabot sokszor látnám, meg kellene halnom a nevetéstől.” — Erre fölkelte férje és távozni akart. A nő kérde: „hová megy?” — „Jegyet akarok váltani a következő előadásokra.”

Egy kis fiu elejtett egy értékes palaczkot és darabokra tört. „Istenem!” — kiálta föl a cserepe-ket tovább dobva lábaival, „ez megtörtént, csak már az ütlegeken is tul volnék!”

— **Családi baj.** Igen, igen, orvos ur. Négy évi háza ság után sincs gyermekem, s én megvagyok gyűződve, hogy ennek nagy hatása van folytonos be-teségemre. Tán épen ez az oka. — Én is úgy gon-dolom. — S itt alig lehet segítséget remélni, ugy-e? — Bizony, hogy színter legyen, nehezen, — kivált, hogy ha hgyományos családi bajjal van dolgunk. S én megint azt gondolom, hogy a baj családi. Nemde, nagysád édes mamájának sem voltak gyermekei?

„Sába királynője” című új operának az ima része rendkívül megráható és magasztosan szép. Amint elénkelték, egy színházlátogató kivessi zsebkendőjét és göböt köt reá. Szomszédja kérdi tőle: „miért azon göb?” — „E része a dalmúnek igen szép volt, meg kell jegyezni magamnak.”

Egy asszonyságtól kérdik: „miért nem taníttatja leányát énekelni?” — „Még kicsiny a melle!” Vá-laszolá az anya.

— **Egy buffalói hirdetés** arról értesíti a közönséget, hogy bizonyos mr. Danging nevű ur ember kisorsolja anyagi szépségű nejét. Egy-egy sors-jegy ára 25 centim. — A sorsvétel június 15-én fog végre menni. Pár nap alatt minden jegye elkelt. Leg-inkább az agglégények vették. Legérdekesebb a hir-detés utolsó pontja, mely így hangzik: „A szép asz-szony szívéből fog örrendeni, bárki nyerte is meg, mert az öreg csuf és goromba ur. Danksinget annyira nem szenvedheti, hogy a legkedvezőtlenebb sorscsapás is csak javára válhatik!”

A koros nők a társadalom buzátöldének mag-gal nem fizető üres kalászái.

Az iszákosok nem előre, hanem hátra néznek s így nem azt nézik: mi marad holnapra? hanem azt, hogy mi maradt tegnaptól?

Szerkesztői üzenet.

2002. R Szombathely. Előre nem mondhatunk semmit a prózai dolgozatokra nézve; ha olvassuk — igen!

2003. „Lemenő nap...” A hajnal pirját gy ö n g y e l k i r a k n i, tulmérés gondolat!

2004. P. Végd. A mikor lehet, szívesen vá-runk. A humoreszket mielőbb elolvassuk.

2005. Fejérvár. Mielőbb. A pályázat eredménye tudatva lesz.

2006. Az alsó-lendvai postáról névtelen vissza-érkezett füzeteket nem tudjuk kitől jött, kérjük be-cses nevét valánk tudatni, hogy leírassuk.

2007. Száz hársfának hűvös árnya... Illető a választ várja.

2008. V. Budapest, Gyenge szöngedelem; azért, hogy provincián vagyunk, a szalma nem szóna.

2009. „Egyiknek sincs igaza”. A Csigenicze-nek hagyjunk most már békét, elég volt ebből anyai. Különbön tessék ez érdemben külön folyóiratot meg-indítani.

Vasuti menetrend.

Érvényes május 15-től 1876.

A buda-pesti időmutató óra szerint,

Indul Kanizsáról

Vonat szám	hova:	Ora	Perc.	Idő
205	Eszék, Mohács, Dombóvár s Fiuméba	4 48	reggel	
215	"	2 30	délut.	
212	Buda-Pestre	4 58	reggel	
202	"	2 6	délut.	
204	"	11 30	estve	
313	Bécsbe (Szombathely, Bécs-Ujhely felé)	5 8	reggel	
301	"	11 48	estve	
315	Sopronyba	3 38	délut.	
203	Triesztbe és Pragerhofon keresztül Grác és Bécsbe	4 50	reggel	
201	Triesztbe és Pragerhofon keresztül Grác és Bécsbe	2 47	délut.	

Érkezik Kanizsára

honnet:

216	Eszék, Mohács, Dombóvár s Fiuméből	1 41	délut.
206	"	11 11	estve
203	Buda-Pestől	4 20	reggel
201	"	2 5	délut.
211	"	9 44	estve
314	Bécsből (Szombath. Bécs-Ujhely) felől	10 27	estve
302	"	4 5	reggel
316	Sopronyból	11 53	délut.
214	Bécsből Grács, Marburg, Pragerhof felől	4 12	reggel
202	Trieszt- és Bécsből Marburg, Pragerhof felől	1 21	délut.
204	Trieszt- és Villachból Pragerhof felől	11	estve.

Érték és váltófolyam május 23.

5%, metaliques 65.85; 5%, nemz. kölcsön 69.30; 1860-ki álladalmi kölcsön 108.50; bank-réssv. 8.24 —; hitelintézeti réssvények 133.60; London 120.—; magyar földterhermentési kötvény 75.50; temesvári földterhermentési kötvény 75.—; erdélyi földterhermentési kötvény 74.—; horvát-slavon földterhermentési kötvény —; eszt. 102.45; cs. kir. arany 5.68 —; Napoleond'or 956.—.

Felelős szerkesztő: **Bátori Lajos.**

Nyiltér.)

Schwechati és kőbányai sör főraktára

Nagy-Kanizsán, Kazinczy-utca

(előbb Sörház-utca)

özv. Ungerné-féle házban, hol a sör a szokásos hordókban folyton készletben van. Különösen ajánlom a t. cz. közönségnek kitünő márcziusi sörmet palaczkokban.

Dréher Antal.

Sürgönczim: **Dréher N.-Kanizsa.**

*) E rovat alatt közzétért felelősséget nem vállal a Szerk.

H I R D E T E S E K:

A szerencsét meg kell ragadni!
375,000 r.-m á r k
vagy **218,750** forint

kinálkozik szerencse esetében, mint legfőbb nyeresemény, azon leg-ujabbi nagy pénzkiosorolásnál, mely a magas kormánytól biztosítva van. A terv oly előnyösen van berendezve, hogy az egymásra kö-vetkező hét húzásban, néhány hónap alatt **43,400** nyeresemény sor-solítatik ki s azok közt a következő főnyeresemények lesznek: **375,000** birodalmi mark, vagy **218,750** frt; tüzetesen: **250,000, 125,000, 80,000, 60,000, 50,000, 40,000, 36,000, 30,000, 25,000, 20,000, 15,000, 12,000, 11,000, 10,000, 8,000, 6,000, 5,000, 4,000, 3,000, 2,000, 1,500, 1,000, 800, 600, 400, 300, 200, 100** stb. — A nyereseményhúzások hivatalos terv szerint történnek. — A legközelebbi első nyereseményhúzásra ezen nagy s az állam által biztosított pénzsorsorolásnál:

1 egész eredeti sorsjegy csak 6 mark, vagy 3/4 frt — kr. bankj.
b fél " " " 3 " " " 1 1/2 " " "
1 negyed " " " 1 1/2 " " " 90 " " "

Minden megrendelés rögtön legnagyobb gondossággal telje-sítettik és az állam cimerével ellátott eredeti sorsjegy saját ke-zébe küldetik. Megbizónknak a hivatalos tervzet és minden hú-zásról a hivatalos sorrend ingyen megküldetik. — A nyeresemények kifizetése azonnal következik állambiztosítás mellett és el lehet egyenesen küldeni, vagy üszeküttetéseinknél fogva bármely ausz-triai piacron kifizettetik. — Ami sorsjegy eladásunknak a szeren-cse kedvez, mert már sokszor fizettük ki a főnyereseményeket.

Ily szilárd alapokon nyugvó vállalatnál élénk részvé-telre számíthatván, felkérjük az érdekelteket, hogy a kiválmak-nak minél pontosabban megfelelhessünk, a közeli húzásra mi-előbb és pedig május 31-ig hozzánk intézzék megrendeléseiket.

Kaufmann & Simon,
Bank- és váltóüzlet Hamburgban.

Ad és vesz mindennemű államkötvényt, vasuti és kölcsön sorsjegyeket. — Készünjük az eddigi bizalmat. (96-5)

Eredeti amerikai varró gépek
N.-Kanizsán egyedül
Weiss és Ledofszky
norinbergi és rövidáru üsletőkben.
új város ház épület,
legfinomabb minőségben és jutá-nyos áron kaphatók.

Még soha nem hallott olcsóság!
! Bérnmalási ajándékok!

Aki olcsón, fölülte szép és jó tárgyakat óhajt, az gyorsan s mig a kész-let tart, rendelje meg

bérnmalási bazarunkat
mesezerű olcsó áron **csak 5 frt 90 krért** a mely árért a következő dísz tárgyak kaphatók és pedig:

1 csinos tűzveresen aranyozott re-montóir óra láncszal és tokkal.
1 díszes angol-női napernyő.
2 jap. virágtartó arannyal gazda-gon ékesítve.
2 salon-bronzöntvényű csifra gyer-tyatartó.
1 teljes unio-dohányzó készülék, mely mindent tartalmaz, mi egy dohányzónak szükséges, ajándé-ku! igen alkalmas.
1 szob-táviró, egész újonan felta-lált rendelvénnyel készület, mely-nek segélyével szóbeli sürgönyö-
ket a legtávolibb vidékekre is el lehet bocsátani.
1 Concertine, próbált szóhangszer, égi hangokkal, a melyen rövid gyakorlat után a legsebb dara-bokat játszhatni.
1 finom Viktória női óv.
1 fényképezési album, arannyal gazdagon ékítve és végül
1 pompás púzs szekrényke, mely mindazt tartalmazza, mit csak egy ifju női szív kívánhat.
Ezen dísz tárgy minden terem asztalát ékesíti és ajándékokra különösen alkalmas.

Mind az itt elősorolt bámulatos olcsó tárgyak összesen **5 frt 90 krba** kerülnek és

Blau és Kann
nagy tárházában, Bécs, I. Babenberggasse 1. sz. kapható.
Vidéki megrendelések utánvétel mellett pontosan teljesítetnek. (105-3)

PRESERVATIFS
legfinomabb francia és angol gyártmány, tucatszja 1-4 frt-ig, valamint mindennemű gummi-csikkek többszöri csatlókra. (46-37) **EMPECHEUR**, legújabb csatlószerű készület, az éjjeli magömlések meggátolására, darabonként 2 frt-ával szállít a használati utasítással együtt

Ziegler János
Grätzban, Kistervezőgasse 34. gummi-gyártmányok és gummi-áraküldetésegek raktára.

2. javított kiadás.

Legközelebb jelent meg a híres, maga ne-mében egyetlen könyvnek m á s e d i k, teljemen javított és bővített kiadása:

„ÖNSEGÉLY”

csinnel, a nemzörések minden betegségei számára hű és megbízható tanácsadó.
Dr. ERNSZT L. hasznosítási orvos.
Ezen könyv oklakt és segítséget nyújt mindazoknak kik ifjabb korukban titkos bűnt vagy mértékelen kicsa-pongat ístak és ennek következtében beteges gyöngeségben vagy szétvált idegzetben szenvednek, vagy annak kö-zel beállítottól fényegyettenek.
Azok is, kik idősebb bujakorban, borbajokban, bu-jakóros kőszvényben, huggycsőrökükben szenved-nek, vagy kiknek teste túlságos biganyadagok által gyön-gítettett, teljes kigyógyulást találhatnak.
Neveldék, lelkészek és általában emberbarátok, kik a fiatalok javát szívőkön hordják, jól tessik ha ezen könyv tartalmával megismerkednek.
Ezen híres könyv, mely nagyobb világosság kedvért bonczani ábrákkal van ellátva, minden könyvkereske-désben kapható, de pósta útján nálam is megrendel-tethik. Ára 2 frt. 1195

Dr. Ernszt L., hasznosítási orvos.
Poston, kétsas-utca 24-ik szám.

2. javított kiadás.

Előzetes ár:
 egész évre 4 frt
 fél évre 2
 negyed évre 1
 Egy szám 10 kr.

Hirdetések
 6 hasábos petitsorban
 7, másodszor 6 s minden
 további sorért 5 kr.

NYILTTEREK
 soronként 10 kereszt va-
 setnek fel.
 Kincstári illeték minden
 egyes hirdetésért külön
 10 kr. fizesendő.

ZALAI KÖZLÖNY

A lap szellemi részét
 illető közleménye: a
 szerkesztőhez, Takar-
 ékpénztári épület föld-
 szint. — anyagi részét
 illető közlemények pe-
 dig a kiadóhoz bér-
 mentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wassleczháza.
 Bérmentetlen levelek
 csak ismert munkatár-
 saktól fogadhatók el.

Kéziratok vissza nem
 küldetnek.

előbb: „ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY.”

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank“, a „nagy-kanizsai takarékpénztár“ a „zalamogyi általános tanító-
 testület“, a „Zala-Somogy“ gőzhajózási részvénytársulat s több megyei és városi egyesület hivatalos értesítője.

Hetenként kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

A társulás (assotlatio) eszméje a tisztviselők között.

— Második közlemény.

Motto: „Összevetett kis erők sok nagy tervet kivihetnek.”

B.

A társulás és önszegélyezés jótékony eszméit a Nagy-Kanizsán levő tisztviselők osztálya is, az első közleményben kifejtett szellem- és értelemben, nemcsak felfogta és átértette; hanem annak szükségességét is, hogy mily mélyen érezte: azt minden ember, ki e városnak ipari és kereskedelmi viszonyait, pénzügyeit s főleg azon pénzembereit csak némileg ismeri, kik a hitelképesebb tisztviselőknek is oly köztudomású föltételek mellett szoktak hitelt nyitani, — vajmi könnyen megítélheti.

E mellett azt is belátta, hogy a gyönge vesszőből összekötött nyalábót még na gyobb erő sem; míg a különváltan álló szálakat még a szél is széttörheti. — Tehát ez év tavaszán éppen egy éve mulik, hogy kísérletet tön társulás útján az önszegélyezés malasztjait saját kebelében is megtestesíteni.

A bátor és lelkesült kezdeményezőket egyáltalán nem érheti azon, némely helyről hallatott vád, hogy „nagyba és Kanizsán kivihetetlenbe“ kezdtek; sőt elismerést érdemelnek azon önzetlenül számító pontosság és — ha kell — áldozatkészségért, melyvel minden, e célból igénybevehető elemet szorgosan számbavéve, a nyert adatok sovány-sága után is, nemcsak a kezdet nehézségei- és fárasztó küzdelmeivel, hanem az önszegélyezésre maguknál inkább ráutalt sorsosaik érdekében még a valószínűnél is bizonyosabb kockázatással is szembeállottak. A hozandó áldozatokkal szemben busás nye-

reség helyett már előre elég kárpótlást és jutalmat találtak ok abban, ha sorsfeleik közül csak néhányat is sikerülend a mostoha viszonyok s főleg az uzsorávali küzdelmekben némileg segíteni. És e remélt kárpótlás a jövő reményével párosultan képesekké tette őket a vidéken, s így e városban is még sokkal bőségesebben, mint a fővárosban, burjánzó előítéletes gáncsolások, „fent az ernyő s nincsen kas stb.“-féle urhatnám, fontos tekintélyek, soha sem ismert nemzetgazdák és socialpolitikuskok könyveiből merített bírálataival szemben is a tett mezejére kilépni. Mert e mellett erősen reménylették azt is, hogy, — valamint a természet és életben mindenütt, egy a silányabb elemek itt is majd félre fognak állni és a jobbaknak engedendnek érvényesülést.

Minden kezdet nehéz levén, ez itten az említett viszonyok közt annál is inkább mutatkozott, minél különbébb volt, a N.-Kanizsán mindössze sem oly nagy contin-
 genst képező, s e mellett egymástól is any-
 nyira idegenkedő és divergaló szellemet ta-
 nusító tisztviselői (honoratior) elem, melyből
 a célba vett egyesületnek megalakulnia kell
 vala. Mindezek dacára a bátor és lelkesült
 kezdeményezők*) eszme és elhűsége, s tán-
 torithatlan kitartása, de főleg a megvalósi-
 tásra célbavett eszmék vonzerejének sike-
 rült még a széthúzó s egymástól idegenkedő
 elemekből is oly számot egyesíteni, mely a
 siker termékeny csirájául vala tekintendő
 még azon időben is, midőn az ily célú
 egyesületek alakulása a kormány abszolút
 tetszésétől, működése pedig az élükön álló

*) Félreértések a balmagyarizatok kikerülése végett megjegyeztetik, hogy az itten értendő kezde-
 ményezők közt e sorok írója még nem volt. Szerk.

férfiak jó, vagy roszelműségétől volt függővé téve; — vagyis azon időben, midőn a léha grümdolánsnak még törvény nem irt vala határt, sem a közönségnek biztosítékot nem nyújtott az iránt, hogy bizalma árán vagyoni-
 nilag is ki ne zsákmányoltathassék.

Azonban e kedvezőtlen situatiok közt is lassan, csekély dimenziókban, de annál biztosabban öregbedett e csir, míg végre az 1875. évi 37. t. cz. létre egy új és jótékonyabb verőfényt nem derített s mozoghatá-
 sára kimért szűk körben is leendő megerő-
 sődése s felvirulására nézve egy szilárd zá-
 logot nem nyújtott.

Az említett törvény tizenegyedik czi-
 mében előirt elvek és módozatok szerint
 ugyanis, az eddig „n.-kanizsai tiszt öns-
 zegélyző egyesület“ név alatt, inkább magán,
 mint a nyilvánosság jellegével, szervezke-
 dési stadiumában levő testület, a már kez-
 detben alapul elfogadott „önszegélyzési“ el-
 veknek, a törvény által kivánt bővebb kö-
 rülírása, s inkább azoknak kivitelét
 tárgyazó módosításokkál megmaradása mellett,
 mint „szövetkezet“ ujra kezdett át, — il-
 letve megalakulni. Az e célból f. évi febr.
 hó 3-án megtartott alakuló közgyűlés, a
 törvény követelményeinek megfelelően át-
 dolgozott alapszabályokat megállapítva, el-
 fogadta és az igazgatóságot, valamint a fel-
 ügyelő bizottságot is a szükséges tisztvis-
 lőkkel együtt megválasztotta.

Az alapszabályok szerint az egyesület
 a „n.-kanizsai tiszt önszegélyző szövetkezet“
 nevet visel s czége e néven a n.-kanizsai
 kr. törvényszéknél, N.-Kanizsa székhellyel
 jegyeztetendő be. — Sajnos, hogy a vég-
 megalakulásnak ezen igen fontos mozzanata,
 t. i. a szövetkezet czégének a kereskedelmi

czégek jegyzékébe beiktatása, mely nélkül
 a kereskedelmi törvény 228. § a szerint az
 létezőnek nem tekinthető, a kir. törvény-
 széknek teendővel munkaeréjén felüli tul-
 ságos elhalmozottsága miatt még maig sem
 tekinthető megtörténtnek. — Mily káros és
 hátrányos pedig e körülmény nagyobb kör-
 ben és izmosultabb erőkkel rendelkező egye-
 sületre nézve is, fölösleges bővebben jelezni.
 Elég, ha az emiatti, csaknem 4 havi pan-
 gást, s éppen magának a legfőbb biztosítékot
 nyújtó eszköznek, a törvénynek intézkedé-
 sénél fogva, a szövetkezet hibája nélkül elő-
 állt akadályt egyszerűen jelezzük. — De
 hiszen ez is a kezdet nehézségei közé tar-
 tozik.

Remélhetni azonban, hogy a várva várt
 esemény nemsokára meg fog történni s a
 n.-kanizsai tiszt önszegélyző szövetkezet,
 mint bejegyzett és kihirdetett s ennélfogva
 teljesen és törvényesen megalakult egyesü-
 let fog a nyilvánosság előtt megjelenni és
 működését, a kényszerített visszamaradás
 által okozott hátrányokat bőven helyreüto
 sikerrel folytathatandja. Mert a szövetkezet
 mindazon megkívántató előföltételekkel ren-
 delkezik, melyek e kifejezett remény meg-
 valósítására szükségesek.

Remélhetni ezt már céljánál fogva is,
 mely a kölcsönös segélyezést, a takarékos-
 hajlamának fejlesztését tagjai számára az ál-
 taluk befizetett üzletrészekből a lehető leg-
 csekélyebb kamat mellett előlegek nyújtását,
 tagjai számára jó és olcsó fogyasztási czik-
 kek és minden lehető előny, kedvezmény
 megszerzését; végül a tagok özvegyei és
 árvái számára a lehetőséghez képesti segély
 nyújtását tűzte ki feladatául.

Várhatni ezt azon körülménynél fogva

TÁRCZA

Barátomhoz.

Szerelmi dalt nyögének mások,
 Nekem nem szárnyal fenn dalom,
 Szívem egy érzés tölti csak be, —
 A legnemesebb vonzalom:
 Mi tudjuk jól, hogy a barátság
 Mily boldogító érzet,
 Nagy kincs e szenvedett kebelnek
 Barátul birni tégedet!

Ha ingadozik csónakom és
 Feletem a vészes habok
 Elzúgnak, szűmre enyhülés száll
 Hogy ha te reád gondolok:
 A sir nyugalma int felém, de
 Elhagynom téged nem lehet...
 S csak aztán érzem, hogy mily üdvös
 Barátul birni tégedet!

Ha rút irigység vágta sebre
 Felzajlik e szegény kebel,
 S az önzést látva, leltem innen
 Csak megvetéssel földül el:
 Oh akkor kétlem, érdemelni
 Meg ily barátot, hogy lehet,
 Csak akkor tudom, mi boldogító
 Barátul birni tégedet!

S ha, mi szívemnek nyugtot adhat,
 Beteljesül a sejtélem,
 Az érzelem, mely összetart most,
 Nem száll síromba le velem,
 S sírjára a kiszívott kebelnek
 Könyűket ejt a szeretet,
 Ott lenn is érzem, hogy mi édes
 Barátul birni tégedet!

ROSS GYULA.

Május tizenhatodika.

— Történelmi regény. —

Írta: **Hirschfeld Hermán**

Fordította: **Pápai**

(Folytatás.)

A bog előt: mélyen meghajtá magát, mi-
 előtt az őt váróhoz lépett volna.

— Schasmyl, végre, valahára! kezdé a
 kunyhó lakója. — Hónapok óta számlálom
 visszajövetelének napját, mert én az egyedüli
 lény a földön, kit lelkem mélyébe engedek pil-
 lantani, a kinek az éji órákban föltörém a pe-
 csétet, mely ajkaimat lezárá.

— És Schasmyl, viszonzá a tunguz, a ki
 örömet és szenvedést látott nemzedékről-nemze-
 dékre átszállani, megértett téged és eltalálta,
 a mit előtte elhallgattál. Előbb jöttem volna,
 hogy téged és a halvány ifjút, kin lelkem csüng,
 viszontlássam, de egy ideig ama békés völgyben
 időztem, hol Annikát, gyermekem leányát biz-
 tos védelem alá helyeztem.

— A 71. szám még nincs kunyhónkban
 viszonzá az öreg; a kormányzó irodájában tog-
 lalkozik. Ha itt volna, nem beszélnék ugy ön-
 nel, mint beszélek, mert megfeledezhetném
 magamról és kinyilváníthatnám azt, a mit önön
 kívül senkinek sem szabad megtudni; mert ha
 ő tudná, bizonyára osztoznék nyomorúságom-
 ban, mivel jó és nemes szíve van: és gyakran,
 ha szelid, halvány arcát látom, ugy tetszik
 nekem, mintha örömmel venném vállaimra nyo-
 morának terhét, hogy ajkait mosolyra nyilni
 láthassam, a melyeken eddig még mosoly nem
 játszadozott.

— Szegény ifju, mondá a tunguz részvétell; de ki tudja, tán éppen én leszek, ki sorsát meg-

változtatom; tán ön egyedül fogja lakni e kuny-
 hót, ha segélyemet ismét visszautasítja, hogy e
 helyről elszökhessek.

— Nem! mondá az öreg hévvel, szökni
 nem akarok; halott-szám akarok lenni, név
 nélkül. Engedjen még bíznom. A mit az ég reám
 mért, örömmel türom, mint büntetést; mert bün-
 terhel engem, melyért még nem tettem eleget,
 azon ifju mindig szelid és nemes arca rég el-
 mult időket juttat eszembe. Az évek elmúltak,
 de az emlék lépten nyomon követ.

Kezét kócos, szürke hajába mélyeszté
 és elhallgatott.

— De elég ebből, mondá azután. Most
 beszéljen arról, a mit átél. Volt a czárnál Pé-
 tervárott; elmondta az igazságos fejedelem előtt
 törzsének a birvagyó és erőszakos kormányzó
 elleni panaszait?

— Voltunk Szt. Pétervárott, viszonzá
 Schasmyl s szomorúság ömlött el ránczos arcán,
 — voltunk a paloták városában, de csak távol-
 ról láttuk szépségét; és őt, kit atyánknak ne-
 vezünk, a kinek szigorúságának, de egyszer-
 smind igazságosságának híre is elhatott a szib-
 ériai pusztákra, a fehér khánt, a czárt, mint
 ön nevesi, azt nem láttuk, s panaszaink nem ha-
 tottak füleibe.

— Tehát távol volt, nagy betegség nyü-
 gőzé le testét és lelkét?

— A fehér khán elutasítá gyermekeit,
 mondá a tunguz szomorúan; igazságosságának
 mérlege csak egy csészével bir, a mely a felé
 hajlik, a ki kezeit urunkhoz emelte. Lopóva és
 titkon mentünk be a paloták városának kapu-
 ján, jöttünk; lehetőleg titokban akartuk tar-
 tani, míg panaszainkat a fehér khánnak elő-
 nem adtuk; de mit használt a szegény tungu-

zoknak minden bölcsesége? Alig szálltunk be a
 vendéglőbe, melyet nekünk mondtál, egy kö-
 penybe burkolt férfi jelent meg, ki velem be-
 széli óhajtott. Engedtem kívánatának, de a
 durva modor aggodással töltött el. Egyedül vol-
 tunk és a köpenyt hátrahelve, gazdag egyenru-
 háját láttát; a czár hadsegéde volt, legalább
 annak mondta magát. A fehér khán nevében
 szolt hozzám. Bizalommal telve tettem meg tár-
 saimmal a mérhetetlen utat és szomorúsággal
 s félelemmel tölté el lelkemet a szigor, melylyel
 velünk bántak. A császár megtudta jövetelün-
 ket és neheztelt a vakmerőségért, hogy őt pa-
 naszokkal akarták elhalmozni és megparancsolá,
 hogy azonnal térjünk haza. A kormányzó in-
 tézkedései, ki legelőnkét lefoglalja, lovainkat
 elhajtatta s az addó fölszigázza, igazságosak és
 jogosak s minden új panasz, történjék bár irás-
 ban, vagy élő szóval, csak törzsünknek fog ár-
 talmára lenni. A császári parancs szigorúsága
 fölött panaszoknál merészelem, merészelem a
 férfit kérni, ki velem, a független Schasmyl-
 lal ugy bánt, mint nyomorult rabszolgával, hogy
 nekem és kimerült öreg társaimnak engedjen
 néhány napot nyugalomra; de fülei süketek
 voltak és szíve kemény, mint a szikla. Még azon
 este el kellett hagynunk Pétervárt. A fehér khán
 parancsolta s parancsának tolmácsa Gregoro-
 vitának nevezte magát.

Az öreg néhány lépést hátrált.

— Gregorovita? ismétlé az öreg, látta őt,
 beszélt vele? Igen, kemény és durva volt ő min-
 dig — és mégis ő fiam, egyetlen fiam.

— Igen, ilyennek kell lenni a fiúnak, ki
 önmagáért atyját föláldozza, mondá Schasmyl
 megvetőleg; mint szerettem volna neki mon-
 dani: Nyomorult, van ellened egy fegyverem,

is, hogy N.-Kanizsán a 200-at jóval meghaladó tisztviselők közül tagja lehet minden állami, közigazgatási, oktatás és közlekedésügyi tisztviselő, valamint az ilyen hivataloknál alkalmazott szolgáló is, kinek fizetése rendszeres illetményt képez.

Egy ily másik előnyös föltételül tekintetni azt is, hogy az üzletrészeknek havonkénti igen csekély (1 frtos) részletekbeni képezhetése mellett, még a legszegényebb egyének is lehetővé van téve tagjává lenni és az általa nyújtott előnyök élvezetében részesülni. További más előnyös föltétele az általános szavazati jognak minden egyes tagra kiterjesztése az alapszabályok értelmében; valamint az is, hogy e szövetkezet a már belépettekre nézve, némely államokban előnyvel divó, mintegy kényszerített intézet jellegével is bír, miután minden tag havonként a szövetkezet pénztárába bizonyos, előre meghatározott, s később lejjebb nem szállítható (legalább 1 frt) összeget befizetni tartozik, különben tagsági jogait teszi ki az elvesztés veszélyének; míg a rendes és igen csekély összegekbeni részletfizetések útján, az élvezett többrendbeli előnyök mellett, idővel egy kis megtakarított pénzre is szert teend, anélkül, hogy a részletfizetéseket csak meg is érzené.

Végül, hogy a szövetkezet élén álló igazgatóság, felügyelő bizottság tagjai és tisztviselői szolgálataikat díj nélkül teljesítve, a tagok még annak sincsenek kitéve, hogy ezek díjazása által szerényke megtakarítványuk gyümölcseinek busásabb része igénybe vétetik stb. Ily egyesület iránt tehát, melynek üzletköréből ezenkívül még a házard üzletek, és szédelő vállalatok általi kockázat (risico) is egészen ki van zárva: csak bizalom és reménnyel fordulhatni, és azt őszinte örömmel kell mindenkinek üdvözölni, s telhető pártolásban részesíteni.

Midőn tehát a társulás és öntevékenység eszméjén alapuló önszerveződésnek a tisztviselők közötti állását általános vonásokban jelezve, s annak jótékonyasága- és hasznosságának éppen N.-Kanizsa városában tartózkodó tisztviselők által oly melegen és helyes irányban történt fölkarolását és megtévesztésére irányzott törekvéseket, talán igen is győnge árnyalatokban jeleztük volna: e sorokat nem zárhatjuk be a nélkül, hogy első sorban is a N.-Kanizsán létező összes hatóságok és intézetekhez együttesen s azok tagjaihoz egyenként is azon kérelmet ne intézzük, hogy e jóra való és életképes törekvéseknek, részint az általuk nyújtható előnyök megadásával, részint pedig a minél általánosabb belépés által, minél sikerdusabb és áldásosabb érvényesülést és célhozjutást lehetségesítsenek!

Csodákat művelhetni még a legszelesb körü társulás útján sem reménylünk ugyan, de helyes szervezet és vezénylet mellett csekélyebb számú, egészséges, értelmes, munka és takarékos hajlammal megáldott elemek is meglepően fényes resultatumokat már eddig is gyakran mutattak fel, mert „összevetett kis erők is sok nagy tervet ki-vihetnek!” — *)

BARTHA.

Szözlészeti és borászati előadások a n.-kanizsai m. kir. állam fegyházban.

Előadó: Tersánczy József tiszti megyei járásoveros ur.

Ötödik előadás.

A) A szőlőművelésről.

4. A telepítésről.
Előadó ur a szőlőtelepítést tárgyalván, fősúlyt fektetett az új szőlőhegyek telepítésére, ugymond: „midőn egy község a határban valamely földterületet szőlőhegygyé akar tenni, három körülményben keressen megállapodást és pedig jöjjön magával tisztába abban.”

1. „valjon azon tér, melyet szőlővel kíván betelepíteni, csakugyan alkalmas-e arra, hogy szőlőtőkét neveljen;”

2. „valjon annak szőlőhegygyé leendő változtatása által nem fog-e szükségét szenvedni némely, — a bornál szükségesebb élelmi és gazdasági tárgyakra, névszerint: kenyérben, fában és;”

3. „jól megfontolja, hogy mennyi és minő munkaerővel rendelkezik.”

„E három sarkalatos körülményre azért kell gondolnia, mert mikép nem minden vidék és földterület kedvező szőlőhegynek, hogy szőlőtőkét borra neveljen, azokép vannak községek, melyek inkább vannak hivatva kenyérrel, fát természetni, mint bort, mert bor nélkül igen, de kenyér és fa nélkül nem tartják magukat fenn. A munkaerő mennyisége és minőségére azért kell gondolni, minthogy a szőlő nagyon sok és igen megillető, helyes munkát kívánván, mely, ha elégtelen és illetéktelen, akkor jobb a csekély erőt inkább a nélkülözhetlen gazdasági teendőkre felhasználni, hogysem annak elforgácsolásával a szőlőmunka és vele a többi is — imig-amugy legyen megtevé.”

„Azt, a tapasztalás bizonyította, hogy miként a hideg, fagyos természetű vidékek, földterületek tőkét borra nevelni nem igen képesek, azokép haszontalan munka a homok, szikla vasas és nedves talajt szőlővel beültetni. Ilyekben, ha megélnék is azok, termésük mégis kizárólag a véletlentől függ a mennyiségre úgy, mint a minőségre; a szőlőművelésben pedig a fő cél minden évben egyenlő termést biztosítani, hogy a befektetett tőke évenként meg-hozza illetékes kamatát. Ezekből kiindulva, új szőlőhegynek csak oly területet előnyös kijelölni, mely éjszak felől védve van a gorombán

*) Sajtóhiba. E lapok 42 számában megjelent első cikkben több jelentéktelen közt a következő, igen bszantó sajtóhiba csuszván be, u. m. a czimiratban — társalgás — társulás (assotiatio); a második hasáb első sorában, felülől — homoratió — „honoratió” s ugyane hasábjában alulról az 5-ik sorban — panasz — panacea helyett; — midőn tehát ezeket itten kijavítottuk, olvasó, valamint cikkipró utól is — elnézést kérünk. Szerk.

támadó, zordon idő viszontagságai ellen, azonkívül meleg, száraz, illelkes tömörségű, homokos, márgás agyag talajjal bír és nincs szükség vagy nem alkalmas arra, hogy kenyeret, fát teremjen.”

„Midőn ezeket állítom, képes vagyok önökkel szemközt oly közöszegélyt feltüntetni, melyek elkapva a szőlőszetet vagy borszomj által, oly területeket alakítottak szőlőhegygyé, melyek, ha gyümölcsöznek is, gyümölcsük mindent, csak elfogadható bort nem adnak, legtöbb esetben vagy meddők maradnak a tőkék, vagy a madarak serege, vagy az idő mostohaasága tesz azokban kárt úgy, hogy az által a birtokosok inkább vannak veszteségben, mint nyereségben.”

„A folytatva tartó új szőlőhegyek szaporítása, (melyben egyik tényező az erdőpusztítás is,) nagyon elforgácsolja a napszámos erőt, melynek még azon hátránya is van, hogy több a silány, mint a jó bor, magasabb a munkabér, mint mennyit meg bír a gazda, a gazdasági munka a miatt részben csak kapkodva, tehát imig-amugy teljesíthető. Példa van erre elég!”

„E körülményre azért kívántam vonni önök figyelmét, hogy majd akkor, midőn újból szabadpolgárokká lévén véleményét adni hivatva lesznek valamely területnek új szőlővé leendő vagy nem leendő telepítésében, akkor alaposan mondhatják: igen vagy nem. Vajha mielőbb bekövetkezne az az idő, melyben az új szőlőhegyek alakítása hatósági engedélyhez lenne kötve, hogy mondani lehessen: „ne kinoztatok, hogy ne kinoztattassatok!” Ily intézkedés bizonyosan megazoritáná részben az erdőpusztítást, részben a szőlőhegyeknek megmondolatlan szaporítását és meggazdálkodhatatlanság sok napszámos erőt oly teendőkre, melyek halasztást nem szenvednek.”

„Valamely új szőlőhegy alakításánál arra is kell gondolni a közbirtokosságnak, hogy a hegyterületen magának egy kedvező tért sajátítson ki, építse azon egy közösi házat ne csak hegy-pásztor, hanem oly képzett vinczellér számára is, ki időnként a hegybirtokosságnak előadásokat tartand a szőlőszet, borászat és gyümölcsetben; ki dologtevő napokon a házhoz tartozó telken szőlő- és gyümölcs iskolát nevel részben a birtokosság számára, részben eladásra. Ily vinczellér szereshetni például a budai vinczellér képezdében, ki állást foglalván, helyes beosztással a szőlő- és gyümölcsfa iskolából éven át mindig fog szerezni tudni annyi jövedelmet, hogy a hegybirtokosság annak fizetésében érzékeny terhet viselni nem fog. És, ha minden nagykoru tanulóévenként csak egy forint tandíjjal járulna is a fizetéshez, éppen nem lehetne tehernek mondani e nemes és mesze terjedő intézkedést, és nem azért, mert valóban aranyokat gyűjtene nem csak egyesek, hanem az egész nemzet előnyére.”

Előadó ur befejezvé az új szőlőhegyek telepítése feletti nézete magyarázatát, áttért az egyes birtokok betelepítésére miképenének magyarázatára, felhasználatásról táblát és krétát, élénken iparkodott esetelni minden mozzanatot, úgy mond: „a ki valamely telket újból szándékozik betelepíteni, az tartson kéznél egy jókora csomó kerti zsinort a jelezéshez. Kihuzza a zsinort és azon tintával megjelöli a tőkék közti távolságot, tehát minden 2 1/2 — 3 láb távolságban egy-egy ténfa foltot csinál azon. Feltéve, hogy a beültetendő talaj felforgatva lett, midőn a két végen bizonyos távolságban a tér végein apró czevekekkel kijelöltük a sor-

rendek távolságát, kifeszítjük a jelzett kerti zsinort hosszában és a hol látni fogjuk a tinta foltot, oda egy-egy szál száraz szőlővenyigét szurunk jelvénynek. Vége levén a jelezésnek, három egyent állítunk az ültetéshez, ezek egyike valamely hegyezett karóval, vagy sátorával a jelzett helyen legkeveseb 2 láb mély, széles tölcser forma lyukat ver, másika beleszórja a vesszőt, harmadika karóval szorosban, légmentesen betömi. Vagy, ha fészkelni akar, mi sokkal előnyösebb, akkor minden második két jelközt 2 láb mély gödröt kapál, a másik ezekben elszórja a sima, vagy gyökeres vesszőket, a harmadik beülteti, beültetve levén, a másik kettő utána segít. A munkások létszámát a föld nagysága határozza. Nem forgatott földnek beültetésénél, midőn a föld felszíne elsimítva lett, a kihuzott zsinór oldala mellett kapával siker barázdát kell csinálni, tesszük ezt hosszában, aztán keresztben. Ily jelezés után minden második 2 keresztpont közt megásandó a 2 1/2 — 3 láb mélységű- és 2 láb szélességű fészek. Ennél a földszínt egyik, alját a másik oldalra kell szórni, hogy ültetőkör javát lehessen a tőkére szórni. Nem forgatott földet özkör kell felfészkelni, hogy a tél jól átérlelhesse részben a kiszórt földet, részben a fészket. Ily előkészülettel a földből sok ártalmas vegyáladékok vesz el, átázván felporhanyul.

„A tapasztalás arra tanított, hogy minél szárazabb, hevesebb a föld fekvése, vegyüléke, a sorrendek és tőkék annál közelebb állhatnak egymáshoz, aljakban, mint nedvesebb részeken távolabb álljanak, hogy a nap heve felemésztesse a föld felesleges nedvességét. Amazokban megállhatnak a sorrendek és tőkék 2 1/2 — emezekben 3 láb távolságban. Ily ültetéssel egy holdra első esetben 11000, másodikban mintegy 8000 tőke szükségesletik. Ilyenkép sűrű, vagy ritka lenni nem fog, meg is hozza kellő kamatját.”

„Hogy gyökeres tőkékkel ültetni legbiztosabb a siker, az kétségen nem szenved és ez oka annak, hogy önköknek oly tüzetesen ajánlottam a szőlő iskolázást. És mégis, ha valaki sima vesszőt ültetne, az karácsony előtt szedje meg vesszőit, t. i. míg az olmos eső, zuzmara, fagy el nem rongálja a rügyeket, kösse apró kévékbe és tegye földbe, hogy kiteleljenek, ügyelven arra, nehogy víz jusson közbük. Szükséges pedig az egyes vesszőket megtisztogatni, a legelső rügyhez közel elmetezni. Kedvező évben a február havi szedés is alkalmas, ilyenek ültetésig hívós helyen kell tartani. Az ültetést márczius hóban meg lehet kezdeni, jó az elültetendő vesszőket néhány napra tőkában áztatni, hogy biztosabb legyen a fogamzás.”

„Iskolából özkör kiszedetjük a tőkét, ha felteni lehetne a fagytól, megtisztogatva földbe tesszük, jól felhompoljuk, a vesszők csucsaát földetlen hagyjuk, tavaszkor elrakjuk örökös helyükre. Ilyenkép a vastagabb gyökereket vissza kell ynesni, hogy annál hamarabb megfogamodhassanak.”

„A furo vagy karó által csinált lyukba a sima vessző bot egyenesen lerakandó, fészkekbe a vessző- vagy a gyökeres tőkének fele barámban lefektetendő, fele a fészek végénél földszíntre vezetendő. A lerakott vesszőket, tőkét tiprással kell légmentesíteni. Most, midőn a tőke félig be lett takarva, tiporva, adhatni egy medence trágyát minden fészekbe, ezután veglegesen befödendő, karóval ellátandó, földön felül 2 rügyes rövidcsapra megmetzendő. Vigyázn!

akarok neked; komoly dolog s nemcsak a te jövőd függ ezen elváltástól, hanem Annilka unokámé is.

— A szende leánykád? kérdé Alexis; oh, beszéljen Schasmyl atyám, hasznára lehetnek neki?

— Többet tehetez ennél, viszonzá a tunguz, — Emlékszel-e azon napra, midőn saját életed kockázataival elhajtottad az éhes farkasokat, melyek a leányka életét fenyegették, midőn én vele e helyen voltam és Annilka aggodva késő visszajövelem miatt, a kolostorból, a hova lovatam szállítottam, a járatlan hegy-ösvényen elém jött? Láttad őt kunyhód előtt elmenni és titkon követted, hogy a szükségben erős karokkal védjed.

— Ne beszéljen a csekély szolgáltról, szót sem érdemel, mondá Alexis elpirulva.

— Azóta szive hozzád vonzódik, folytatá a tunguz és boldog lennék, ha vele egyesíthetnélek, boldog —

Elhallgatott. Az ifju önkénytelen izgalma meglepte őt. Fájdalom és keserűség honolt arcuzatán.

— Igaz, mondá, elfeledtem, hogy Annilka csak tunguz leány, hogy azon törzshöz tartozik, melyet az oroszok megvetnek; de ő a nischni-nowgorodi kolostorban nevelkedett s zsendesége és erényei az orosz nőkhöz tesszik hasonlónvá, — anyja pedig orosz nő volt.

— Ne magyarázza félre izgalmatát, viszonzá az ifju hévvel, Annilka a legnemesebb férfura méltó; de én —

— Bocssás meg fiam, ha megsértettelek, mondá a tunguz szívélyesen; nemeskeblűségben soha sem kételkedtem. Tudd meg tehát: én gazdag, igen gazdag vagyok. A kincsek, me-

lyeket elődeim századokon keresztül gyűjtöttek, birtokomon, a földbe vannak elásva. És mindez tied lesz — mindez!

— Schasmyl atyám, mondá az ifju szomoruan, egyet elfeledtet: fogoly vagyok s a kalitkába zárt madárral beszélhetünk-e szabad röpülésről?

— De te szabad leendesz, kiáltá a tunguz; az arany mindenható majd nyit utat menekülésre; magammal vislek, mihelyt az elazókésre mindent elkészítettünk.

Alexis jelentőséggel teljes pillantást vetett társára, ki régi merevségébe visszaesett.

— Schasmyl, ön megfelelkezik magáról, mondá.

A tunguz mosolyogva válaszolá: — Itt szabad beszélünk; ő nem akadályozza boldogságodat — és boldog leendesz. Nem pusztá sivatagokra akarlak száműzni és életedet gyötörni. E szemek nemsokára lezáródnak s e fáradt test nyugalomra tér. Akkor Annilka oldalán minden boldogságot —

Mintegy távoztatólag nyújtá ki kezét Alexis:

— Ne tovább Schasmyl, ne tovább.

— Nem akarod? kérdé a tunguz s ujjal fájdalom fogá el; lásd, nekem nincs fiam, ki meglőrnöz szemeimet befogja, nincs fiam, ki áldásomat fogadná, ki kincsemet örökölné. Légy fiam, ifju, nem fogod megbánni.

Az ifju szűzszűz arczán visszatükröződött a heves harcz, mely bensejében dült.

— Hallgass rám, folytatá a tunguz s akkor utasítad vissza kérésemet, ha képes vagy rá. Volt egy nam, virágoz ifju, törzsenek disse. Bátor volt, mint az oroszlan s engedelmes, mint a bárány. A csatában jobb kezem és pajzom volt,

midőn az orosz seregekre ütöttünk s a tulnyomó szám hatalmát nem egyszer törte meg kised seregünk. Ekkor jött a gonosz szellem és fiam lelkét hatalmába keríté. S egy kirohanásunk alatt, melyet törzsünk intézett, egy ifju orosz nő életét megmenté; miatta elfeledtet mindent — atyját, hazáját, becsületét.

— A leányka árva volt. A kerületi kormányzó volt gyámja. A nyomorultak ravaszul elkezdék Achmedem fejét bódítani és sikerült nekik. Hogy kedvese kezét elnyerje, elarult engem, elárulta törzsét. És nevemben, minthogy a csatában kapott seb miatt betegen feküdtem, alázatteljesen meghódolt s a fegyvereket és záskmányt átszolgáltatta. Azután oda menekült testvérei közül, hova árulásának jutalma hívá.

A agg tunguz mély lélekzetet véve, elhallgatott. Alexis figyelmesen hallgatá, öreg társa pedig magába mélyedve ült azékén.

— Törzsünk törvényei szerint, folytatá Schasmyl némi szünet után, az árulót halál illeti. A tiszteltre legméltóbb férfiak gyűlének össze s az ítéletet kimondani és a sors határoz, hogy ki hajtsa végre az ítéletet. Ez becsületbeli kötelesség s a végrehajtó kezét nem fertőzteti be a vér.

— Alig gyógyultam ki sebemből, én lettem a bíró. A titokteljes urnába fekete követ dobtam. Kezemet az igazságosság s nem szétűlt szívem vezeté. Egyhangulag halálra lón itélve.

— És midőn a sors a végrehajtó fölött volt határozandó, reám esett.

— Borzasztó! kiáltá Alexis borzadva. És tovább?

— Teljesítém kötelememet, engedelmeskedtem a törvénynek, viszonzá az aggastyán fojtott hangon.

kell pedig arra, hogy egy rügy a földdel vízszintesen álljon.

„Ilyenképeni telepítéssel a tőkék hosszában úgy, mint keresztben katona sorrendet fogunk képezni.”

„Ezuttal befejezem előadásomat, engedjünk pedig önöknek időt, hogy e nagyfontosságú tárgyról mélyebben elmélkedhessenek.”

Alulírott, előadó urnak e nagyon is megszokható gyakorlati alaplól merített előadását teltogván, az eszmét annyira magamévá tettem, hogy előadó urnak csak gratulálni tudok. Vajha mások is megragadnák az eszmét és az indítványt elfogadva érvényesíteni törekednének. Tekintettel a hiányok, hátrányok, mulasztások óriási halmaza iránt; tekintvén azt, hogy az indítványba hozott igen, igen helyes berendezés valóban üdvözítő intézmény lenne nem csak egyesekre, hanem az egész országra, legforróbb törekvésem az indítványt a közönségnek meleg pártfogására ajánlani. A ki elfogulást nélkül bírálhatja többek közt a képzett vinczellérek alkalmazásába hozatala eredményét, — annak teljes lehetetlenség fel nem fogni páratlan sikerét.

Egy községi neptanító adhat ugyan előadásokat a szőlészetről, borászatról és gyümölcsészetéről, de oly gyakorlati, eredményhez vezető soha, minőt egy szőlőhegyen lakó, folytatva tetelges munkában álló, intézetben tudományosan képzett vinczellér adni képes. Ha cél a szőlészetről, borászatról és gyümölcsészet népszerűsíteni, egy előadó urnak e népszerű indítványra figyelem nélkül nem hagyható. Ez hitem és tiszta meggyőződés, mert látom, hogy az indítvány határtalan lendületet fogva biztosítani a hazai jobb szőlészetről, borászatról és gyümölcsészet feliragoztatásának.

JUHÁSZ PÉTER,
fegyhbázi tanító.

Helyi hírek.

— **Az orodában** gyengéd örömeink az ártatlanság páratlan boldogságának valánk tanúi tegnap délelőtt, midőn az egyesület fűradhatlan előlé: Martinkovits Károlyné sz. György Vilma a 5. nagát névnapja alkalmával a kisdedek érzelmes verszet, ének- és mindnyája által készített papirkosárral meglepni készülték; virágok- és zászlókkal volt a helyiség feldíszítve. A választmány s egyéb ügy barát a szakadozó daczára nagy számmal jelent meg. Legnagyobb sajnálatunkra ő ngy betegség miatt akadályozva volt a megjelenésben. A kisded szívekzép érzelmének e halányilvánulásán örömkönyök csillogtak szemekünkben. Oh, a mai rideg korban edesen csak a tiszta öröm gyengéd élvezete! Elismerést szavazunk Ranezay ur és nejeének buzgó fáradozásukért!

— **Markó Antal** állomásfőnök N. Kanizsán önfeláldozásának nemes példáját adta május 24-én délután a Sopronba indulandó vonat elé helyezett mozdony viztartójának sérülése alkalmával, ugyanis, midőn a vonat már-már indulandó volt, a mozdonynál rettentetes lókás, erős gőz és víz kitudulás történt oly annyira, hogy a mozdonyvezetőt a földre lökte, midőn ez fokozódott, arra már Markó Antal állomásfőnök teljes hidegvérűséggel megjelent, a mozdonyt elhagyott személyzetet pótolván, a mozdonyt a vonattól többi kocsijától eltávolította, így a pályaudvarban volt számos utazó és személyzetet minden további veszélytől megmentette, igazán élete feláldozásával nem tö

— Elhagytam törzsemet, fölkerestem fiam házat és viszont láttam őt. Még mindig hű szeretettel ragaszkodott az ártatlan lényhez, kiért árulóvá lón. De az árulás, mint emészto téreg rágódott életén. Midőn engem megpillantott, megrendült. Tudta, miért jöttem. Lábamhoz borult. Könyei megnevésiték kezemet, vére ruhámat: — megkímélte atyját a borzasztó végrehajto kötelem teljesítésétől, melyszerint törét fia vérebe kellett volna fűrösztetnie. Megsiratbattam a szerencsétlent. Vére lemosta a gyalázatot.

A tunguz szemeiből könyvek peregték fehér szakállára.

— Szerencsétlen nejeéről mint atya gondoskodtam, folytatá, de férjét csak néhány hó napig élte tuls az árva Annika kisdédét hagyta hátra.

— És most még egyszer kérdezlek ifju; akarsz-e fiam lenni, akarod-e szerencsétlen Achmedem helyét pótolni?

— Bocsásson meg, bocsásson meg! kiáltá Alexis, nem tehetem. Más férfinak, kit tisztellek és szeretek, mint fiam az atyát, van joga, és pedig azt. joga fölöttem rendelkezni; és azután, engedje kimondanom, szívem legmélyebb érzelmeit már más leánynak szenteltem.

— Boldogtalan ifju, mondá a tunguz halak, s mély meghatottság volt észrevehető szavaiból; szeretni és szeretettetni, s e borzasztó helyeken epedni!

— És a kivel a Newski-téren karonfogva sétáltam Pétervárott, mondá Alexis hévvel, most nem tekinthetek rá, mert köztem és közte atyjának sötét árnyéka áll. Oh Schasmyl! Rám

gyaként működött, mert csak gyors intéskedése és éberégének köszönhető, hogy a mozdony szét nem vettetett, mi nem csekély szerencsétlenség idezhett volna a gyorsan ott összesereglett kíváncsiakra és utasokra. Kovács.

— **A pacnai járásban** az a hír terjedt el, hogy a marhavész több községben kiütött, nevezetesen Csányban, Pacsán, Igriczen, Felső Rajkon és Szent-Mihályon több darab hullott el, melyről megyei alispán ur értesülvén, azonnal táviratilag elrendelt, hogy Maár Nándor megyei állatorvos ur rögtön a helyszínére menjen a vizsgálatot eszközözendő, ki is hivatalos teendőjét teljesítve, a gazdaközönség megnyugtatására általunk is jelenti, hogy keleti marhavészről szó sincs, a marhák más, és nem ragadós betegségekben hullottak el.

— **Iskolai értesítés.** A nagykanizsai főgymnasiumban az idei érettségi vizsgálatok írásbeli része május 31., továbbá június 1., 2. és 3. napjain, a szóbeli pedig június 27., 28. és 29. napjain fog megtartatni. Nagy-Kanizsán, 1876. május 26. Farkas László, igazgató.

— **Tapolczán** Órai Gusztáv színtársulata 12 előadásra új bérletet nyitott. Körszék 8 frt, zártzék 6 frt.

— **A soproni** kereskedelmi iparkamara a magyar dohány- és szivargyártás tökélyesbítése s a termelés emelése tárgyában memorandumot készít a kormányhoz felterjeszteni, mire névve Weismayer Mór kamarai tanácsos urat felhívta, hogy véleményét terjesztesse föl, és pedig a) melyek a dohánytermelés hanyatlásának okai? és b) Hogyan és minő eszközökkel lehetne azt annyira emelni, amennyire az ország éghajlatai és talajviszonyai mellett lehetséges? A kamara szándékát helyeseljük, mert a magyar dohány- és szivargyártásban mutatkozó hiányosságok iránti panaszok általánosak és nem tagadható, hogy emiatt az ország jóvedelmében jelentékeny csökkenést szenved.

— **Boldogult** Svastics János koszorús magyar zeneszerzőnk hamvai fölé Keszthelyen a család egész csendben diszes emlékkövet emelt az elhunyt névnapjának évfordulátán. Az újdok ily kegyeletos ténykedésben a halászerzőlem legszebb jelét nyilvánítják.

— **Hahótról** írják, hogy az ottani hártában egy árok mélységében mintegy 26 éves férfi hullája találtatott, ki a teljesített nyomozás folytán f. hó 23. án szent-lászlói vásárra menendő volt, kissé a szokottnál többet hörpöntött a Bachus nedvéből, így az árok széléről a magasból lezuhant és ott lelte halálát. — A hivatalos boncolás 25-én foganatosítottat.

— **Gyászír.** Özvegy Farkas Imréné született Horváth Alojzia maga és gyermekei: József, Imre és Gábor nevében is szomorodott szívvel jelenti forró szeretett férjének illetőleg édes atyjának, boldogfai Farkas Imre urnak hites ügyvéd, zalavármegye volt táblabírája és bizottmányi tagjának f. május hó 25. ik napján d. e. 9¹/₂ óraker életének 66 ik évében rövid szenvedés után Alsó-Bagodban történt gyászos elhunytát. Boldogultnak hűt teteme május hó 27. ik napján d. u. 1¹/₂ óraker tétetett az a. bagodi közairkertben örök nyugalomra, az engedszelő szentmiseáldozat pedig ugyan az nap d. e. 9¹/₂ óraker az a. bagodi szentegyházban az urnak bemutatottat. Aldás és béke poraira! Alsó Bagod, 1876 május hó 25-én.

— **Nagyérdékű** mű jelent meg a napokban Aigner Lajosnál: a „Magyar Könyvesház” 29. és 30-ik füzeté „Göcsényi Népdalok” Kóváry Béla gyűjteményéből cím alatt. A szorgalomért a gyűjtőnek s a

is a nyomor egész tengere áradt. Mert azok, kik legnagyobb becsülésemet érdemlik, sőt haldokló anyám utolsó íratá is az: bizonyítják, hogy azon lányka atyja, kit egész bensőséggel szeretek, hogy azon lányka atyja gyilkos, atyám gyilkosa — és mégis, nem hiszem, nem vagyok képes elhinni.

— Arczát kezeibe rejté. Az öreg száműzött sovány arczán pedig heves fölindulás jelei mutatkoztak, s benső nyugtalansággal szegé vizsgáló szemektől Alexisre.

— Ifju, atyád meggyilkoltatott? kérdé gyenge, hobegó hangon.

— Alexis meglepetve nézett rá; ez volt az első eset, hogy a különben hallgatag társ hozzá kérdést intézett.

— Orgyilkosság által halt meg, viszonzá, Franciaországban éji lovaglás közben találta a gyilkos golyó.

— S mi neved? — Az öregnek elakadt hangja.

— Eddig anyám akaratát követve, drága tanítóm és barátom, Lafont nevével viseltem; csak a fogságban tudtam meg valódi nevemet: gróf Schuselkoi Alexis.

— Nagy Isten! Schuselkoi Mihály fia! A kiáltás, melylyel az öreg e szavakat kiéjté, szívet és velőt rászó borzadálylyal tölté el a két hallgatót.

— Hogyan — ön ismeri nevemet, ismerte szegény atyámat? kérdé Alexis bámulva.

— A száműzött erősen megragadá az ifju karját.

— S minő bünt követtél el, hogy te, Schu-

gyelemért a kiadónak hazafias köszönetet szavazunk. Lapunk e gyűjteményéből több mutatványt küszöl, azért e kettős füzetet, melynek ára csak 40 kr, melegen ajánljuk a közönség pártfogásába.

— **Mai számunkhoz** „Die Heimat” című hetilap, amely havi füzetekben is megjelenik, mellékeltetett, ezen cinosan kiállított lapot azért tartjuk kötelességünknek a német irodalmat kedvelő közönségünknek ajánlani, miután a hírneves gögös „Gartenlaube”, a mely felséges királynékat és vele egész magyar hazánkat oly annyira megsértette és mindkét kormány által ki is tiltatott, legyőzetésére lett az első rangú osztr.-német íróktól kiadva, ára évnegyedre csak 1 frt 20 kr, előfizethetni nálam: Wajdits József könykereskedő Nagy-Kanizsán.

— **Rövid hírek.** A philadelphiai kiállításra a jutalmakat július 31. én kiosztják. — Az első pesti bölcsőde Bpesten 25 éves jubileumát üli. — Bpestről egy társaság a trójai ásátásokhoz készül. — A székesfejevári városzhá padlásán több magyar királyi csontjai egy ládában vannak. — Ságához másfélholdnyi területű róma lakot fedeztek fel; az ásátások folynak. — A történelmi s műpar-kiállítást 6 felsége is meglátogatta. — Anglia nem járul a hatalmaknak Berlinben megindított actiójához. — Szerbia 12 millió francyi nemzeti kényszerkölcsönt rendelt el. — Az angolok a részegekkel, mint örültekkel bíának el. — A székesfejevári színházat egy consortium vette át. — Az öreg „Hargitta” erdőség egyre ég. —

Utazók névsora
Nagy-Kanizsán, 1876. május II-től — május 22. ig.

— „Arany Koronához” címzett szállodába: Blumberg F. Bécs. Szallaki P. Apáti. Szörényi. Róza Somogy. Vogelreiter J. Bécs. Neumann N. Bécs. Adler Za Bécs. Kaplár T. Somogy. Manóvill N. Keszthely. Hirschel E. Kapronca. Dr. Grúz Egerseg. Gasparits N. Klagenfurt. Koszoff Pécs. Bessenyei M. Besenyő. Hary Sándor Egerseg. Kovács Károly Egerseg. Lenk O. Lendva. Frank N. Dombor. Dr. Mayer Gy. Sopron. B. Scharpenfeld Csili. Bertok M. Bécsujhely. Szigethy L. Magyarod. Kerdel E. Beregszász. Döry Pál Körmen. Kinal E. Bécs. Reichensfeld N. Kis-Czel. Gály J. Bpest. Hoff. E. Fejervár. Adler J. Bécs. Kostyal F. Csáktornya.

— „Szarvasához” címzett szállodába: Schwarz J. Bpest. Tomka M. Zákány. Müller B. Lipce. Ebenpanger J. Felsőőr. Rohn R. Bécs. Schmidt L. Bpest. Blask A. Bécs. Fürst J. Brünn. Leitner F. Bécs. Hoider M. Bécs. Stern A. Grác. Kamtsar A. Ormándiak. Gróf Csirák F. D-Földvár. Reichstaller H. Bécs. Kardos J. Atád. Varga V. Egerseg. Pischchen N. München. Herbs A. Bécs. Büchler F. Szigetvár. Frank J. Bécs. Orel F. Bécs. Derr J. Pécs.

— „Zöldfához” címzett szállodába: Seidler J. Femesvár. Kramer E. Győr. Linda M. Bécs. Lamberg F. Grác. Hanmereschlag J. Grác. Duschek M. Pressburg. Kuffer F. Krakó. Neumann F. Prága. Hirschel W. Győr. Schneider A. Kőszeg. Schakman J. Linz. Kollner H. Grác. Krausler K. Győr. Lubheim F. Bécs. Langer J. Frankfurt. Hüpling F. Pozsony. Reisl R. Csehország. Irafella M. Mürzschlag. Eichler M. Prága. Hüsch J. Stayerország. Spitzer A. Győr. Müller M. Grác. Güde L. Keszthely. Molnár P. Keszthely. Schnell K. Bécs. Tellouban J. Budweis. Froh S. Prága. Politzer E. Laibach. Hirschel F. Bécs. Löffler M. Salzburg. Krauss A. Bécs. Mayer F. Győr. Herzfeld A. Brünn.

Szerkesztői fizetés.

2010. E. Zala-Lövő. Magánlevelet írtunk.

2011. N. Ö. Bpest. Köszönjük a meghívást, valószínűleg igénybe vesszük.

2012. G. A muzeumi könyvtárban levő a Zalamegyére vonatkozó iratok hiteles másolatait nagy köszönettel vettük, a füzetekben közöljük.

selkoi Mihály fia, mint fogoly Gregorovitscsal e gy föld alatt találkozál?

— Gregorovits! kiáltá Alexis, önkénytelenül visszahúzódva, Gregorovits a te neved? Pétervárott van egy ily nevű férfi, ki engem gyűlöli és üldöz; azon nyomorult Gregorovits, ki nekem kimondhatatlan sok szenvedést okozott, Pál csár hadsegéde nemzetségéből való?

— Tehát neked is ő okozott fájdalmat? kiáltá az öreg. Schasmyl, hallod? neki is! Hogy veled dőlyösen bánt, hogy irtalom nélkül fogadta el áldozatomat, s rá névve megvagyok halva — ezt mind megtudom neki bocsátani; de hogy egy Gregorovits Schuselkoi Mihály fiát üldözi — ezt — ezt nem tudom megbocsátani. Az én karom is érje őt — édes gyermekeimet, Schasmyl! Elébe akarok lépni, akarok, Schasmyl; szöknöm kell, vele szöknöm, Pétervárra kell mennünk.

— Gregorovits, a császár kegyence, a te fiad? kiáltá Alexis.

— Igen gyermekeim, mondá az öreg; tud meg, mint lettem nyomorult általa. Idegen országban egy nemes szolgálatában voltam, nőmet és fiamat Pétervárott hagytam. Mijdon haza jöttem, nőmet halálos beteg, gyermekemet elvadultva találtam. Engedtem kívánatának s egy katonai intézetbe adtam. Kitűnő katona lón belőle, de egyszerűen oly ember, ki semmi vétektől sem idegen s vak szeretetemben gyöngye voltam követeléseinek ellenszegülni; miatta nyomorba döntém magamat. Már kétszer fizettem ki adósságát, midőn egy nap néhány törvényesszó lett házamba s egy váltót tett elem, mely az én aláírásommal volt meghami-

sitva. Már jogos haraggal akarám a papirt a törvény embereinek lábaihoz vetni, midőn fiam a szobába lépett. Sápadsága és esedező mosdulatai elrúlattak előttem büns voltát. A nyomorult kettős hamisítást követelt el: a váltó számát megváltoztatta s atyja nevét utánozta. És én, én megdondoltam, hogy e büntett felfedezése által fiam lételet megsemmisitem, hogy becsatelen, megbélyegzett marad örökre. Ekkor a hamisítást magamra vállaltam — vallottam — Szibériába való száműzetésére ítélték — és fiam hallgatott. Hallgatott, midőn sirva átölelém őt és kérém, hogy gyakran írjon; hallgatott egész mai napig. Egy sor írást, egy üdvözetet sem küldött magányomba; reá nézve meghaltam, mint a világra nézve, — semmi, semmi egyéb nem vagyok, mint egy szám.

— Itélje meg tehát az Isten, mondá Alexis mélyen meghatva; miattam ez nem fog általad megtörténni. Én e helyen maradok, míg a csár, ki ide száműzött, meg nem kegyelmez.

— Nem, nekem szöknöd kell velem. Kényszeríteni fogom őt, hogy téged védelmezzen, mihelyt Pétervárott leszünk. Boldog léssz, boldog én általam, Schuselkoi Mihály fia!

— Boldog? ismétlé az ifju szomoruan. Hagyj itt Szibéria sivatagjain, csak oszlad el kétségemet, vajjon Feodora atyja, vajjon az Orlovits herceggel emelt Besbodko Konstantin gyáva orgyilkos-e?

— Akkor légy boldog Schuselkoi Alexis! kiáltá Gregorovits. A mily igaz, hogy Isten van fölöttünk: — ép oly igaz, hogy Besbodko Konstantin ártatlan atyád halálában.

(Folytatása köv.)

2013. E. Budapest. Becsés értesítést küszönk s számítunk szives ígére-tére.
2014. U. Keszthely. Tiszteletpéldány volt.
2015. R. Szombathely. Ha a tanulmány — sikerült, Garay arczképét is adni fogjuk.

Érték és váltófolyam május 26.

5%, metaliques 65.30; 5%, nemz. kölcsön 68.80; 1860-ki álladalmi kölcsön 107.—; bank-rezsv. 8.25—; hitelintézeti részvények 131.10; London 120.65; magyar földtehermentési kötvény 75.—; temesvári földtehermentési kötvény 75.—; erdélyi földtehermentési kötvény 70.50; horvát-slavon földtehermentési kötvény —; ezüst 102 65; cs. kir. arany 5.71—; Napoleond'or 962.—.

Heti naptár.

Május 28-tól június 3-ig 1876.

Hó- és hetinap	Kath. és prot. naptár	G u r u g naptár	Érték
22	Ha majd eljövend a vigasztaló. Ján. XV. s XVI.		
28	Vasárnap	A. 6. Exaud.	16 C. 6. Agap.
29	Hétfő	Maximil.	17 Andron.
30	Kedd	Ferdinand	18 Theod.
31	Szerda	Petronil.	19 Patrik
1	Csütörtök	Nikodem.	20 Thalle.
2	Péntek	Erasmus	21 Sil. III.
3	Szombat	Ödön	22 Basili.

Felelős szerkesztő: **Bátori Lajos.**

Nyiltér.)

KLAAR fogorvos Bécsből,
Stadt, Stallburggasse Nr. 2

a bécsi fogorvosok tanácsának tagja és a bécsi cs. kir. orvosi kar által elismerve, tudatja ezennel a t. közönséggel, hogy rövid ideig N.-Kanizsán tartózkodván, ezen idő alatt

orvosi segílyt nyujtand

a száj- és fogaknak minden betegségeiben ugyszinte az amerikai mód szerint, tehát anélkül, hogy a gyökereket eltávolítaná vagy fájdalmat okozna

betegsz álfogakat és egész fogsorokat.

Fájdalmas fogak az idegölés mütété által minden fájdalom nélkül egyszerűmindentkorra gyógyíttatnak; fogürek kitöltése pedig aranylevelkékkel vagy ezüsttel kitűnően eszközöltetik.

A díjak mérsékelték és a mütetek tartóságáról kezeség vállalatik.

Rendelési idő 9—12-ig és 2—6 óráig az „Arany Korona” szállodában 4. ajtó.

Schwechati és kőbányai sör főraktára

Nagy-Kanizsán, Kazinczy-utca
(előbb Sörház-utca)

özv. Ungerné-féle házban,

hol a sör a szokásos hordókban folyton készletben van. Különösen ajánlom a t. cz. közönségnek kitűnő márcziusi sörömet palackokban.

Dréher Antal.

Sürgönczim: **Dréher N.-Kanizsa.**

*) E rovat alatt külsőtért felelősséget nem vállal a Szerk.

